

***PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie
finansowe za rok 2019***

***zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku
zgodne z MSSF UE (w milionach złotych)***

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	8
1. Informacje ogólne	8
1.1 Informacje o jednostce dominującej	8
1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej PGE	8
1.3 Skład Grupy Kapitałowej PGE	9
2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
2.1 Oświadczenie o zgodności	12
2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna	12
2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	13
3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy	13
3.1 Opis założeń dla segmentu Energetyka Konwencjonalna	14
3.2 Opis założeń dla segmentu Ciepłownictwo	16
3.3 Opis założeń dla segmentu Energetyka Odnawialna	17
3.4 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu Dystrybucja	18
4. Wybrane zasady rachunkowości	18
5. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych	20
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	23
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	23
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	23
6.1 Informacje dotyczące segmentów branżowych	25
6.2 Informacje dotyczące obszarów geograficznych	27
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	28
7. Przychody i koszty	28
7.1 Przychody ze sprzedaży	28
7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym	32
7.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	34
7.4 Przychody i koszty finansowe	35
7.5 Udział w zysku jednostek wykazywanych metodą praw własności	35
8. Podatek dochodowy	36
8.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	36
8.2 Efektywna stawka podatkowa	36
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	37
9. Rzeczowe aktywa trwałe	37
10. Nieruchomości inwestycyjne	41
11. Wartości niematerialne	41
12. Prawa do użytkowania składników aktywów	43
13. Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności	45
14. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	46
14.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego	46
14.2 Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	47
15. Zapasy	47
16. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby	48
17. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe	49
17.1 Pozostałe aktywa długoterminowe	49
17.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe	50
18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	50
19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	51

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

20.	Kapitały własne	52
20.1	Kapitał podstawowy	52
20.2	Kapitał zapasowy	53
20.3	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych.....	53
20.4	Różnice kursowe z przeliczenia	53
20.5	Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	53
20.6	Kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym	54
20.7	Zysk/strata przypadający na jedną akcję	54
20.8	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty.....	55
21.	Rezerwy	55
21.1	Rezerwa na koszty rekultywacji.....	58
21.2	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	58
21.3	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	59
21.4	Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.....	59
22.	Świadczenia pracownicze	59
23.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	61
23.1	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe.....	61
23.2	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe.....	61
24.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe.....	62
24.1	Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe.....	62
24.2	Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe.....	62
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		63
25.	Instrumenty finansowe	63
25.1	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych.....	64
25.2	Wartość godziwa instrumentów finansowych	70
25.3	Hierarchia wartości godziwej.....	70
25.4	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	72
25.5	Zabezpieczenia spłaty wierzytelności i zobowiązań	73
26.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	73
26.1	Ryzyko rynkowe.....	74
26.2	Ryzyko płynności.....	78
26.3	Ryzyko kredytowe	79
26.4	Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości	82
26.5	Rachunkowość zabezpieczeń.....	85
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH		86
27.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	86
27.1	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	86
27.2	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	87
27.3	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	87
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE		89
28.	Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe	89
28.1	Zobowiązania warunkowe.....	89
28.2	Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi.....	90
28.3	Należności warunkowe.....	90
28.4	Inne sprawy sądowe i sporne	90
29.	Przyszłe zobowiązania inwestycyjne	91
30.	Rozliczenia podatkowe.....	92
31.	Informacja o podmiotach powiązanych.....	94
31.1	Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	94
31.2	Spółki zależne od Skarbu Państwa.....	94
31.3	Wynagrodzenie kadry kierowniczej.....	94
32.	Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	95
33.	Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	95
33.1	Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	95
33.2	Umowy rodzące zobowiązania wynikające między innymi z zatwierdzenia taryfy dla klientów grupy taryfowej G.....	97
33.3	Przyznanie dodatkowych uprawnień do emisji CO ₂ dla instalacji PGE	97
33.4	Utworzenie Funduszu Eko-Inwestycje	97
33.5	Zdarzenia po dniu sprawozdawczym	98
34.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	99
35.	Słownik pojęć i skrótów.....	100

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone*</i>
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	7.1	37.627	25.946
Koszt własny sprzedaży	7.2	(40.134)	(21.044)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		(2.507)	4.902
Koszty sprzedaży i dystrybucji	7.2	(1.361)	(1.406)
Koszty ogólnego zarządu	7.2	(1.099)	(984)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	7.3	792	(30)
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(4.175)	2.482
Koszty finansowe netto, w tym:	7.4	(471)	(361)
<i>Przychody odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej</i>		36	45
Udział w zysku / (stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	7.5	(57)	71
ZYSK/(STRATA) BRUTTO		(4.703)	2.192
Podatek dochodowy	8.1	775	(681)
ZYSK/(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		(3.928)	1.511
INNE CAŁKOWITE DOCHODY			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Wycena dłużnych instrumentów finansowych	20.3	-	(6)
Wycena instrumentów zabezpieczających	20.3	(336)	(158)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	20.4	-	3
Podatek odroczony	8.1	65	31
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	22	(266)	(207)
Podatek odroczony	8.1	49	39
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności	7.5	(5)	1
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		(493)	(297)
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		(4.421)	1.214
ZYSK/(STRATA) NETTO PRZYPADAJĄCY NA:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(3.961)	1.498
– udziały niekontrolujące		33	13
CAŁKOWITE DOCHODY PRZYPADAJĄCE NA:			
– akcjonariuszy jednostki dominującej		(4.453)	1.202
– udziały niekontrolujące		32	12
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ (W ZŁOTYCH)	20.7	(2,12)	0,80

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w nocie 5 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone*</i>	Stan na dzień 1 stycznia 2018 <i>dane przekształcone*</i>
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	9	59.690	62.274	59.010
Nieruchomości inwestycyjne	10	47	48	50
Wartości niematerialne	11	735	1.046	1.032
Prawa do użytkowania składników aktywów	12	1.303	-	-
Należności finansowe	25.1.1	180	168	158
Instrumenty pochodne i inne aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	25.1.2	93	117	222
Udziały i akcje oraz pozostałe instrumenty kapitałowe		58	53	47
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności	13	715	776	634
Pozostałe aktywa długoterminowe	17.1	676	528	524
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	16	240	1.203	402
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.1	1.318	552	571
		65.055	66.765	62.650
AKTYWA OBROTOWE				
Zapasy	15	4.509	2.699	1.890
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	16	965	408	1.040
Należności z tytułu podatku dochodowego		59	69	36
Instrumenty pochodne i inne aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	25.1.2	327	114	83
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	25.1.1	4.815	4.102	3.522
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	17.2	605	458	396
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	1.313	1.281	2.552
		12.593	9.131	9.519
AKTYWA ZAKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY				
		2	9	14
SUMA AKTYWÓW				
		77.650	75.905	72.183
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał podstawowy	20.1	19.165	19.165	19.165
Kapitał zapasowy	20.2	19.669	19.872	15.328
Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	20.3	(323)	(52)	83
Różnice kursowe z przeliczenia	20.4	(1)	(1)	(4)
Zyski zatrzymane	20.5	3.779	7.743	10.556
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ				
		42.289	46.727	45.128
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	20.6	848	1.074	1.250
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY				
		43.137	47.801	46.378
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Rezerwy długoterminowe	21	9.652	6.428	5.651
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	25.1.3	10.859	6.361	8.557
Instrumenty pochodne	25.1.2	107	26	18
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14.2	920	1.616	1.302
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	23.1	616	611	1.038
Pozostałe zobowiązania finansowe	25.1.4	475	521	379
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	24	58	15	-
		22.687	15.578	16.945
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Rezerwy krótkoterminowe	21	4.366	2.608	1.991
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	25.1.3	1.449	4.347	1.488
Instrumenty pochodne	25.1.2	372	110	106
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	25.1.4	3.636	3.613	3.231
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		58	14	196
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	23.2	80	87	115
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	24	1.865	1.747	1.733
		11.826	12.526	8.860
RAZEM ZOBOWIĄZANIA				
		34.513	28.104	25.805
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ				
		77.650	75.905	72.183

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Nota	20.1	20.2	20.3	20.4			20.6	
1 STYCZNIA 2018 ROKU	19.165	15.328	83	(4)	10.896	45.468	1.250	46.718
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	1.498	1.498	13	1.511
Inne całkowite dochody	-	-	(133)	3	(166)	(296)	(1)	(297)
CAŁKOWITE DOCHODY	-	-	(133)	3	1.332	1.202	12	1.214
Podział zysków lat ubiegłych	-	4.544	-	-	(4.544)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	(38)	(38)
Włączenie spółek do konsolidacji	-	-	-	-	18	18	8	26
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych	-	-	-	-	42	42	(150)	(108)
Podwyższenie kapitału przez udziałowców mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	18	18
Umorzenie udziałów	-	-	-	-	-	-	(26)	(26)
Pozostałe zmiany	-	-	(2)	-	(1)	(3)	-	(3)
TRANSAKcje Z WŁAŚCICIELAMI	-	4.544	(2)	-	(4.485)	57	(188)	(131)
31 GRUDNIA 2018 ROKU	19.165	19.872	(52)	(1)	7.743	46.727	1.074	47.801
Zysk/(Strata) netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	(3.961)	(3.961)	33	(3.928)
Inne całkowite dochody	-	-	(271)	-	(221)	(492)	(1)	(493)
CAŁKOWITE DOCHODY	-	-	(271)	-	(4.182)	(4.453)	32	(4.421)
Podział zysków lat ubiegłych	-	(203)	-	-	203	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
Nabycie nowej spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	8	8
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych	-	-	-	-	14	14	(262)	(248)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	1	1	-	1
TRANSAKcje Z WŁAŚCICIELAMI	-	(203)	-	-	218	15	(258)	(243)
31 GRUDNIA 2019 ROKU	19.165	19.669	(323)	(1)	3.779	42.289	848	43.137

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk / (Strata) brutto		(4.703)	2.192
Podatek dochodowy zapłacony		(555)	(586)
Korekty o pozycje:			
Udział w (zysku)/stracie jednostek wycenianych metodą praw własności		57	(71)
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy aktualizujące		11.316	3.893
Odsetki i dywidendy, netto		245	179
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	27.1	(264)	(14)
Zmiana stanu należności	27.1	(720)	(553)
Zmiana stanu zapasów	27.1	(1.811)	(803)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	27.1	170	339
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO ₂	27.1	209	(333)
Zmiana stanu rezerw	27.1	2.836	789
Pozostałe		40	70
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		6.820	5.102
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		30	25
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	27.2	(6.907)	(6.393)
Założenie lokat powyżej 3 m-cy	27.2	(256)	(372)
Rozwiązanie lokat powyżej 3 m-cy	27.2	243	358
Nabycie aktywów finansowych oraz zwiększenie udziału w spółkach GK	27.2	(15)	(114)
Nabycie jednostek zależnych po potrąceniu przejętych środków pieniężnych	27.2	-	13
Pozostałe		40	18
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(6.865)	(6.465)
PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Zwiększenie udziału w spółkach GK	27.3	(282)	(111)
Wpływy z tytułu emisji akcji akcjonariuszy niekontrolujących		-	18
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów	27.3	5.359	2.582
Wpływy z tytułu emisji obligacji		1.400	-
Splata pożyczek, kredytów, leasingu	27.3	(3.916)	(1.024)
Wykup wyemitowanych obligacji		(2.139)	(1.000)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom	27.3	(4)	(34)
Zapłacone odsetki i prowizje	27.3	(358)	(316)
Pozostałe		17	(24)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		77	91
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto		(2)	3
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	18	1.279	2.551
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	18	1.311	1.279

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o jednostce dominującej

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. została utworzona aktem notarialnym z dnia 2 sierpnia 1990 roku i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy, w dniu 28 września 1990 roku. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000059307. Siedziba jednostki dominującej znajduje się w Warszawie przy ul. Mysiej 2.

W skład Zarządu Spółki na dzień 1 stycznia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodził:

- Henryk Baranowski – Prezes Zarządu,
- Wojciech Kowalczyk – Wiceprezes Zarządu,
- Marek Pastuszko – Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Śliwa – Wiceprezes Zarządu,
- Ryszard Wasilek – Wiceprezes Zarządu,
- Emil Wojtowicz – Wiceprezes Zarządu.

Po dniu sprawozdawczym, w dniu 19 lutego 2020 roku Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu wszystkich dotychczasowych członków Zarządu z dniem 19 lutego 2020 roku. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu XI kadencji z dniem 20 lutego 2020 roku pana Wojciecha Dąbrowskiego, pana Pawła Śliwę, pana Ryszarda Wasilka a z dniem 24 lutego 2020 roku pana Pawła Ciocha i pana Pawła Strączyńskiego.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu jest następujący:

- Wojciech Dąbrowski – Prezes Zarządu,
- Paweł Cioch – Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Strączyński – Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Śliwa – Wiceprezes Zarządu,
- Ryszard Wasilek – Wiceprezes Zarządu.

Struktura własnościowa

Struktura akcjonariatu jednostki dominującej była następująca:

	Skarb Państwa	Pozostali akcjonariusze	Razem
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	57,39%	42,61%	100,00%
Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	57,39%	42,61%	100,00%

Struktura własnościowa na poszczególne dni sprawozdawcze została zaprezentowana na podstawie informacji dostępnych Spółce.

Według informacji dostępnych Spółce na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A. jest Skarb Państwa.

1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej PGE

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. składa się z jednostki dominującej, którą jest PGE S.A., 66 jednostek zależnych objętych konsolidacją oraz 4 jednostek stowarzyszonych i 1 jednostki współkontrolowanej. Dodatkowe informacje na temat jednostek podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały zamieszczone w nocie 1.3.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGE obejmuje okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Wyjątkiem są spółki nabyte w trakcie roku obrotowego, które sporządziły dane finansowe za okres od momentu objęcia kontrolą przez Grupę PGE.

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy Kapitałowej PGE jest prowadzenie działalności obejmującej:

- wytwarzanie energii elektrycznej,
- dystrybucję energii elektrycznej,
- obrót hurtowy i detaliczny energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji CO₂ oraz gazem,
- wytwarzanie i dystrybucję ciepła,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznaných poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej PGE.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez istotne spółki Grupy przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego. Jednostka zależna - PGE Obrót S.A. wykazuje na dzień 31 grudnia 2019 roku ujemne wartości kapitałów własnych, które są w głównej mierze wynikiem negatywnych zmian na detalicznym rynku obrotu energią elektryczną. PGE Obrót S.A. – tak jak pozostałe spółki Grupy PGE – ma dostęp do finansowania udzielanego przez PGE S.A., w związku z czym założenie kontynuacji działalności przez tę spółkę jest uzasadnione.

Poza kwestią PGE Obrót S.A. na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez istotne spółki Grupy.

1.3 Skład Grupy Kapitałowej PGE

W okresie sprawozdawczym Grupę Kapitałową PGE tworzyły następujące spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją:

Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2019	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2018
SEGMENT: OBRÓT			
1. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Warszawa	Jednostka dominująca		
2. PGE Dom Maklerski S.A. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
3. PGE Trading GmbH Berlin	PGE S.A.	100,00%	100,00%
4. PGE Obrót S.A. Rzeszów	PGE S.A.	100,00%	100,00%
5. ENESTA sp. z o.o. Stalowa Wola	PGE Obrót S.A.	87,33%	87,33%
6. PGE Centrum sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
7. PGE Paliwa sp. z o.o. Kraków	PGE EC S.A.	100,00%	100,00%
SEGMENT: ENERGETYKA KONWENCJONALNA			
8. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Bełchatów	PGE S.A.	100,00%	100,00%
9. ELBIS sp. z o.o. Rogowiec	PGE S.A.	100,00%	100,00%
10. MegaSerwis sp. z o.o. Bogatynia	PGE S.A.	100,00%	100,00%
11. „ELMEN” sp. z o.o. Rogowiec	PGE S.A.	100,00%	100,00%
12. "Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „ELTUR-SERWIS” sp. z o.o. Bogatynia"	PGE S.A.	100,00%	100,00%
13. Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe „BETRANS” sp. z o.o. Bełchatów	PGE S.A.	100,00%	100,00%
14. Przedsiębiorstwo Wulkanizacji Taśm i Produkcji Wyrobów Gumowych BESTGUM POLSKA sp. z o.o. Rogowiec	PGE S.A.	100,00%	100,00%
15. RAMB sp. z o.o. Piaski	PGE S.A.	100,00%	100,00%
16. EPORE sp. z o.o. Bogatynia	PGE GIEK S.A.	85,38%	85,38%
17. „Ergoserwis – Kleszczów” sp. z o.o. Rogowiec	PGE GIEK S.A.	51,00%	51,00%
SEGMENT: CIEPŁOWNICTWO			
18. PGE Energia Ciepła S.A. * Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
19. PGE Toruń S.A. Toruń	PGE EC S.A.	95,22%	95,22%
20. PGE Gaz Toruń sp. z o.o. Warszawa	PGE EC S.A.	100,00%	50,04%
21. Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. Wrocław	PGE EC S.A.	58,07%	58,07%
22. Elektrociepłownia Zielona Góra S.A. Zielona Góra	KOGENERACJA S.A.	98,40%	98,40%
23. MEGAZEC sp. z o.o. Bydgoszcz	PGE S.A.	100,00%	100,00%

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2019	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2018
24.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. Zgierz	PGE EC S.A. PGE GIEK S.A.	50,98% -	- 50,98%
25.	PGE Ekoserwis sp. z o.o. Wrocław	PGE S.A. PGE EC S.A.	95,08% -	- 84,15%
SEGMENT: ENERGETYKA ODNAWIALNA				
26.	PGE Energia Odnawialna S.A. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
27.	Elektrownia Wiatrowa Baltica-1 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
28.	Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
29.	Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
30.	Elektrownia Wiatrowa Baltica-4 sp. z o.o. (wcześnie PGE Inwest 17 sp. z o.o.) Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
31.	Elektrownia Wiatrowa Baltica-5 sp. z o.o. (wcześniej PGE Inwest 18 sp. z o.o.) Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
32.	PGE Baltica sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
33.	PGE Klaster sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	100,00%
34.	PGE Soleo 1 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
35.	PGE Soleo 2 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
36.	PGE Soleo 3 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
37.	PGE Soleo 4 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
38.	PGE Soleo 5 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
39.	PGE Soleo 6 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
40.	PGE Soleo 7 sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	-
SEGMENT: DYSTRYBUCJA				
41.	PGE Dystrybucja S.A. Lublin	PGE S.A.	100,00%	100,00%
SEGMENT: DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA				
42.	PGE EJ 1 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	70,00%	70,00%
43.	PGE Systemy S.A. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
44.	PGE Sweden AB (publ) Sztokholm	PGE S.A.	100,00%	100,00%
45.	PGE Synergia sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
46.	„Elbest” sp. z o.o. Bełchatów	PGE S.A.	100,00%	100,00%
47.	Elbest Security sp. z o.o. Bełchatów	PGE S.A.	100,00%	100,00%
48.	PGE Inwest 2 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
49.	PGE Ventures sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
50.	PGE Inwest 8 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
51.	PGE Inwest 9 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
52.	PGE Inwest 10 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2019	Udział spółek GK PGE na dzień 31 grudnia 2018
53.	PGE Inwest 11 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
54.	PGE Inwest 12 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
55.	PGE Inwest 13 S.A. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
56.	PGE Inwest 14 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
57.	PGE Nowa Energia sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
58.	PGE Inwest 16 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
59.	PGE Inwest 19 sp. z o.o. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
60.	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Energia S.A. Warszawa	PGE S.A.	100,00%	100,00%
61.	BIO-ENERGIA sp. z o.o. Warszawa	PGE EO S.A.	100,00%	100,00%
62.	Przedsiębiorstwo Transportowo-Usługowe „ETRA” sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%
63.	Energetyczne Systemy Pomiarowe sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%
64.	ZOWER sp. z o.o. Czerwionka-Leszczyny	PGE EC S.A.	100,00%	100,00%
65.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe TOREC sp. z o.o. Toruń	PGE Toruń S.A.	50,04%	50,04%
66.	4Mobility S.A. Warszawa	PGE Nowa Energia sp. z o.o.	51,47%	-
67.	Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych Eko-Inwestycje Warszawa	Spółki GK PGE	100,00%	-

* Elektrownia Rybnik wchodząca w skład PGE EC S.A. w nocie 6 niniejszego sprawozdania jest prezentowana w segmencie Energetyka Konwencjonalna.

W powyższej tabeli ujęto między innymi następujące zmiany w strukturze spółek Grupy Kapitałowej PGE, podlegających konsolidacji metodą pełną, które miały miejsce w ciągu okresu zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku:

- 2 stycznia 2019 roku został zarejestrowany w KRS podział PGE GiEK S.A. poprzez wydzielenie z PGE GiEK S.A. do PGE EC S.A. następujących oddziałów:
 - Elektrociepłownia Kielce,
 - Elektrociepłownia Gorzów,
 - Elektrociepłownia Rzeszów,
 - Elektrociepłownia Lublin Wrotków,
 - Elektrociepłownia Zgierz,
 - Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz.

Transakcja nie miała wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- 17 kwietnia 2019 roku PGE S.A. podjęła decyzję o odstąpieniu od procesu nabycia udziałów będących w posiadaniu pozostałych współników PGE EJ1 sp. z o.o. Tym samym PGE S.A. pozostanie posiadaczem 70% udziałów w spółce PGE EJ1 sp. z o.o.
- 24 kwietnia 2019 roku PGE Nowa Energia sp. z o.o. objęła nowo wyemitowane akcje w podwyższonym kapitale spółki 4Mobility S.A. Objęte akcje stanowią 51,47% udziału w podwyższonym kapitale. W wyniku rozliczenia nabycia Grupa Kapitałowa PGE rozpoznała wartość firmy w wysokości 7 mln PLN.
- 14 czerwca 2019 roku PGE EC S.A. kupiła 49,96% udziałów w PGE Gaz Toruń sp. z o.o. i została jedynym udziałowcem tej spółki. W efekcie przeprowadzenia transakcji kapitał własny Grupy uległ zmniejszeniu o 275 mln PLN, w tym kapitał przynależny udziałom niekontrolującym uległ zmniejszeniu o 254 mln PLN.
- 2 października 2019 roku PGE EO S.A. utworzyła 7 spółek PGE Soleo 1 sp. z o.o. – PGE Soleo 7 sp. z o.o. Wszystkie udziały w spółkach zostały objęte przez PGE EO S.A. Spółki zostały zarejestrowane w KRS w październiku i listopadzie 2019 roku.
- 10 października 2019 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółek PGE GiEK S.A. oraz PGE EC S.A. podjęły uchwały w sprawie podziału PGE EC S.A. (spółka dzielona) poprzez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych w drodze przeniesienia na PGE GiEK S.A. (spółka przejmująca) części majątku spółki dzielonej w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa obejmującej działalność prowadzoną przez PGE EC S.A. Oddział w Rybniku związaną z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła, jak również dystrybucją energii elektrycznej i ciepła. Podział został zarejestrowany w KRS w dniu 2 stycznia 2020 roku.
- 18 października 2019 roku PGE EC S.A. kupiła od PGE GiEK S.A. wszystkie udziały w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. z siedzibą w Zgierzu.
- W listopadzie i grudniu 2019 roku PGE EC S.A. dokonała skupu 10,94% udziałów spółki PGE Ekoserwis sp. z o.o. od współników mniejszościowych. W efekcie przeprowadzenia transakcji kapitał własny Grupy uległ zmniejszeniu o 8 mln PLN, w tym kapitał przynależny udziałom niekontrolującym uległ zmniejszeniu o 7 mln PLN.
- W grudniu 2019 roku PGE S.A. kupiła od PGE EC S.A. wszystkie posiadane przez PGE EC S.A. udziały spółki PGE Ekoserwis sp. z o.o.
- Utworzenie Fundusz Eko-Inwestycje zostało szczegółowo opisane w nocie 33.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji MSSF (IFRS Interpretations Committee).

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest polski złoty. Wszystkie wartości liczbowe podano w milionach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny pozycji wyrażonych w walutach innych niż PLN na dzień sprawozdawczy:

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
USD	3,7977	3,7597
EUR	4,2585	4,3000

2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje nie zostały przyjęte przez Unię Europejską lub nie są obowiązujące na dzień 1 stycznia 2019 roku:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania
MSSF 14 Regulacyjne pozycje odroczone	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczone	Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia	Prace nad zatwierdzeniem zostały odłożone bezterminowo
Zmiany do Założeń koncepcyjnych MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe	Zmiany dotyczą ujednoczenia Założeń Koncepcyjnych	1 stycznia 2020
	Definiuje nowe podejście do rozpoznawania przychodów oraz zysku/strat w okresie świadczenia usług ubezpieczeniowych	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 3	Zmiany dotyczą doprecyzowania definicji działalności gospodarczej	1 stycznia 2020
Zmiany do MSR 1 i MSR 8	Zmiany dotyczą definicji terminu „istotny”	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7	Zmiany dotyczą reformy referencyjnej stopy procentowej	1 stycznia 2020

Grupa Kapitałowa PGE zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy, zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Powyższe regulacje nie będą mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej PGE.

3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów Grupy Kapitałowej PGE. Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne oraz regulacyjne Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej swojego majątku. Grupa Kapitałowa PGE w ocenie sytuacji rynkowej posługuje się zarówno własnymi narzędziami analitycznymi, jak i wsparciem niezależnych ośrodków analitycznych. W poprzednich okresach sprawozdawczych Grupa Kapitałowa PGE dokonywała istotnych odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych segmentu Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa dokonała analizy przesłanek i zidentyfikowała czynniki, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów w powyżej wskazanych segmentach.

Przesłanki zewnętrzne

- Utrzymywanie się kapitalizacji giełdowej PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. poniżej wartości księgowej aktywów netto.
- Spadek cen kontraktów terminowych na energię elektryczną: ceny rocznych kontraktów terminowych dla profilu BASE i PEAK spadły w 2019 roku o 12-20%.
- Wysoki import energii i niskie zapotrzebowanie w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym :niskie ceny na rynkach spotowych w Niemczech i Skandynawii powodują wysoką konkurencyjność importu energii do Polski, co skutkuje obniżeniem wykorzystania Jednostek Wytwórczych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym negatywnie jest spadek zapotrzebowania w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym oraz wzrost generacji OZE. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE, ta sytuacja utrzyma się do końca roku 2021.
- Wzrost planowanych kosztów rekultywacji: zgodnie z najnowszym raportem dot. wyceny kosztów likwidacji wyrobiska odkrywkowego po zakończeniu eksploatacji Kopalni Turów, przygotowanym przez zewnętrznego eksperta, konieczna będzie realizacja istotnie większego zakresu prac, niż dotychczas zakładano. W efekcie tego rośnie również istotnie zakładany koszt rekultywacji.
- Wzrost cen węgla kamiennego w Polsce: rosnące ceny węgla kamiennego przekładają się na rosnące koszty w elektrowniach opalanych węglem kamiennym, co w sytuacji spadających cen energii elektrycznej skutkuje obniżeniem wyników finansowych tych jednostek.
- Wzrost ogólnego poziomu cen i wynagrodzeń w Polsce: obserwowany w ostatnim czasie oraz spodziewany w najbliższej przyszłości dynamiczny wzrost cen, a także wynagrodzeń w Polsce w pewnym stopniu przełoży się na wzrost kosztów stałych oraz nakładów inwestycyjnych. W szczególności dotyczy to kosztów wynagrodzeń i usług obcych, a pośrednio także kosztów materiałów.
- Zbliżający się okres wyczerpania zasobów węgla brunatnego: czas eksploatacji elektrowni opalanych węglem brunatnym jest ograniczony, ze względu na ilość dostępnych zasobów węgla brunatnego. Stąd z upływem czasu skraca się okres pozostałej eksploatacji, a zarazem uzyskiwanych korzyści i wartości użytkowej.
- Utrzymujące się wysokie ceny praw majątkowych zielonych (index TGEozea).
- Cena praw majątkowych zielonych wzrosła pomiędzy I i IV kwartałem 2018 roku z 63 PLN/MWh do 149 PLN/MWh a następnie utrzymała wysoką cenę w roku 2019 aby osiągnąć 143 PLN/MWh w IV kwartale 2019 roku.

W wyniku analizy powyżej wymienionych przesłanek, Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów na dzień 30 listopada 2019 roku dla segmentu Ciepłownictwo, do którego przypisana jest wartość firmy oraz przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku dla Segmentów Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Założenia makroekonomiczne

Główne założenia cenowe tj. ceny energii elektrycznej, uprawnień do emisji CO₂, węgla kamiennego, gazu oraz założenia dotyczące produkcji z większości instalacji Grupy pochodziły z opracowania przygotowanego przez niezależnego eksperta, z uwzględnieniem szacunków własnych, na bazie aktualnej sytuacji rynkowej dla pierwszych 2 lat prognozy.

Prognozy cen energii elektrycznej zakładają nieznaczny wzrost cen w 2020 roku w odniesieniu do cen z 2019 roku, następnie wzrosty w kolejnych latach.

Prognozy cen uprawnień do emisji CO₂ zakładają dynamiczny wzrost ceny rynkowej w kolejnych latach prognozy.

Prognozy cen węgla kamiennego zakładają spadki cen do 2023 roku w odniesieniu do cen z 2019 roku, następnie kilkuprocentowe wzrosty w kolejnych latach.

Prognozy cen gazu zakładają spadek cen w 2020 roku w stosunku do 2019 roku, średnioroczny wzrost w okresie do 2025 roku na poziomie około 8% i utrzymanie się wzrostów cen gazu o około 3% rocznie w kolejnych latach.

Prognozy cen praw majątkowych pochodzenia energii zakładają około 7% średnioroczny spadek w latach 2022 – 2031 co związane jest ze zmniejszającym się obowiązkiem umorzenia.

Prognoza przychodów z rynku mocy dla lat 2021-2024 opiera się na wynikach rozstrzygniętych aukcji głównych dla tych okresów dostaw z uwzględnieniem mechanizmów umowy o realokację przychodów w ramach spółek Grupy Kapitałowej PGE. Prognoza od 2025 roku została opracowana przez zespół ekspertów PGE S.A., na podstawie założeń dotyczących szacowanych przyszłych przepływów dla jednostek wytwórczych bazujących m.in. na wynikach już rozstrzygniętych aukcji oraz prognoz zewnętrznego eksperta. Od 1 lipca 2025 roku z Rynku Mocy zostają wykluczone jednostki niespełniające kryterium emisyjności 550 g CO₂/kWh wyprodukowanej energii elektrycznej, z wyjątkiem jednostek objętych kontraktami wieloletnimi zawartymi w aukcjach głównych dla lat 2021-2024.

Przychody z regulacyjnych usług systemowych zostały opracowane w oparciu o istniejące umowy dwustronne zawarte z PSE S.A.

Dyspozycyjność jednostek została oszacowana w oparciu o plany remontów z uwzględnieniem statystycznej awaryjności.

3.1 Opis założeń dla segmentu Energetyka Konwencjonalna

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone na 31 grudnia 2019 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce bardzo trudne. W przypadku całych elektrowni i kopalni, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe. W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na okres od stycznia 2020 roku do końca czasu eksploatacji. Zdaniem Grupy przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dzięki przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie.

Założenia szczegółowe segmentu

Poniżej przedstawiono kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
 - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów oraz Oddziału Elektrownia Bełchatów („Kompleks Bełchatów”),
 - Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Turów oraz Oddziału Elektrownia Turów („Kompleks Turów”),z uwagi na powiązanie technologiczne i ekonomiczne pomiędzy tymi oddziałami,
- uznanie za trzy oddzielne CGU Elektrowni Dolna Odra, Elektrowni Szczecin i Elektrowni Pomorzany wchodzących w skład Oddziału Zespół Elektrowni Dolna Odra,
- uznanie za odrębne CGU oddziału spółki PGE Energia Ciepła S.A. Oddział w Rybniku (Elektrownia Rybnik),
- przyjęcie założenia, że w okresie po czerwcu 2025 roku istnieje wsparcie z rynku mocy lub jego ekwiwalent tylko dla jednostek spełniającym kryterium emisyjności 550 g CO₂/kWh wyprodukowanej energii elektrycznej, przy czym kontrakty wieloletnie zawarte w ramach aukcji dla lat 2021-2024 są realizowane zgodnie z terminem ich obowiązywania,
- uwzględnienie optymalizacji kosztów pracy, wynikającej m.in. z aktualnych planów etatyzacji,
- utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym,
- uwzględnienie inwestycji rozwojowych, dla których rozpoczęto prace budowlane,
- przyjęcie WACC w okresie projekcji na poziomie 6,5%-8,0%, zróżnicowanego dla poszczególnych CGU zgodnie z indywidualnie oszacowanym poziomem ryzyka.

Niektóre istotne założenia regulacyjne przyjęte do testów na utratę wartości znajdują się poza kontrolą Grupy Kapitałowej PGE i ich realizacja w przyszłości jest niepewna. Dotyczy to w szczególności kwestii związanych z kształtem polskiego rynku mocy po 1 lipca 2025 roku, czy polityką klimatyczną UE. W tych obszarach Grupa bazuje na obecnych założeniach co do rozwoju regulacji, które są obciążone ryzykiem. Zmiana tych regulacji w przyszłości, w stosunku do obecnych oczekiwań PGE, może mieć wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku wytwórczego segmentu Energetyka Konwencjonalna.

Tym niemniej zdaniem Grupy przyjęcie takich założeń jest zasadne z uwagi na przewidywane zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Założenia, które zostały odzwierciedlone w przepływach finansowych, stanowią - zdaniem Grupy - realny scenariusz sposobu ich funkcjonowania i okresu obowiązywania. Nie można jednak wykluczyć, że ostateczny kształt oraz okres obowiązywania tych rozwiązań może się istotnie różnić od przyjętych.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonych testów dla CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	Stopa dyskontowa	Wartość testowana*	Stwierdzona utrata wartości	Wartość po odpisie
Kompleks Bełchatów	7,67%	14.092	(3.323)	10.769
Kompleks Turów	7,00%	6.820	(4.183)	2.637
Elektrownia Opole	7,00%	12.324	-	12.324
Elektrownia Dolna Odra	6,50% - 8,00%**	7	(7)	-
Elektrociepłownia Pomorzany	8,00%	-	-	-
Elektrociepłownia Szczecin	8,00%	1	(1)	-
Elektrownia Rybnik	8,00%	-	-	-
RAZEM		33.244	(7.514)	25.730

*) Przedstawiona powyżej wartość testowana to wartość księgowa netto testowanych aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku skorygowana o rezerwy i zobowiązania przypisane do aktywów, z wyjątkiem rezerwy rekultywacyjnej.

**stopa dyskontowa ulega obniżeniu w momencie oddania do eksploatacji nowych bloków gazowych

W wyniku przeprowadzonego testu na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE stwierdziła utratę wartości majątku wytwórczego w łącznej wysokości 7.514 mln PLN.

Analiza wrażliwości

Zgodnie z MSR 36, Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości dla jednostek wytwórczych segmentu Energetyki Konwencjonalnej.

Poniżej przedstawiono wpływ zmiany kluczowych założeń na wysokość odpisu aktualizującego wartość aktywów na dzień 31 grudnia 2019 roku dla segmentu Energetyki Konwencjonalnej.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość odpisu w mld PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	1%	-	1,1
	-1%	1,0	-

Spadek ceny energii elektrycznej o 1% spowodowałby zwiększenie wartości odpisu o 1,0 mld PLN na Kompleksie Bełchatów i Turów.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość odpisu w mld PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	0,3	-
	- 0,5 p.p.	-	0,3

Wzrost WACC o 0,5 punktu spowodowałby zwiększenie wartości odpisu o 0,3 mld PLN na Kompleksie Bełchatów i Turów.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość odpisu w mld PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana ceny uprawnień do emisji CO ₂	1%	0,4	-
	-1%	-	0,4

Wzrost cen uprawnień do emisji CO₂ o 1% spowodowałby zwiększenie wartości odpisu o 0,4 mld PLN na Kompleksie Bełchatów i Turów.

3.2 Opis założeń dla segmentu Ciepłownictwo

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone na 30 listopada 2019 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Określenie wartości godziwej dla bardzo dużych grup aktywów, dla których nie ma aktywnego rynku i mało jest porównywalnych transakcji, jest w praktyce bardzo trudne. W przypadku całych elektrociepłowni, dla których należy określić wartość na lokalnym rynku, nie istnieją obserwowalne wartości godziwe. W związku z powyższym wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na okres od grudnia 2019 do 2030 roku. Zdaniem Grupy przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dzięki przyjęciu dłuższych projekcji wartość odzyskiwalna może być oszacowana bardziej rzetelnie. Dla jednostek wytwórczych, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza rok 2030 określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Rynek energetyczny, a w szczególności rynek ciepłowniczy, jest w Polsce rynkiem regulowanym i jako taki podlega wielu przepisom i nie może być swobodnie kształtowany jedynie w oparciu o decyzje biznesowe. Prawo energetyczne w swoich celach ma m.in. podejmowanie skutecznych działań regulacyjnych zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Oznacza to że otoczenie regulacyjne zmierza do stabilnego działania dostawcy ciepła na danym terenie tak by zaspokoić w perspektywie długoterminowej potrzeby odbiorców. Zgodnie z przepisami ustawy - prawo energetyczne, Prezes URE może nawet w skrajnych przypadkach nakazać przedsiębiorstwu energetycznemu, prowadzenie działalności objętej koncesją (przez okres nie dłuższy niż 2 lata), jeżeli wymaga tego interes społeczny. Jeżeli taka działalność przynosi stratę przedsiębiorstwu energetycznemu należy się pokrycie strat od Skarbu Państwa.

W związku z powyższym Spółka nie zakłada skończonego okresu życia aktywów z uwagi na otoczenie regulacyjne, które ogranicza możliwość zaprzestania działalności. Ponadto w sektorze ciepłowniczym obserwujemy wydłużony okres eksploatacji urządzeń (kotłów, turbozespołów), które to eksploatowane są znacznie dłużej niż wynikałoby to z pierwotnych założeń. Z uwagi na powyższe w testach na utratę wartości założono kontynuowanie działalności (w postaci wartości rezydualnej), przy zachowaniu nakładów na poziomie odtworzeniowym, na obecnym majątku w długiej perspektywie z uwagi m.in na interes społeczny w postaci zapewniana dostaw ciepła. Podejście dotyczące okresu eksploatacji jest zbieżne ze strategią utrzymania majątku w GK PGE.

Założenia szczegółowe segmentu

Poniżej przedstawiono kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- Uznanie za odrębne CGU poszczególnych oddziałów spółki PGE Energia Ciepła S.A. tj. Oddziału w Rybniku (Elektrownia Rybnik), Oddziału nr 1 w Krakowie (Elektrociepłownia Kraków), Oddziału Wybrzeże (Elektrociepłownia Gdańsk, Elektrociepłownia Gdynia), Oddziału w Rzeszowie (Elektrociepłownia Rzeszów), Oddziału w Lublinie (Elektrociepłownia w Lublinie Wrotków), Oddział w Bydgoszczy (Elektrociepłownia Bydgoszcz I, Elektrociepłownia Bydgoszcz II), Oddział w Gorzowie Wielkopolskim (Elektrociepłownia w Gorzowie Wielkopolskim), Oddziału w Zgierzu (Elektrociepłownia w Zgierzu), Oddziału w Kielcach (Elektrociepłownia w Kielcach). Elektrownia Rybnik wchodzi w skład PGE Energia Ciepła S.A. testowana jest w segmencie Energetyka Konwencjonalna.
- Uznanie za jedno CGU trzech zakładów produkcyjnych wchodzących w skład spółki KOGENERACJA tj. Elektrociepłowni Wrocław, Elektrociepłowni Czechnica, Elektrociepłowni Zawidawie.
- Przyjęcie ilości otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ dla potrzeb produkcji energii elektrycznej na lata 2019 - 2020 dla poszczególnych CGU zgodnie z wnioskiem Polski o przejściowy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji na modernizację wytwarzania energii elektrycznej na podstawie art. 10c ust. 5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (tzw. wnioskiem derogacyjnym), który spełnia wymogi Decyzji Komisji Europejskiej z 13 lipca 2012 roku. W zakresie produkcji ciepła uwzględniono darmowe uprawnienia zgodnie z wykazem wielkości przydziałów uprawnień do emisji CO₂ na ciepło na lata 2013 - 2020 opublikowanym przez Ministerstwo Środowiska.
- Uwzględnienie przydziału darmowych uprawnień do emisji CO₂ w okresie 2021-2030 tylko dla ciepłownictwa systemowego i wysokosprawnej kogeneracji, bazując na poziomie roku 2020 z założeniem rocznej redukcji.
- Przyjęcie założenia dla elektrociepłowni, iż w okresie rezydualnym istnieje wsparcie z rynku mocy lub jego ekwiwalent, tylko dla jednostek spełniających kryterium emisyjności 550 g CO₂/kWh wyprodukowanej energii elektrycznej.
- Uwzględnienie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji przez maksymalny okres 15-tu lat, dla jednostek gazowych dla których okres ustawowy upływa po roku 2030 wsparcie uwzględnione również w wartości rezydualnej.
- Utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.
- Uwzględnienie inwestycji rozwojowych, dla projektów o wysokim poziomie zaawansowaniu, min. przetarg w trakcie realizacji.
- Przyjęcie skorygowanego średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu w okresie projekcji na poziomie 7%.

Niektóre istotne założenia regulacyjne przyjęte do testów na utratę wartości znajdują się poza kontrolą Grupy Kapitałowej PGE i ich realizacja w przyszłości jest niepewna. Dotyczy to w szczególności kwestii związanych z kształtem polskiego rynku mocy po 1 lipca 2025 roku czy przydziałem darmowych uprawnień do emisji CO₂ po 2020 roku. W tych obszarach Grupa bazuje na obecnych założeniach, co do rozwoju regulacji, które są obciążone ryzykiem. Zmiana tych regulacji w przyszłości, w stosunku do obecnych oczekiwań PGE, może mieć wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku wytwórczego segmentu Ciepłownictwo.

Tym niemniej zdaniem Grupy przyjęcie takich założeń jest zasadne z uwagi na przewidywane zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Założenia, które zostały odzwierciedlone w przepływach finansowych, stanowią - zdaniem Grupy - realny scenariusz sposobu ich funkcjonowania i okresu obowiązywania. Nie można jednak wykluczyć, że ostateczny kształt oraz okres obowiązywania tych rozwiązań może się istotnie różnić od przyjętych.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Testy na utratę wartości segmentu Ciepłownictwo zostały przeprowadzone dla aktywów wytwórczych będących własnością spółki PGE EC S.A. i jej spółek zależnych z wyłączeniem Elektrowni Rybnik prezentowanej w segmencie Energetyka Konwencjonalna. W wyniku realizacji transakcji nabycia aktywów EDF, która miała miejsce w 2017 roku powstała wartość firmy, która została alokowana do nabytych aktywów ciepłowniczych.

Na dzień 30 listopada 2019 roku wartość testowanych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych spółki PGE EC S.A. wyniosła 5.959 mln PLN. W wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości aktywów Grupa oszacowała nadwyżkę wartości użytkowej testowanych aktywów nad wartością bilansową, w związku z czym stwierdziła brak konieczności ujęcia bądź rozwiązania odpisów aktualizujących wartość tych aktywów. Grupa stwierdziła również brak konieczności odwrócenia odpisów aktualizujących ujętych w poprzednich okresach sprawozdawczych w odniesieniu do wybranych CGU.

Analiza wrażliwości

Zgodnie z MSR 36, Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości dla jednostek wytwórczych segmentu Ciepłownictwo.

Poniżej przedstawiono wpływ zmiany kluczowych założeń na wysokość wartość użytkową aktywów na dzień 30 listopada 2019 roku dla segmentu Ciepłownictwo.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość użytkową w mld PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	1%	0,5	-
	-1%	-	0,5

Spadek ceny energii elektrycznej o 1% spowodowałby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 0,5 mld PLN.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość użytkową w mld PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	-	1,6
	- 0,5 p.p	2,0	0

Wzrost WACC o 0,5 punktu spowodowałby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 1,6 mld PLN.

Brak wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji spowodowałoby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 2,3 mld PLN.

3.3 Opis założeń dla segmentu Energetyka Odnawialna

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na zakładany czas użytkowania danego CGU w przypadku farm wiatrowych lub okres 2020-2030 w przypadku pozostałych CGU. Dla tych CGU, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza rok 2030 określono wartość rezydualną na pozostały czas eksploatacji. Zdaniem Grupy przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na fakt, iż rzeczowe aktywa trwale wykorzystywane przez Grupę mają istotnie dłuższy okres ekonomicznej użyteczności oraz ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym ujętych w szczegółowej prognozie.

Założenia szczegółowe segmentu

Poniżej przedstawiono kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- uznanie za odrębne CGU odpowiednio:
- elektrowni szczytowo-pompowych (jedno CGU dla poszczególnych elektrowni ze względu na wspólny ekonomiczny charakter);
- pozostałych elektrowni wodnych (jedno CGU dla poszczególnych elektrowni ze względu na wspólny ekonomiczny charakter);
- poszczególnych elektrowni wiatrowych (oddzielne CGU dla poszczególnych elektrowni ze względu na różny okres eksploatacji elektrowni);
- produkcja energii elektrycznej i praw majątkowych została założona na podstawie danych historycznych, z uwzględnieniem dyspozycyjności poszczególnych jednostek;
- dyspozycyjność jednostek została oszacowana w oparciu o plany remontów z uwzględnieniem statystycznej awaryjności;
- przychody z regulacyjnych usług systemowych zostały opracowane w oparciu o istniejące umowy dwustronne zawarte z PSE S.A.;
- rozpoznanie przepływów pieniężnych w zakresie umów objętych sporem z Enea S.A. oraz Energa Obrót S.A, w wysokości wynikającej z kontraktu;
- utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym;
- przyjęcie średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu w okresie projekcji na poziomie 7,0 %.

W wyniku przeprowadzonego testu na utratę wartości aktywów trwałych Grupa stwierdziła konieczność rozwiązania (odwrócenia) odpisów aktualizujących wartość aktywów farm wiatrowych na dzień sprawozdawczy.

Poniższa tabela przedstawia wartość odwrócenia odpisów na koniec 2019 roku w zakresie farm wiatrowych.

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku	Stopa dyskontowa	Wartość testowana	Odwrócenie odpisu	Wartość po odpisie
Farmy wiatrowe	7,0%	1.549	385	1.934

Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości wykazała, że istotny wpływ na oszacowaną wartość użytkową mają takie czynniki jak WACC, ceny energii elektrycznej oraz ceny praw majątkowych.

Poniżej został przedstawiony wpływ zmian czynników mających istotny wpływ w całym okresie projekcji na prognozowane przepływy pieniężne, związku z tym również na oszacowaną wartość użytkową.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość użytkową w mln PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	1%	49,3	-
	-1%	-	49,3

Spadek ceny energii elektrycznej o 1% spowodowałby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 49,3 mln PLN.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość użytkową w mln PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	-	0,8
	- 0,5 p.p	0,6	-

Wzrost WACC o 0,5 punktu spowodowałby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 0,8 mld PLN.

Parametr	Zmiana	Wpływ na wartość użytkową w mln PLN	
		Zwiększenie	Zmniejszenie
Zmiana ceny praw majątkowych	1%	9,2	-
	-1%	-	9,2

Spadek ceny praw majątkowych o 1% spowodowałby zmniejszenie wartości użytkowej aktywów o 9,2 mln PLN.

3.4 Rzeczowe aktywa trwałe segmentu Dystrybucja

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych związanych z działalnością dystrybucyjną na dzień sprawozdawczy wynosi około 18 mld PLN i stanowi około 31% sumy skonsolidowanych rzeczowych aktywów trwałych. Ich wartość odzyskiwalna zależy głównie od taryfy przyznanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Przychód regulowany (taryfowy) ustalany corocznie zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów: operacyjnych, amortyzacji, podatków, zakupu energii na pokrycie różnicy bilansowej, kosztów przeniesionych oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału zaangażowanego w działalność dystrybucyjną na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału jak i amortyzacja uzależnione są od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów.

Grupa Kapitałowa PGE nie stwierdziła na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przesłanek świadczących o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych przypisanych do działalności dystrybucyjnej.

4. Wybrane zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem uprawnień do emisji CO₂ nabytych w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych, które są ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe GK PGE zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego jednostki dominującej, sprawozdań finansowych jej jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz jednostki współkontrolowanej. Sprawozdania finansowe jednostek objętych konsolidacją sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości.

Wszystkie salda rozrachunków, przychodów i kosztów powstałych pomiędzy jednostkami Grupy oraz niezrealizowane zyski wewnątrzgrupowe są w całości eliminowane.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w inną jednostkę ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawowanie władzy może również mieć miejsce w sytuacji, gdy jednostka dominująca nie posiada ponad połowy liczby głosów w jednostce zależnej.

Rozliczenie powstania Grupy Kapitałowej PGE i późniejszych przekształceń w ramach Grupy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*, jednak standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Podmioty na bazie których powstała Grupa PGE, znajdowały się w momencie połączenia pod kontrolą Skarbu Państwa. Transakcja wniesienia spółek spełniała więc w ocenie Spółki definicję transakcji pod wspólną kontrolą w związku z czym jest ona wyłączona z zakresu MSSF 3.

Połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą zostały rozliczone przy zastosowaniu metody łączenia udziałów i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy.

Kolejne połączenia w Grupie PGE zostały ujęte jako transakcje pomiędzy podmiotami znajdującymi się pod wspólną kontrolą, w związku z powyższym zostały rozliczone w obrębie kapitałów własnych Grupy Kapitałowej, bez wpływu na wartość firmy.

Zakup spółek od pomiotów niepowiązanych jest rozliczany za pomocą metody przejęcia, zgodnie z MSSF 3.

Wspólne przedsięwzięcie i współkontrola

W związku z udziałem we wspólnym przedsięwzięciu (wspólnym ustaleniu umownym dającym prawo do udziału w aktywach netto) w sprawozdaniu finansowym udział ten ujmuje się jako inwestycję i rozlicza przy zastosowaniu metody praw własności.

Współkontrola jest umownie ustalonym podziałem kontroli w ramach ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to podmioty, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności.

Wycena wartości godziwej nabywanych aktywów i zobowiązań, ustalenie wartości firmy

Zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek* Grupa Kapitałowa PGE dokonuje identyfikacji i wyceny nabywanych aktywów, zobowiązań oraz wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia. Wycena opiera się na szeregu istotnych założeń, obejmujących między innymi: wybór odpowiedniej metody, plany kierownictwa odnośnie wykorzystania przejętych aktywów, prognozy finansowe (w tym ścieżki cenowe określające główne pozycje przychodów i kosztów), zmiany legislacyjne i tym podobne. Z drugiej strony na rozliczenie transakcji nabycia ma wpływ odpowiednie ustalenie ceny nabycia (w tym części warunkowej). Przyjęte założenia mogą mieć istotny wpływ na określenie wartości godziwej nabywanych aktywów i zobowiązań oraz ustalenie wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia. Wartość firmy podlega testom na utratę wartości łącznie z odpowiednimi ośrodkami generującymi strumienie pieniężne.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane, metodą uproszczoną, przy zastosowaniu kursu zamknięcia NBP,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w wyniku finansowym lub, w przypadkach określonych polityką rachunkowości, w wartości aktywów.

Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia aktywów i pasywów spółek zagranicznych o walucie funkcjonalnej innej niż waluta funkcjonalna jednostki dominującej są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w osobnej pozycji kapitałów własnych "Różnice kursowe z przeliczenia".

5. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2018 roku

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu jednostkowego sprawozdania finansowego za 2018 rok, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie. Zmiany związane z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing* zostały opisane poniżej. Pozostałe zmiany nie miały istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Grupę:

- Zmiany do MSSF 9 – Zmiany dotyczące prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem;
- Zmiany do KIMSF 23 – Interpretacja stosowana do ustalenia dochodu do opodatkowania, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych i stawek podatkowych;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2015-2017 – zmiany do MSSF 3, MSSF 11, MSSF 12; MSR 23;
- Zmiany do MSR 28 – Zmiana dotyczy wyceny inwestycji długoterminowych w jednostkach stowarzyszonych;
- Zmiany do MSR 19 – Zmiany dotyczą programu określonych świadczeń.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

MSSF 16 Leasing

MSSF 16 zastąpił MSR 17 Leasing oraz związane z nim interpretacje.

Grupa PGE wdrożyła nowy standard MSSF 16 począwszy od sprawozdań finansowych sporządzanych za okresy rozpoczynające się po 1 stycznia 2019 roku. Grupa wybrała opcję wdrożenia standardu określoną w paragrafie C5.b) MSSF 16, tj. retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych.

Nowy standard MSSF 16 zmienił zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny dla leasingobiorcy. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu są obecnie ujmowane co do zasady jak leasing finansowy.

Grupa przeanalizowała następujące rodzaje umów pod kątem stwierdzenia, czy dana umowa zawiera leasing zgodnie z definicją MSSF 16:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu – zarówno zakupione, jak i otrzymane w aporcje lub otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej,
- służebności gruntowe i przesyłu,
- umowy najmu, dzierżawy itp. związane z umieszczeniem infrastruktury liniowej i technicznej (węzły ciepłownicze, transformatory),
- umowy najmu, dzierżawy itp. pomieszczeń biurowych,
- umowy najmu, dzierżawy itp. budynków, budowli i urządzeń technicznych.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że największy wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe miało ujęcie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu/dzierżawy gruntów, które przed wejściem w życie MSSF 16 wykazywane było jako leasing operacyjny.

Po dokonanej analizie Grupa uznała, iż następujące rodzaje umów są poza zakresem MSSF 16:

- umowy o zajęcie pasa drogowego na potrzeby umieszczenia infrastruktury energetycznej, dla których stwierdzono istotne prawo zastąpienia;
- umowy dzierżawy łączny/światłowodów/kanalizacji kablowej.

W przypadku umów służebności dotyczących posadowienia infrastruktury napowietrznej dominującym elementem umowy jest składnik nie leasingowy (linia napowietrzna). Udział składnika leasingowego (słupa) jest nieistotny. Z tego tytułu umowy tego typu są po za zakresem MSSF 16.

Decyzje dotyczące zajęcia pasa drogowego co do zasady spełniają definicję leasingu. Jednak w spółkach GK PGE, w których występują przypadki korzystania przez zarządcę drogi z przysługującego mu zgodnie z przepisami prawa zażądania przełożenia infrastruktury posadowionej w pasie drogi, spółka nie dysponuje pełnym prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów. W takiej sytuacji umowy nie spełniają definicji leasingu.

W przypadku umów dzierżawy łączny/światłowodów/kanalizacji kablowej Grupa nie wykorzystuje większości zdolności produkcyjnych składnika aktywów. W związku z tym składnik aktywów nie spełnia kryteriów zidentyfikowanego składnika aktywów w myśl regulacji MSSF 16, a powyższe umowy (np. umowa na dzierżawę przepustowości w linii światłowodowej) nie spełniają definicji leasingu.

Z kolei w przypadku umów służebności dotyczących posadowienia infrastruktury napowietrznej dominującym elementem umowy jest składnik nieleasingowy (linia napowietrzna). Udział składnika leasingowego (słupa) jest nieistotny. Umowy służebności co do zasady spełniają definicję leasingu zawartą w MSSF 16, jednak ze względu na nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe nie zostały rozpoznane jako leasing zgodnie z MSSF 16.

Zgodnie z wybraną opcją wdrożenia Grupa nie dokonała przekształcenia danych porównawczych. Na moment wdrożenia MSSF 16 Grupa ujęła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania, zgodnie z paragrafem C8.b.ii).

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Ponadto Grupa PGE zdecydowała się na skorzystanie z następujących rozwiązań praktycznych na dzień 1 stycznia 2019 roku przewidzianych w paragrafie C10 MSSF 16 w odniesieniu do leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17:

- Grupa PGE zastosowała pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnych cechach (takich jak nieruchomości).
- Grupa PGE zdecydowała o niestosowaniu wymogów, o których mowa w paragrafie C8 do leasingów, których okres leasingu kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku. Grupa ujęła te leasingi jako leasingi krótkoterminowe.
- Grupa PGE zdecydowała o wyłączeniu początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania składników aktywów w dniu pierwszego zastosowania.
- Grupa PGE wykorzystała wiedzę zdobytą po fakcie, w przypadku określenia okresu leasingu, dla umów które przewidywały okres przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

W efekcie zastosowania MSSF 16:

- Prawa do użytkowania składników aktywów z tytułu nowo rozpoznanych umów leasingowych oraz zobowiązania finansowe na dzień 1 stycznia 2019 roku wzrosły o 895 mln PLN.
- Na skutek reklasyfikacji umów spełniających definicję leasingu, a wykazywanych przed 1 stycznia 2019 roku w wartościach niematerialnych i rzeczowych aktywach trwałych, prawa do użytkowania składników aktywów wzrosły, a wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe uległy zmniejszeniu, o 390 mln PLN.
- Zyski zatrzymane na 1 stycznia 2019 roku nie uległy zmianie.
- Wynik finansowy brutto za 2019 rok jest niższy o szacunkowo 45 mln PLN.
- EBITDA za 2019 rok jest wyższa o szacunkowo 50 mln PLN.

	Wartości w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 1 stycznia 2019 roku
Kwoty przyszłych opłat, do których leasingobiorca jest zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku	1.829
Korekty ze względu na zmiany opłat za PWUG, opcje przedłużenia lub wypowiedzenia umów itp.	348
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 roku po korektach	2.177
Zdyskontowane przy użyciu średnioważonej krańcowej stopy leasingobiorcy na 1 stycznia 2019 roku	848
Zobowiązanie z tytułu zastosowania nowej definicji leasingu z MSSF 16	47
Zobowiązania z tytułu leasingu ujęte na 1 stycznia 2019 roku	895

Zobowiązania z tytułu leasingu zostały wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych. Opłaty leasingowe zostały zdyskontowane z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy wynoszącej od 2,290% do 5,855%.

Informacje na temat zobowiązań z tytułu leasingu przedstawiono w notach 25.1.3 i 26.2, a na temat praw do użytkowania w nocie 12 niniejszego sprawozdania finansowego. Informacje o kosztach amortyzacji i odpisów aktualizujących zawiera nota 7.2.1 zaś o kosztach odsetek od zobowiązań leasingowych nota 7.4.

Całkowite wypływy środków pieniężnych z tytułu leasingu w 2019 roku wyniosły 69 mln PLN.

W bieżącym okresie koszty związane z leasingami krótkoterminowymi wyniosły około 2 mln PLN, zaś koszty związane z leasingami aktywów o niskiej wartości nie osiągnęły wartości miliona złotych.

W bieżącym okresie nie wystąpiły istotne transakcje sprzedaży i leasingu zwrotnego.

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i prezentacji danych

W bieżącym okresie Grupa zdecydowała o zmianie prezentacji z działalności finansowej do pozostałej działalności operacyjnej wycen forwardów walutowych związanych z zakupem i sprzedażą uprawnień do emisji CO₂ na własne potrzeby Grupy, a także o zmianie prezentacji z działalności operacyjnej do pozostałej działalności operacyjnej wycen instrumentów pochodnych związanych z transakcjami obrotu węglem. Zmieniona prezentacja lepiej odzwierciedla charakter prowadzonej przez Grupę działalności – w szczególności całość transakcji związanej z obrotem CO₂ oraz węgla jest ujęta w tej samej części sprawozdania.

W celu lepszego odzwierciedlenia prowadzonej działalności Grupa zdecydowała także o zmianie sposobu podziału zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji na część długo i krótkoterminową. Dotychczasową wartość bieżącą generowanych przepływów pieniężnych zastąpiono metodą terminu płatności.

W związku z opisanymi zmianami Grupa przekształciła dane porównawcze. Przekształcenie zostało przedstawione w poniższych tabelach

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Okres zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane publikowane</i>	Zmiana ujęcia wyceny transakcji terminowych dotyczących obrotu węglem i CO ₂	Okres zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone</i>
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	25.946	-	25.946
Koszt własny sprzedaży	(21.087)	43	(21.044)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	4.859	43	4.902
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(1.406)	-	(1.406)
Koszty ogólnego zarządu	(984)	-	(984)
Pozostałe przychody / koszty operacyjne	2	(32)	(30)
ZYSK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	2.471	11	2.482
Koszty finansowe netto	(350)	(11)	(361)
Udział w zysku jednostek wykazywanych metodą praw własności	71	-	71
ZYSK BRUTTO	2.192	-	2.192

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 <i>dane publikowane</i>	Zmiana prezentacji	Stan na dzień 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone</i>
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, w tym:			
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	6.247	114	6.361
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE ŁĄCZNIE	15.464	114	15.578
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:			
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	4.461	(114)	4.347
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	12.640	(114)	12.526
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	28.104	-	28.104

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Stan na dzień 1 stycznia 2018 <i>dane publikowane</i>	Zmiana prezentacji	Stan na dzień 1 stycznia 2018 <i>dane przekształcone</i>
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, w tym:			
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	8.422	135	8.557
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE ŁĄCZNIE	16.810	135	16.945
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:			
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	1.623	(135)	1.488
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	8.995	(135)	8.860
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	25.805	-	25.805

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

6. Informacje dotyczące segmentów działalności

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty,
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu,
- w przypadku której są dostępne oddzielnie informacje finansowe.

Z uwagi na rodzaje procesów produkcyjnych jak również system obowiązujących regulacji w Grupie Kapitałowej PGE rozróżnia się następujące segmenty branżowe:

- Energetyka Konwencjonalna,
- Ciepłownictwo,
- Energetyka Odnawialna,
- Obrót,
- Dystrybucja,
- Działalność pozostała, w skład której wchodzi działalność spółek zależnych inna niż wymieniona w ww. segmentach, ale nieistotna, aby tworzyć odrębne segmenty.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Grupy Kapitałowej, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Grupy i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu. Koszty segmentu obejmują koszty sprzedaży zewnętrznym klientom oraz koszty transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów jednostki gospodarczej, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Wynik segmentu jest różnicą między przychodami a kosztami segmentu.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. Zobowiązania segmentu są zobowiązaniami operacyjnymi powstałymi w wyniku działalności operacyjnej segmentu, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. Do aktywów i zobowiązań segmentu nie zalicza się rozrachunków z tytułu podatku dochodowego.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE prowadzą działalność na podstawie odpowiednich koncesji, w tym przede wszystkim koncesji na: wytwarzanie, obrót i dystrybucję energii elektrycznej, wytwarzanie, przesył i dystrybucję ciepła, przyznawane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złóż, udzielanych przez Ministra Środowiska. Koncesje są z reguły wydawane na okres pomiędzy 10 a 50 lat. Kluczowe koncesje w Grupie Kapitałowej PGE wygasają w latach 2020-2038.

Do koncesji na wydobywanie węgla, wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła oraz dystrybucję energii elektrycznej i ciepła przypisane są odpowiednie aktywa, przedstawione w szczegółowych informacjach na temat segmentów operacyjnych. W związku z posiadanymi koncesjami dotyczącymi energii elektrycznej i ciepła ponoszone są roczne opłaty zależne od poziomu obrotów. W przypadku prowadzenia działalności koncesjonowanej związanej z wydobywaniem węgla brunatnego ponoszone są opłaty eksploatacyjne zależne od obowiązującej stawki i wielkości wydobywania, a także opłaty za użytkowanie górnicze. W 2019 roku koszty Grupy Kapitałowej PGE z tytułu koncesji wyniosły około 17 mln PLN (w 2018 roku 10 mln PLN), zaś koszty z tytułu opłaty eksploatacyjnej i opłaty za użytkowanie górnicze w kopalniach wyniosły 118 mln PLN w 2019 roku i 136 mln PLN w 2018 roku.

Grupa Kapitałowa PGE prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności za bieżący oraz porównawczy okres sprawozdawczy zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*. Podział sprawozdawczości Grupy Kapitałowej PGE oparty jest na segmentach branżowych:

- Energetyka Konwencjonalna obejmuje poszukiwanie i wydobycie węgla brunatnego oraz wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych a także działalność pomocniczą w powyższym zakresie.
- Ciepłownictwo obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach kogeneracyjnych oraz przesyłanie i dystrybucję ciepła.
- Energetyka Odnawialna obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych oraz ze źródeł odnawialnych.
- Obrót obejmuje sprzedaż i zakup energii elektrycznej oraz gazu na rynku hurtowym, obrót uprawnieniami do emisji oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia oraz zakup i dostawa paliw a także sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usług odbiorcom końcowym.
- Dystrybucja obejmuje zarządzanie lokalnymi sieciami dystrybucyjnymi oraz przesyłanie energii elektrycznej tymi sieciami.
- Działalność pozostała obejmuje świadczenie usług przez spółki zależne na rzecz Grupy Kapitałowej np. organizacja pozyskiwania finansowania, świadczenie usług informatycznych, księgowo-kadrowych, transportowych. Dodatkowo segment działalności pozostałej obejmuje działalność spółek zależnych, których głównym przedmiotem działalności jest przygotowanie i realizacja projektu budowy elektrowni jądrowej oraz inwestycje w start-upy.

Organizacja i zarządzanie Grupą Kapitałową PGE odbywa się w podziale na segmenty uwzględniające rodzaj oferowanych produktów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki. Przypisanie poszczególnych jednostek do segmentów działalności zostało przedstawione w nocie 1.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa Kapitałowa PGE co do zasady rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – na warunkach rynkowych. Analizując wyniki poszczególnych segmentów działalności kierownictwo Grupy Kapitałowej PGE zwraca przede wszystkim uwagę na osiągnięty wynik EBITDA.

Począwszy od 2019 roku GK PGE wydzieliła nowy segment Ciepłownictwo – w poprzednich okresach aktywa i wyniki tego segmentu były ujmowane i analizowane w ramach segmentu Energetyka Konwencjonalna. Dane porównawcze prezentowane w nocie segmentowej zostały odpowiednio przekształcone.

Nowy układ prezentacyjny ma na celu poprawić transparentność oraz wzmocnić nadzór nad realizacją Strategii Ciepłownictwa, która stanowi jeden z kluczowych obszarów rozwoju Grupy.

Sezonowość segmentów działalności

Główne czynniki wpływające na zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło to: czynniki atmosferyczne – temperatura powietrza, siła wiatru, wielkość opadów, czynniki socjoekonomiczne – liczba odbiorców energii, ceny nośników energii, rozwój gospodarczy PKB oraz czynniki technologiczne – postęp technologiczny, technologia wytwarzania produktów. Każdy z tych czynników ma wpływ na techniczne i ekonomiczne warunki wytwarzania i dystrybucji nośników energii, a tym samym wpływa na wyniki uzyskiwane przez spółki Grupy Kapitałowej PGE.

Poziom sprzedaży energii elektrycznej w ciągu roku jest zmienny i zależy przede wszystkim od czynników atmosferycznych – temperatura powietrza, długość dnia. Wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną jest szczególnie widoczny w okresach zimowych, natomiast niższe zapotrzebowanie obserwujemy w okresach letnich. Ponadto, zmiany sezonowe widoczne są wśród wybranych grup odbiorców końcowych. Efekty sezonowości są bardziej znaczące dla gospodarstw domowych, niż dla sektora przemysłowego.

W segmencie Energetyka Odnawialna energia elektryczna wytwarzana jest z zasobów środowiska naturalnego takich jak woda, wiatr, słońce. Warunki meteorologiczne są istotnym czynnikiem wpływającym na produkcję energii elektrycznej w tym segmencie.

Sprzedaż ciepła zależy w szczególności od temperatury powietrza i jest większa w okresie zimowym, a mniejsza w okresie letnim.

6.1 Informacje dotyczące segmentów branżowych

Informacje dotyczące segmentów branżowych za 2019 rok

	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	12.936	4.295	975	13.235	6.063	114	9	37.627
Sprzedaż między segmentami	6.309	1.763	64	4.077	92	387	(12.692)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	19.245	6.058	1.039	17.312	6.155	501	(12.683)	37.627
Koszt własny sprzedaży	(25.557)	(5.295)	(291)	(15.535)	(4.796)	(443)	11.783	(40.134)
EBIT	(7.109)	595	657	247	1.101	(29)	363	(4.175)
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowym	9.989	591	(140)	33	1.205	84	(446)	11.316
EBITDA	2.880	1.186	517	280	2.306	55	(83)	7.141
STRATA BRUTTO	-	-	-	-	-	-	-	(4.703)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	775
STRATA NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	-	-	-	-	-	-	-	(3.928)
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA								
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	34.369	8.013	4.059	1.927	18.954	800	648	68.770
Należności z tytułu dostaw i usług	810	599	184	3.714	918	89	(2.831)	3.483
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności								715
Aktywa nieprzypisane								4.682
AKTYWA, RAZEM								77.650
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	13.167	3.282	517	2.808	2.180	128	(2.840)	19.242
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	914	429	49	2.303	272	46	(2.507)	1.506
Zobowiązania nieprzypisane								13.765
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM								34.513
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU								
Nakłady inwestycyjne	4.016	545	148	26	2.207	192	(171)	6.963
Zwiększenia PDUA	2	3	3	4	18	16	-	46
RAZEM NAKŁADY INWESTYCYJNE	4.018	548	151	30	2.225	208	(171)	7.009
Nabycie RAT, WN i NI w ramach nabycia nowych spółek*)	-	-	-	-	-	16	-	16
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	8.283	64	(394)	22	15	-	(400)	7.590
Pozostałe koszty niepieniężne **)	4.488	524	28	933	266	44	(71)	6.212

*) W tym wartość firmy

**) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą i zobowiązań niefinansowych z tyt. świadczeń pracowniczych ujętych w wyniku oraz innych całkowitych dochodach

Informacje dotyczące segmentów branżowych za 2018 rok

<i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT								
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4.269	4.544	647	10.550	5.779	143	14	25.946
Sprzedaż między segmentami	8.106	964	192	3.827	99	357	(13.545)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	12.375	5.508	839	14.377	5.878	500	(13.531)	25.946
Koszt własny sprzedaży	(11.002)	(4.933)	(602)	(12.455)	(4.411)	(440)	12.799	(21.044)
EBIT	379	196	205	203	1.277	(17)	239	2.482
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowym	1.722	656	258	24	1.186	82	(35)	3.893
EBITDA	2.101	852	463	227	2.463	65	204	6.375
ZYSK BRUTTO	-	-	-	-	-	-	-	2.192
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	(681)
ZYSK NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	-	-	-	-	-	-	-	1.511
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA								
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	38.779	7.876	3.191	1.398	17.767	637	(985)	68.663
Należności z tytułu dostaw i usług	989	522	70	3.178	821	102	(2.527)	3.155
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności								776
Aktywa nieprzypisane								3.311
AKTYWA, RAZEM								75.905
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	8.806	1.758	417	2.048	2.051	123	(1.084)	14.119
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	950	442	48	2.034	312	41	(2.316)	1.511
Zobowiązania nieprzypisane								12.474
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM								28.104
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU								
Nakłady inwestycyjne	4.122	775	103	14	1.853	162	(173)	6.856
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	300	113	-	44	13	2	4	476
Pozostałe koszty niepieniężne *)	2.220	379	29	890	199	34	-	3.751

*) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą i zobowiązań niefinansowych z tyt. świadczeń pracowniczych ujętych w wyniku oraz innych całkowitych dochodach

6.2 Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży za 2019 rok oraz 2018 rok przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Rynek krajowy	37.477	25.596
Kraje Unii Europejskiej	150	349
Pozostałe kraje	-	1
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	37.627	25.946

Podział geograficzny aktywów według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARU		
Rynek krajowy	72.232	71.740
Kraje Unii Europejskiej	21	77
Pozostałe kraje	-	1
AKTYWA PRZYPISANE DO SEGMENTÓW, RAZEM	72.253	71.818
Rynek krajowy	4.567	3.256
Kraje Unii Europejskiej	115	55
AKTYWA NIEPRZYPISANE DO SEGMENTÓW, RAZEM	4.682	3.311
Rynek krajowy	715	776
UDZIAŁY I AKCJE WYKAZYWANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI, RAZEM	715	776
RAZEM AKTYWA	77.650	75.905

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

7. Przychody i koszty

7.1 Przychody ze sprzedaży

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody z umów z klientami

Przychody są ujmowane w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Przychody są ujmowane w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra (produktu) klientowi. Przekazanie dobra następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym dobrem.

Jednostka ujmuje przychód z umowy z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną;
- jest prawdopodobne, że jednostka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

- dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
- grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, czyli uzyskania zdolności do bezpośredniego rozporządzania tym składnikiem aktywów i możliwości uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

Grupa przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia Grupy, w miarę wykonywania przez Grupę tego świadczenia;
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (np. produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient; lub
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Grupy, a Grupie przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu Grupa ujmuje przychody w miarę upływu czasu, mierząc stopień całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia. Celem pomiaru jest określenie postępu w spełnianiu zobowiązania jednostki do przeniesienia kontroli nad dobrami lub usługami przyrzeczonymi klientowi (tj. stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia).

Po spełnieniu (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia Grupa ujmuje jako przychód kwotę równą cenie transakcyjnej, która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia. Cena transakcyjna uwzględnia część lub całość kwoty szacowanego wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej jednostka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniem Grupy - będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzonego dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Przychody z hurtowej sprzedaży energii elektrycznej

Umowy sprzedaży energii elektrycznej zawarte na rynku hurtowym są zgłaszane do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) w postaci deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą spółka, jako dostawca, zobowiązana jest dostarczyć lub spowodować jej dostarczenie, a odbiorca odebrać. Cena rozliczeniowa, jak i wolumeny energii elektrycznej w poszczególnych godzinach wynikają z wcześniej podpisanych Umów OTC (over the counter), bądź w przypadku sprzedaży na rynkach TGE z elektronicznie zarejestrowanych transakcji. Przychód ze sprzedaży energii elektrycznej na giełdzie jest rozpoznawany w dniu dostawy.

Rzeczywiste dostawy energii elektrycznej odbywają się poprzez Rynek Bilansujący gdzie OSP zabezpiecza wiarygodność danych w zakresie dostarczanej ilości energii, a odchylenia ilościowe od zgłoszonych wcześniej grafików pracy (tzw. USE: Umów Sprzedaży Energii) są rozliczane po cenach wynikających z mechanizmu funkcjonowania Rynku Bilansującego. Rozliczenia Rynku Bilansującego wykonywane są z OSP w cyklach dekadowych natomiast rozliczenia sprzedaży hurtowej na TGE prowadzone są z IRGiT będącej gwarantem rozliczeń transakcji zawartych na TGE, wykonywane są dobowo zgodnie z regulaminem rozliczeń IRGiT. W przypadku Umów OTC rozliczenia realizowane są zgodnie z zapisami tych Umów tj. w cyklach dekadowych lub miesięcznych.

Przychody ze sprzedaży ciepła w segmencie Ciepłownictwo

Przychody są wyceniane według aktualnie obowiązujących stawek taryfowych, podlegających zatwierdzeniu przez Prezesa URE. Stawki taryfowe dotyczą zamówionej mocy cieplnej, sprzedanej energii cieplnej i nośnika ciepła. Przychody zafakturowane z tytułu sprzedaży ciepła stanowią iloczyn opisanych wyżej stawek taryfowych i wolumenów sprzedaży.

Sprzedaż ciepła w ujęciu ilościowym pochodzi z przeprowadzonych odczytów układów pomiarowo-rozliczeniowych. Odczyty są dokonywane we wskazanych dniach roboczych każdego miesiąca kalendarzowego, w tym również w dacie zbliżonej do końca miesiąca. W związku z tym, na potrzeby sprawozdawczości finansowej dokonywane doszacowania wolumenu sprzedaży dla okresu między ostatnią datą odczytu w miesiącu a końcem tego miesiąca.

Przychód ze sprzedaży ciepła jest rozpoznawany w momencie dostarczenia ciepła zgodnie z uzyskanymi odczytami wraz z doszacowaniem.

Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej w segmencie Dystrybucja

Wielkość przychodów ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej wynika z udokumentowanej sprzedaży, powiększonej o dokonane doszacowanie niezafakturowanej w danym okresie sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej oraz pomniejszone o wartość doszacowania tej sprzedaży z poprzedniego okresu. Doszacowanie sprzedaży jest dokonywane nie rzadziej niż na koniec każdego kwartału.

Przychód z tytułu usługi dystrybucyjnej rozpoznawany jest w momencie wykonania usługi, na podstawie wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych, z uwzględnieniem doszacowania zużycia.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz paliwa gazowego w segmencie Obrót

Grupa uzyskuje przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz paliwa gazowego do odbiorców finalnych oraz na rynku hurtowym. Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej są rozpoznawane na podstawie miesiąca sprzedaży wskazanego na fakturach.

Ze względu na ciągły charakter dostaw energii, na potrzeby prawidłowego ujęcia w księgach rachunkowych Grupa koryguje przychody ze sprzedażą (sprzedaż zafakturowana) o wielkość dostarczonej a niezafakturowanej w danym okresie energii. Doszacowanie sprzedaży energii elektrycznej jest dokonywane na koniec każdego miesiąca.

Kalkulacja wartości doszacowania sprzedaży dokonywana jest odrębnie dla każdego punktu poboru energii oraz odrębnie dla poszczególnych składników ceny i rodzajów opłat taryfowych. Doszacowanie wolumenu energii elektrycznej jest obliczane na podstawie przeciętnego dziennego zużycia energii dla danego punktu poboru, wyznaczonego w oparciu o:

- dane ze sprzedaży energii zafakturowanej w ostatnim okresie rozliczeniowym,
- prognozowane dzienne zużycie energii.

Doszacowanie wolumenu energii elektrycznej dla nowo pozyskanego punktu poboru energii (nieposiadającego historii zużycia energii elektrycznej w systemie bilingowym) wyznaczone jest na podstawie deklarowanego przez klienta wolumenu.

W przypadku punktów poboru energii elektrycznej rozliczanych z wykorzystaniem faktur prognozowych, doszacowanie urealnienia sprzedaży poprzez przeliczenie wartości opłat dla prognozowanej ilości energii wg aktualnych stawek, obowiązujących w okresie prognozowanym.

Przychody z leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane w wyniku bieżącego okresu przy zastosowaniu metody liniowej przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Niedzyskontowane opłaty leasingowe, które będą otrzymane w skali roku w następnych okresach zaprezentowano w poniżej tabeli.

Terminy zapadalności	Rok zakończony 31 grudnia 2019
do 1 roku	247
od 1 do 2 lat	46
od 2 do 3 lat	41
od 3 do 4 lat	39
od 4 do 5 lat	37
powyżej 5 lat	665

Przychody ze sprzedaży za rok 2019 w podziale na kategorie

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego.

	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody z umów z klientami	19.226	5.992	847	16.189	6.108	498	(12.663)	36.197
Przychody z tytułu rozpoznanych rekompensat na podstawie Ustawy o cenach prądu	4	26	-	1.118	-	-	-	1.148
Przychody z tytułu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji	-	29	-	-	-	-	-	29
Przychody z tytułu rekompensat KDT	-	(8)	-	-	-	-	-	(8)
Przychody z leasingu operacyjnego	15	19	192	5	47	3	(20)	261
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	19.245	6.058	1.039	17.312	6.155	501	(12.683)	37.627

W łącznej kwocie przychodów ze sprzedaży Grupa ujęła 51 mln PLN z tytułu transakcji sprzedaży, dla których wartość nie została ostatecznie ustalona na koniec okresu sprawozdawczego. Grupa PGE dokonuje szacunków przychodów, z czego najistotniejszy dotyczy doszacowania przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, paliwa gazowego, usług dystrybucyjnych w segmencie Obrót i Dystrybucja a także szacunek przychodów z tytułu wsparcia wysokosprawnej kogeneracji w segmencie Ciepłownictwo.

Kwestia przychodów z tytułu rozpoznanych rekompensat na podstawie Ustawy o cenach prądu, została opisana w nocie 33.1 niniejszego sprawozdania.

Opłaty leasingowe ujęte jako przychód w 2019 roku wyniosły 261 mln PLN. Grupa nie osiągnęła przychodów z tytułu leasingu operacyjnego odnoszących się do zmiennych opłat leasingowych, które nie są zależne od indeksu lub stopy.

Poniższa tabela przedstawia przychody z umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

Rodzaj dobra lub usługi	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia podatków i opłat	19.129	5.893	845	15.450	6.125	104	(11.312)	36.234
Podatki i opłaty pobrane w imieniu stron trzecich	(3)	(8)	-	(138)	(74)	-	-	(223)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	19.126	5.885	845	15.312	6.051	104	(11.312)	36.011
Sprzedaż energii elektrycznej	18.276	3.923	594	12.113	4	-	(8.918)	25.992
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	17	13	-	49	5.828	-	(88)	5.819
Sprzedaż ciepła	159	1.864	-	10	-	-	-	2.033
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	61	22	195	8	-	-	(39)	247
Regulacyjne usługi systemowe	361	-	51	-	-	-	-	412
Sprzedaż gazu	-	-	-	508	-	-	(46)	462
Sprzedaż paliw	-	-	-	1.247	-	-	(839)	408
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	252	63	5	1.377	219	104	(1.382)	638
Przychody ze sprzedaży usług	100	107	2	877	57	394	(1.351)	186
PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI, RAZEM	19.226	5.992	847	16.189	6.108	498	(12.663)	36.197

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Termin przekazania dóbr lub usług	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w miarę upływu czasu	18.813	5.800	645	12.680	5.832	-	(9.052)	34.718
Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w określonym momencie	413	192	202	3.509	276	498	(3.611)	1.479
PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI, RAZEM	19.226	5.992	847	16.189	6.108	498	(12.663)	36.197

Przychody ze sprzedaży za rok 2018 w podziale na kategorie

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego.

<i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody z umów z klientami	12.360	5.610	635	14.372	5.843	497	(13.506)	25.811
Przychody z tytułu rekompensat KDT	-	(120)	-	-	-	-	-	(120)
Przychody z leasingu operacyjnego	15	18	204	5	35	3	(25)	255
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	12.375	5.508	839	14.377	5.878	500	(13.531)	25.946

W łącznej kwocie przychodów ze sprzedaży Grupa ujęła 69 mln PLN z tytułu transakcji sprzedaży, dla których wartość nie została ostatecznie ustalona na koniec okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia przychody z umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

Rodzaj dobra lub usługi <i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia podatków i opłat	12.273	5.544	634	14.222	6.379	130	(12.401)	26.781
<i>Podatki i opłaty pobrane w imieniu stron trzecich</i>	(3)	(30)	-	(470)	(603)	-	-	(1.106)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	12.270	5.514	634	13.752	5.776	130	(12.401)	25.675
Sprzedaż energii elektrycznej	11.544	3.018	452	10.146	3	-	(9.724)	15.439
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	15	12	-	48	5.590	-	(87)	5.578
Sprzedaż ciepła	168	1.841	-	12	-	-	-	2.021
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	33	407	134	-	-	-	(16)	558
Regulacyjne usługi systemowe	338	-	47	-	-	-	-	385
Sprzedaż gazu	-	3	-	533	-	-	(41)	495
Sprzedaż paliw	-	-	-	1.795	-	-	(1.143)	652
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	172	233	1	1.218	183	130	(1.390)	547
Przychody ze sprzedaży usług	90	96	1	620	67	367	(1.105)	136
PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI, RAZEM	12.360	5.610	635	14.372	5.843	497	(13.506)	25.811

Termin przekazania dóbr lub usług <i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Ciepłownictwo	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w miarę upływu czasu	12.065	4.874	499	10.739	5.593	-	(9.852)	23.918
Przychody ze sprzedaży towarów oraz usług przekazywanych klientowi w określonym momencie	295	736	136	3.633	250	497	(3.654)	1.893
PRZYCHODY Z UMÓW Z KLIENTAMI, RAZEM	12.360	5.610	635	14.372	5.843	497	(13.506)	25.811

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej, towarów i materiałów według cen nabycia, zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych związanych z węglem wycenianym do wartości godziwej, a także zmiany wyceny zapasów węgla wycenianego w wartości godziwej.

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone</i>
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	11.417	3.985
Zużycie materiałów i energii	5.370	4.900
Usługi obce	2.548	2.481
Podatki i opłaty	5.483	4.001
Koszty świadczeń pracowniczych	5.464	4.882
Pozostałe koszty rodzajowe	327	322
KOSZTY WEDŁUG RODZAJU, RAZEM	30.609	20.571
Zmiana stanu produktów	(28)	(2)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(1.333)	(1.176)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(1.361)	(1.406)
Koszty ogólnego zarządu	(1.099)	(984)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	13.345	4.041
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	40.133	21.044

Wzrost wartości sprzedanych towarów i materiałów wynika ze wzrostu zakupu energii elektrycznej na rynku hurtowym oraz rynku bilansującym i jest spowodowany zwiększonym obrotem energią elektryczną na giełdzie, co jest następstwem wprowadzenia 100% obligacji giełdowego.

Jak przedstawiono w notach 3.1 oraz 3.3 niniejszego sprawozdania finansowego w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości w pozycji Amortyzacja i odpisy aktualizujące Grupa ujęła utworzenie oraz odwrócenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów trwałych w wysokości 7.129 mln PLN. Łącznie w całym 2019 roku ujęto utworzenie i odwrócenie odpisów w łącznej wysokości 7.518 mln PLN.

7.2.1 Koszty amortyzacji, likwidacji oraz odpisy aktualizujące

Poniżej przedstawiono ujęcie amortyzacji i likwidacji oraz odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, prawa do użytkowania składników aktywów oraz nieruchomości inwestycyjne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rok zakończony 31 grudnia 2019	Amortyzacja i likwidacja					Odpisy aktualizujące		
	RAT	WN	PDUA	NI	RAZEM	RAT	WN	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	3.592	82	47	2	3.723	7.517	(4)	7.513
Koszty sprzedaży i dystrybucji	15	3	-	-	18	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	30	18	9	-	57	5	-	5
ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	3.637	103	56	2	3.798	7.522	(4)	7.518
Zmiana stanu produktów	3	-	-	-	3	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	97	-	1	-	98	-	-	-
RAZEM	3.737	103	57	2	3.899	7.522	(4)	7.518
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	3	-	3

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Amortyzacja i likwidacja				Odpisy aktualizujące		
	RAT	WN	NI	RAZEM	RAT	WN	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	3.319	95	2	3.416	402	-	402
Koszty sprzedaży i dystrybucji	11	3	-	14	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	39	20	-	59	1	1	2
ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	3.369	118	2	3.489	403	1	404
Zmiana stanu produktów	-	1	-	1	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	91	-	-	91	-	-	-
RAZEM	3.460	119	2	3.581	403	1	404
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	(2)	-	(2)

W bieżącym okresie Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów trwałych co skutkowało utworzeniem/rozwiązaniem odpisów aktualizujących w łącznej wartości 7.129 mln PLN. Szczegółowy opis zamieszczono w notach 3.1 oraz 3.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Pozostałe odpisy aktualizujące ujęte w okresie sprawozdawczym dotyczą nakładów inwestycyjnych poniesionych w jednostkach, dla których stwierdzono utratę wartości w poprzednich okresach.

W pozycji Amortyzacja i likwidacja Grupa ujęła kwotę 56 mln PLN z tytułu wartości netto likwidacji RAT i WN.

7.2.2 Zużycie materiałów i energii

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Koszty paliwa produkcyjnego	4.203	3.854
Zużycie materiałów remontowo eksploatacyjnych	602	524
Zużycie energii	245	175
Pozostałe	320	347
RAZEM ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	5.370	4.900

7.2.3 Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Usługi przesyłowe	1.362	1.259
Usługi obce – remonty i eksploatacja	517	465
Usługi transportowe	174	239
Usługi informatyczne	107	86
Usługi telekomunikacyjne	22	24
Czynsze i dzierżawy	16	47
Usługi doradcze	49	80
Pozostałe	301	281
RAZEM KOSZTY USŁUG OBCYCH	2.548	2.481

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

7.2.4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia	3.914	3.640
Koszty ubezpieczeń społecznych	744	688
Koszty świadczeń emerytalnych	49	37
Nagrody jubileuszowe, deputaty	122	111
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	39	37
Zmiana wartości rezerwy na świadczenia pracownicze	47	(145)
Koszty dotyczące Programów Dobrowolnych Odejsć	-	3
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	549	511
RAZEM KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH, W TYM:	5.464	4.882
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	3.964	3.571
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i dystrybucji	350	395
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	744	653
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	406	263

W pozycji Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych Grupa ujęła m.in. koszty pracowniczych programów emerytalnych, odpis na ZFŚS, koszty opieki medycznej oraz szkoleń.

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej PGE (w etatach) kształtowało się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Energetyka Konwencjonalna	21.530	21.492
Ciepłownictwo	4.248	4.133
Energetyka Odnawialna	595	529
Obrót	2.433	2.361
Dystrybucja	10.272	10.257
Pozostałe konsolidowane spółki	2.856	2.670
RAZEM ZATRUDNIENIE	41.934	41.442

7.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne ujmowane są w sprawozdaniu zgodnie z zasadą ostrożności i współmierności.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE PRZYCHODY/(KOSZTY) OPERACYJNE NETTO		
Przychody z tytułu dodatkowych uprawnień do emisji CO ₂	1.300	-
Efekt zmiany wyceny rezerw na koszty rekultywacji	(835)	(146)
Wycena i realizacja instrumentów pochodnych, w tym:	289	(31)
- CO ₂	261	23
- Węgiel	28	(54)
Kary, grzywny, odszkodowania	117	130
(Utworzenie)/Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	(68)	(68)
Dotacje	25	25
Przekazane darowizny	(25)	(16)
Nadwyżki, ujawnienia aktywów/Rozliczenie niedoborów inwentaryzacyjnych	(17)	29
Likwidacja szkód i awarii	(8)	(12)
Rozwiązanie/(utworzenie) pozostałych rezerw	6	4
Zysk ze zbycia RAT/WN	6	14
Pozostałe	2	41
POZOSTAŁE PRZYCHODY/(KOSZTY) OPERACYJNE NETTO, RAZEM	792	(30)

Kwestia Przychodów z tytułu dodatkowych uprawnień do emisji CO₂ została opisana w nocie 33.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

7.4 Przychody i koszty finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto na dzień sprawozdawczy danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 <i>dane przekształcone</i>
PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NETTO		
Dywidendy	1	2
Odsetki; w tym	(223)	(140)
<i>Przychody odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej</i>	36	45
Aktualizacja wartości	(11)	(10)
Rozwiązanie/(Utworzenie) odpisów	3	(3)
Różnice kursowe	(27)	(18)
Strata na zbyciu inwestycji	-	(1)
RAZEM PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NETTO	(257)	(170)
POZOSTAŁE PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE NETTO		
Koszty odsetkowe od pozycji niefinansowych	(204)	(189)
Odsetki od należności budżetowych	(1)	2
Rozwiązanie rezerw	(2)	8
Pozostałe	(7)	(12)
RAZEM POZOSTAŁE PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE NETTO	(214)	(191)
RAZEM PRZYCHODY/(KOSZTY) FINANSOWE NETTO	(471)	(361)

Koszty odsetek dotyczą głównie wyemitowanych obligacji, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz leasingów. Koszt odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu w bieżącym okresie wyniósł 41 mln PLN.

Koszt odsetkowy od pozycji niefinansowych dotyczy rezerw rekultywacyjnych oraz rezerw na świadczenia pracownicze.

7.5 Udział w zysku jednostek wykazywanych metodą praw własności

2019 rok	Polska Grupa Górnica	Polimex Mostostal	ElectroMobility Poland	PEC Bogatynia	Energopomiar
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,32%	16,48%	25,00%	34,93%	49,79%
Przychody	9.012	1.510	-	15	50
Wynik z działalności kontynuowanej	(427)	22	(5)	(1)	2
Udział w wyniku jednostek wykazywanych metodą praw własności	(65)	4	(1)	-	1
Eliminacja zysków i strat niezrealizowanych	4	-	-	-	-
UDZIAŁ W WYNIKU JEDNOSTEK WYKAZYWANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	(61)	4	(1)	-	1
2018 rok	Polska Grupa Górnica	Polimex Mostostal	ElectroMobility Poland	PEC Bogatynia	Energopomiar
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,32%	16,48%	25,00%	34,93%	47,30%
Przychody	9.371	1.556	-	15	70
Wynik z działalności kontynuowanej	493	104	(7)	-	1
Udział w wyniku jednostek wykazywanych metodą praw własności	76	17	(2)	-	-
Eliminacja zysków i strat niezrealizowanych	(25)	5	-	-	-
UDZIAŁ W WYNIKU JEDNOSTEK WYKAZYWANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	51	22	(2)	-	-

W dniu 20 lutego 2020 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy przedstawicielami zarządu spółki Polska Grupa Górnica i central związkowych działających w spółce, które zakłada wzrost wynagrodzeń w Polskiej Grupie Górniczej od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Grupa dokonuje korekty konsolidacyjnej dotyczącej marży ze sprzedaży węgla pomiędzy Polską Grupą Górnica a Grupą oraz korekty marży na kontraktach Polimex - Mostostal na rzecz Grupy.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

8. Podatek dochodowy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

W rachunku zysków i strat ujmowane jest rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmiana stanu aktywów oraz zobowiązań z tytułu podatku odroczonego nie rozliczane z kapitałem własnym.

8.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	572	350
Odroczony podatek dochodowy	(1.337)	173
Korekty odroczonego podatku dochodowego	(10)	158
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(775)	681
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
Od zysków i strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	(49)	(39)
Od wyceny instrumentów zabezpieczających	(65)	(31)
(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach (kapitałe własnym)	(114)	(70)

8.2 Efektywna stawka podatkowa

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ZYSK/(STRATA) PRZED OPODATKOWANIEM	(4.703)	2.192
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(894)	416
POZYCJE KORYGUJĄCE PODATEK DOCHODOWY		
Korekty odroczonego podatku dochodowego	(10)	31
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	65	108
Utworzenie rezerw rekultywacyjnych, od których nie rozpoznano podatku odroczonego	110	127
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	(9)	(41)
Pozostałe korekty	(37)	40
PODATEK WEDŁUG EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ	(775)	681
Podatek dochodowy (obciążenie) w skonsolidowanym sprawozdaniu		
EFEKTYWNA STAWKA	16%	31%

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

9. Rzeczowe aktywa trwałe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rzeczowe aktywa trwałe

Przez rzeczowe aktywa trwałe rozumie się aktywa:

- które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla środków trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, którego obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Na dzień nabycia lub wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych Grupa identyfikuje i wyodrębnia wszystkie części składowe wchodzące w skład danego składnika aktywów, istotne w porównaniu z ceną nabycia, kosztem wytworzenia lub kosztem zakładanym całej pozycji, i amortyzuje osobno każdą taką część. Grupa ujmuje również jako element składnika rzeczowych aktywów trwałych koszty remontów kapitalnych i okresowych przeglądów, które spełniają definicje komponentu.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez Grupę korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. Remonty kapitalne i przeglądy okresowe stanowiące komponent składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzuje się przez okres od miesiąca następującego po zakończeniu remontu/przeglądu do miesiąca rozpoczęcia następnego remontu/przeglądu.

Dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Najczęściej stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	22	20 – 60
Maszyny i urządzenia techniczne	18	4 – 40
Środki transportu	8	4 – 14
Inne rzeczowe aktywa trwałe	4	5 – 10

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnym.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są to odsetki oraz inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z pożyczaniem środków finansowych. Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu. W przypadku różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej Grupa kapitalizuje je do wysokości, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Koszty usuwania nadkładu

W przypadku spełnienia warunków zapisanych w interpretacji KIMSF 20 kopalnie ujmują również jako składnik rzeczowych aktywów trwałych tzw. aktywo z tytułu usuwania nadkładu, czyli ponoszone na etapie produkcji koszty usuwania nadkładu. Wartość składnika aktywa z tytułu zdejmowania nadkładu na etapie produkcji ustalana jest na podstawie modelu uwzględniającego m.in. szacowaną wartość ogólnego wskaźnika N-W (stosunek ilości nadkładu do węgla) oraz rzeczywistego rocznego wskaźnika N-W. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek pozostałej do usunięcia ilości nadkładu do pozostałych do wydobywania zasobów węgla począwszy od daty zastosowania interpretacji KIMSF 20 do końca eksploatacji węgla z danego komponentu złoża. Wskaźnik ten ustalany jest na podstawie najlepszej wiedzy służb technicznych kopalni na koniec każdego roku obrotowego i może ulegać zmianom w przypadku pozyskiwania w miarę postępu prac eksploatacyjnych nowych informacji w zakresie wielkości eksploatowanego złoża oraz sposobu jego zalegania.

Składnik aktywów z tytułu usuwania nadkładu jest systematycznie amortyzowany z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla z danego komponentu złoża.

Wycena składnika aktywów z tytułu usuwania nadkładu na etapie produkcji

Wartość składnika aktywów z tytułu zdejmowania nadkładu na etapie produkcji ustalana jest na podstawie modelu uwzględniającego m.in. szacowaną wartość ogólnego wskaźnika N:W.

Koszty rekultywacji wyrobisk końcowych kopalni odkrywkowych

Kopalnie odkrywkowe działające w Grupie Kapitałowej PGE ujmują w wartości środków trwałych szacowane koszty rekultywacji wyrobisk końcowych przypadające na wydobyty nadkład, w proporcji odpowiadającej stosunkowi objętości odkrywki przypadającej na nadkład na dzień sprawozdawczy do planowanej objętości odkrywki przypadającej na nadkład na zakończenie okresu eksploatacji.

Składnik aktywów z tytułu kosztów rekultywacji jest systematycznie amortyzowany z zastosowaniem metody naturalnej opartej na ilości wydobytego węgla z danej odkrywki.

Rzeczowe aktywa trwałe objęte leasingiem operacyjnym

Grupa klasyfikuje każdy ze swoich leasingów jako leasing finansowy lub leasing operacyjny. Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa oddane w leasing operacyjny prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnie z charakterem tych aktywów.

Jednostka, jako leasingodawca dzieli każdą klasę rzeczowych aktywów trwałych na aktywa objęte leasingiem operacyjnym i na aktywa nieobjęte leasingiem operacyjnym.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Grunty	226	236
Budynki i budowle	24.315	21.011
Urządzenia techniczne	25.852	22.446
Środki transportu	370	342
Inne rzeczowe aktywa trwałe	2.832	3.428
RAT w budowie	6.095	14.811
WARTOŚĆ NETTO RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	59.690	62.274

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne RAT	RAT w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	284	37.921	48.076	812	6.487	15.318	108.898
Nakłady inwestycyjne	-	1	22	2	1	6.796	6.822
Rozliczenie RAT w budowie	6	5.852	8.752	93	488	(15.191)	-
Likwidacja, sprzedaż	-	(175)	(386)	(22)	(10)	-	(593)
Nabycie nowych spółek zależnych	-	-	-	6	-	-	6
Efekt zmiany założeń do rezerwy rekultywacyjnej	1	14	12	-	1.841	-	1.868
Reklasyfikacja do PDUA	(35)	-	-	(13)	-	(4)	(52)
Pozostałe	-	20	(8)	1	(2)	46	57
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	256	43.633	56.468	879	8.805	6.965	117.006
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	48	16.910	25.630	470	3.059	507	46.624
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych	3	1.429	1.975	60	268	2	3.737
Odpisy aktualizujące	(3)	1.153	3.382	1	2.656	335	7.524
Likwidacja, sprzedaż	-	(170)	(377)	(18)	(10)	-	(575)
Reklasyfikacja do PDUA	(18)	-	-	(7)	-	-	(25)
Pozostałe	-	(4)	6	3	-	26	31
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	30	19.318	30.616	509	5.973	870	57.316
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2019	226	24.315	25.852	370	2.832	6.095	59.690
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	290	36.275	46.457	757	5.810	12.814	102.403
Nakłady inwestycyjne	-	-	1	10	1	6.727	6.739
Rozliczenie RAT w budowie	3	1.748	2.055	55	303	(4.164)	-
Likwidacja, sprzedaż	(1)	(130)	(423)	(10)	(7)	(3)	(574)
Nabycie nowych spółek zależnych	-	-	5	1	-	1	7
Pozostałe	(8)	28	(19)	(1)	380	(57)	323
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	284	37.921	48.076	812	6.487	15.318	108.898
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	42	15.609	23.998	418	2.858	468	43.393
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych	5	1.371	1.816	61	206	1	3.460
Odpisy aktualizujące	-	61	255	-	2	83	401
Likwidacja, sprzedaż	-	(127)	(419)	(9)	(7)	-	(562)
Pozostałe	1	(4)	(20)	-	-	(45)	(68)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	48	16.910	25.630	470	3.059	507	46.624
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2018	236	21.011	22.446	342	3.428	14.811	62.274

Pozostałe zmiany w wartości brutto rzeczowych aktywów trwałych w okresie porównawczym obejmują głównie zmiany założeń i aktywowanie kosztów rezerw rekultywacyjnych.

Istotne zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych

Największe nakłady poniesione zostały przez segment Energetyka Konwencjonalna (4.016 mln PLN), segment Dystrybucja (2.207 mln PLN). Główne pozycje nakładów stanowią: budowa bloków 5 – 6 w Elektrowni Opole (910 mln PLN) oraz budowa bloku w Elektrowni Turów (527 mln PLN).

Koszty finansowania zewnętrznego

W ciągu roku zakończonego dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła w rzeczowych aktywach trwałych koszty finansowania zewnętrznego w wysokości około 136 mln PLN (147 mln PLN w okresie porównawczym). Średnia stopa kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniosła 49% (64% w okresie porównawczym).

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Aktywowane koszty udostępnienia złoza

W bieżącym okresie, zgodnie z wymogami KIMSF 20, aktywowano poniesione wydatki na usuwanie nadkładu na etapie produkcji w kwocie 440 mln PLN. Jednocześnie w bieżącym okresie sprawozdawczym, w koszty została odniesiona amortyzacja aktywowanych wydatków w wysokości 144 mln PLN oraz odpis w wysokości 883 mln PLN. Aktywowane koszty udostępnienia złoza są prezentowane w pozycji „inne rzeczowe aktywa trwałe”.

Aktywowanie zmian wyceny rezerwy rekultywacyjnej

Grupa Kapitałowa PGE ujmuje w wartości rzeczowych aktywów zmiany wartości rezerwy rekultywacyjnej przypisanej do nadkładu, rezerwy na rekultywację terenów po farmach wiatrowych i rezerwy na likwidację rzeczowych aktywów trwałych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość netto aktywowanej części rezerw rekultywacyjnych (po uwzględnieniu odpisu aktualizującego i amortyzacji) wyniosła 1.146 mln PLN (w tym rezerwa na rekultywację wyrobisk końcowych 1.031 mln PLN). W okresie porównawczym wartość netto aktywowanej części rezerw rekultywacyjnych wyniosła 1.138 mln PLN (w tym rezerwa na rekultywację wyrobisk końcowych 1.041 mln PLN). Aktywowana część rezerwy rekultywacyjnej jest prezentowana w pozycjach: „grunty” i „inne rzeczowe aktywa trwałe”.

Okresy amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych

Wysokość stawek odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej. Kapitalizowane remonty generalne są amortyzowane w okresie pozostałym do przewidywanego rozpoczęcia kolejnego remontu generalnego.

Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w nocie 9, 11 oraz 12.

Przeprowadzona w 2019 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych wpłynęła na zmniejszenie kosztów amortyzacji 2019 roku w łącznej kwocie 82 mln PLN.

Rzeczowe aktywa trwałe objęte leasingiem operacyjnym

Poniższa tabela prezentuje zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych objętych leasingiem operacyjnym w podziale na klasy bazowego składnika aktywów.

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych objętych leasingiem operacyjnym

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne	Inne RAT	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO					
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	27	518	513	-	1.058
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	3	3
Rozliczenie RAT w budowie	-	9	20	-	29
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(2)	-	(2)
Pozostałe	1	-	-	(1)	-
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	28	527	531	2	1.088
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
A DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	4	286	376	-	666
Amortyzacja i wartość netto likwidacji ujętych w kosztach rodzajowych	-	26	28	-	54
Odpisy aktualizujące	-	1	-	-	1
Pozostałe	-	-	(1)	-	(1)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	4	313	403	-	720
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2019	24	214	128	2	368

Prezentowane kwoty w powyższej tabeli związane są głównie z umową o świadczenie regulacyjnych usług systemowych przez elektrownie szczytowo-pompowe należące do Grupy.

Świadczenie regulacyjnych usług systemowych polega na dysponowaniu oraz wykorzystywaniu jednostek wytwórczych przez operatora systemu przesyłowego do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) w celu zapewnienia bieżącego bezpieczeństwa pracy KSE. Grupa oceniła, że umowa o świadczenie regulacyjnych usług systemowych zawarta z Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. zawiera leasing. Grupa jak leasingodawca wydzieliła rzeczowe aktywa trwałe objęte przedmiotową umową.

10. Nieruchomości inwestycyjne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne w momencie początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia uwzględniających koszty przeprowadzonej transakcji. Jeżeli nieruchomość inwestycyjna została zakupiona, to na cenę nabycia składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną oraz podatek od zakupu nieruchomości.

Nieruchomości inwestycyjne w spółkach Grupy Kapitałowej PGE obejmują głównie budynki znajdujące się na terenie danej spółki, wynajmowane podmiotom trzecim w całości lub w części. Z punktu widzenia istotności skonsolidowanego sprawozdania finansowego wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych nie różni się istotnie od ich wyceny ustalonej zgodnie z konwencją kosztu historycznego. W bieżącym okresie Grupa ujęła nakłady na nieruchomości inwestycyjne w wysokości 1 mln PLN natomiast koszty amortyzacji wyniosły 2 mln PLN.

11. Wartości niematerialne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- służebności nabyte pod linie energetyczne oraz otrzymane nieodpłatnie,
- wartości niematerialne nie oddane do użytkowania.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych nabytych w oddzielnej transakcji następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia (w przypadku prac rozwojowych). Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony, oraz, jeśli jest określony, szacuje długość tego okresu użytkowania w oparciu o wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla Grupa.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi użytkowania danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne, zarówno o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialne jeszcze nie użytkowane, podlegają cyklicznej (co najmniej raz do roku) ocenie pod kątem utraty wartości.

Pozostałe wartości niematerialne podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości tylko, gdy zaistniały przesłanki wskazujące na ich utratę wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość bilansowa tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą, jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Grupa ujmuje odpisy aktualizujące wartość wartości niematerialnych w rachunku zysków i strat w pozycji kosztów rodzajowych. Dotyczy to również odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania oraz wynikające z utraty wartości przez całe CGU.

Okres i metoda amortyzacji podlegają weryfikacji nie rzadziej niż na koniec każdego roku bilansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków. Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Patenty i licencje	3	3-10
Koszty zakończonych prac rozwojowych	1	3-15
Inne	13	3-25

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Koszty zakończonych prac rozwojowych	3	1
Wartość firmy	205	198
Oprogramowanie	195	150
Pozostałe licencje i patenty	32	39
Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	352
Inne wartości niematerialne	157	154
WN nieoddane do użytkowania	143	152
WARTOŚĆ NETTO WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	735	1.046

Zmiany stanu wartości niematerialnych

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramo- wanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione PWUG	Inne wartości niematerialne	WN nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	19	198	682	143	366	244	160	1.812
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	140	140
Rozliczenie WN nieoddanych do użytkowania	-	-	118	13	-	14	(145)	-
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(20)	(2)	-	(2)	-	(24)
Reklasyfikacja do PDUA	-	-	-	-	(366)	(14)	-	(380)
Nabycie nowych spółek zależnych	2	7	-	1	-	-	-	10
Pozostałe	-	-	16	(5)	-	(7)	(2)	2
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	21	205	796	150	-	235	153	1.560
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	18	-	532	104	14	90	8	766
Amortyzacja, likwidacja	1	-	75	17	-	10	-	103
Odpisy aktualizujące	-	-	-	4	-	(9)	1	(4)
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(20)	(2)	-	(2)	-	(24)
Reklasyfikacja do PDUA	-	-	-	-	(14)	(3)	-	(17)
Nabycie nowych spółek zależnych	-	-	-	1	-	-	-	1
Pozostałe	(1)	-	14	(6)	-	(8)	1	-
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	18	-	601	118	-	78	10	825
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2019	3	205	195	32	-	157	143	735

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramo- wanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione PWUG	Inne wartości niematerialne	WN nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	19	199	428	302	364	229	145	1.686
Nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	116	116
Rozliczenie WN nieoddanych do użytkowania	-	-	84	12	1	11	(108)	-
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(3)	(1)	(4)	-	(1)	(9)
Przemieszczenia	-	-	173	(173)	-	-	-	-
Pozostałe	-	(1)	-	3	5	4	8	19
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	19	198	682	143	366	244	160	1.812
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	17	-	379	161	11	78	8	654
Amortyzacja, likwidacja	1	-	79	19	8	12	-	119
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	1	1
Likwidacja, sprzedaż	-	-	(3)	(1)	(4)	-	-	(8)
Przemieszczenia	-	-	77	(77)	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	2	(1)	-	(1)	-
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	18	-	532	104	14	90	8	766
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2018	1	198	150	39	352	154	152	1.046

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania

Prezentowana kwota wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2019 roku dotyczy przede wszystkim programów wdrożenia systemów informatycznych w Grupie Kapitałowej oraz nakładów ponoszonych na poszukiwanie i ocenę złóż na polu Złoczew.

Dostępne projekcje finansowe nie wskazują na utratę wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania.

Wartość firmy

Na dzień sprawozdawczy zakończony 31 grudnia 2019 roku, wartość firmy został przypisana do następujących segmentów:

- Ciepłownictwo – 194 mln PLN,
- Energetyka Odnawialna – 4 mln PLN,
- Pozostała działalność – 7 mln PLN.

12. Prawa do użytkowania składników aktywów

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Prawo do użytkowania składników aktywów – polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2019 roku

Zgodnie z definicją z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Z zakresu stosowania MSSF 16 wyłączone są umowy leasingu dotyczące poszukiwania lub wykorzystywania złóż węgla brunatnego, w tym szczególności umowy o ustanowienie użytkowania górniczego oraz PWUG, umowy dzierżawy i im podobne umowy leasingu gruntów dotyczące wyrobisk górniczych, przedpól i zwałowisk. Zgodnie z interpretacją Grupy z zakresu stosowania MSSF 16 wyłączone są umowy dotyczące eksploatacji złóż węgla brunatnego.

Grupa określa okres leasingu jako nieodwołalny okres, przez który leasingobiorca ma prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów, wraz z:

- okresami, na które można przedłużyć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa; oraz
- okresami, w których można wypowiedzieć leasing, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z tego prawa.

Określając okres leasingu i szacując długość nieodwołalnego okresu leasingu, Grupa stosuje definicję umowy i określa okres egzekwowalności umowy. Leasing przestaje być egzekwowalny gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca ma prawo wypowiedzenia leasingu bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony, czego konsekwencją jest najwyżej nieznaczna kara. Pojęcie kary obejmuje wszelkiego rodzaju „niekorzyści” o charakterze ekonomicznym, tworzące bariery wyjścia z umowy.

Jeżeli tylko leasingobiorca ma prawo wypowiedzenia leasingu, prawo to uznaje się za opcję wypowiedzenia leasingu przysługującą leasingobiorcy, którą jednostka uwzględnia przy określaniu okresu leasingu. Jeżeli tylko leasingodawca ma prawo wypowiedzenia leasingu, nieodwołalny okres leasingu obejmuje okres objęty opcją wypowiedzenia leasingu.

Okres leasingu rozpoczyna się w dacie rozpoczęcia (udostępnienia bazowego składnika aktywów do użytkowania przez leasingobiorcę) i obejmuje wszelkie okresy beczynszowe przyznane leasingobiorcy przez leasingodawcę.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa uwzględnia wszelkie istotne fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną dla leasingobiorcy do skorzystania lub nieskorzystania z opcji przedłużenia leasingu, opcji nabycia bazowego składnika aktywów, bądź też nie skorzystania z opcji wypowiedzenia leasingu.

Stopa procentowa leasingu jest stopą procentową, która powoduje, że wartość bieżąca opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej równa się sumie wartości godziwej bazowego składnika aktywów oraz wszelkich początkowych kosztów bezpośrednich poniesionych przez leasingodawcę.

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy jest stopą procentową, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

Leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dacie rozpoczęcia.

Grupa jako leasingobiorca stosuje zwolnienie w zakresie ujęcia, wyceny oraz prezentacji w odniesieniu do:

- leasingów krótkoterminowych, tj. leasingów, których okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy i które nie zawierają opcji kupna;
- leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość i które nie są przedmiotem dalszego subleasingu. Grupa uznaje, że wartość bazowego składnika aktywów jest niskiej wartości (wartość nowego składnika aktywów bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem) jeżeli nie przekracza 18 tysięcy PLN.

Wyboru zwolnienia dla leasingu krótkoterminowego dokonuje według klasy bazowego składnika aktywów, do którego odnosi się prawo użytkowania. Grupa korzysta ze zwolnienia dla wszystkich zawieranych umów. Wybór zwolnienia dla leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, dokonuje w odniesieniu do poszczególnych leasingów.

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę, oraz
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu, chyba że te koszty są ponoszone w celu wytworzenia zapasów. Leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek pokrycia tych kosztów w dacie rozpoczęcia albo w wyniku używania bazowego składnika aktywów przez dany okres.

Leasingobiorca po dacie rozpoczęcia wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania stosując model kosztu. Leasingobiorca wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu:

- pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne są dokonywane przez cały okres trwania leasingu, od momentu przekazania składnika do użytkowania. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych od prawa do użytkowania zakwalifikowanego jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.
- skorygowanego z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania (np. w wyniku zmiany opłat leasingowych).

Leasing – polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2018 roku

Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, w oparciu o treść ekonomiczną umowy.

Umowę najmu, dzierżawy lub inną umowę o podobnym charakterze, na mocy, której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów. Opłaty leasingowe dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymać stałą stopę dyskontową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Koszty finansowe ujmuje się w kosztach finansowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez okres leasingu.

Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków z tytułu własności pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako koszty metodą liniową przez okres leasingu chyba, że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez użytkownika.

Dla poszczególnych grup praw do użytkowania aktywów przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Umowy najmu i dzierżawy gruntów	15	2-70
PWUG	50	12-90
Umowy służebności	24	25-35
Budynki i budowle	6	2-60
Inne	6	1-26
		Stan na dzień 31 grudnia 2019
Umowy najmu i dzierżawy gruntów		212
PWUG		897
Umowy służebności		59
Budynki i budowle		99
Inne		36
WARTOŚĆ NETTO PRAW DO UŻYTKOWANIA SKŁADNIKÓW AKTYWÓW		1.303

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Zmiany stanu praw do użytkowania składników aktywów według grup rodzajowych

	Najem i dzierżawa gruntów	PWUG	Służebności	Budynki i budowle	Inne	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	-	-	-	-	-	-
Wejście w życie MSSF 16	182	561	42	86	24	895
Reklasyfikacja z RAT/WN	35	366	14	-	17	432
Zmiany, aktualizacja zobowiązania	1	1	1	13	-	16
Umowy zawarte w bieżącym okresie	4	3	7	23	9	46
Pozostałe	16	(2)	-	(3)	-	11
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	238	929	64	119	50	1.400
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE						
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja z RAT/WN	18	14	3	-	7	42
Amortyzacja	14	18	2	16	7	57
Odpisy aktualizujące	(6)	-	-	4	2	-
Pozostałe	-	-	-	-	(2)	(2)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	26	32	5	20	14	97
WARTOŚĆ NETTO NA 31 GRUDNIA 2019	212	897	59	99	36	1.303

13. Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o., Katowice	570	640
Polimex - Mostostal S.A., Warszawa	112	108
ElectroMobility Poland S.A., Warszawa,	14	15
PEC Bogatynia Sp. z o.o., Bogatynia	8	8
Energopomiar Sp. z o.o., Gliwice	11	5
UDZIAŁY I AKCJE WYKAZYWANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	715	776

	Polska Grupa Górnicza	Polimex Mostostal	ElectroMobility Poland	PEC Bogatynia	Energopomiar
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,32%	16,48%	25,00%	34,93%	49,79%
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019					
Aktywa obrotowe	2.226	964	40	5	28
Aktywa trwałe	10.220	718	18	21	18
Zobowiązania krótkoterminowe	4.040	779	1	2	15
Zobowiązania długoterminowe	4.695	320	-	-	8
AKTYWA NETTO	3.711	583	57	24	23
Udział w aktywach netto	569	96	14	8	11
Wartość firmy	1	16	-	-	-
UDZIAŁY I AKCJE WYKAZYWANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	570	112	14	8	11

	Polska Grupa Górnicza	Polimex Mostostal	ElectroMobility Poland	PEC Bogatynia	Energopomiar
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,32%	16,48%	25,00%	34,93%	47,30%
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018					
Aktywa obrotowe	2.759	1.223	52	5	31
Aktywa trwałe	9.528	713	9	22	19
Zobowiązania krótkoterminowe	3.679	840	2	2	18
Zobowiązania długoterminowe	4.435	538	-	1	9
AKTYWA NETTO	4.173	558	59	24	23
Udział w aktywach netto	639	92	15	8	11
Wartość firmy	1	16	-	-	(6)
UDZIAŁY I AKCJE WYKAZYWANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	640	108	15	8	5

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

14. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Odroczony podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa ustala zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Grupa osobno rozpoznaje aktywa z tytułu podatku odroczonego z tytułu ujemnych różnic przejściowych od zobowiązań leasingowych rozpoznanych w związku z wejściem w życie MSSF 16 oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego z tytułu dodatnich różnic przejściowych do PDUA.

Bieżącą wartość księgową składnika aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe. Grupa dokonuje kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego na poziomie podatkowej grupy kapitałowej oraz na poziomie poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej PGE.

14.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	3.403	1.985
Rezerwa na koszty rekultywacji	984	549
Rezerwy na świadczenia pracownicze	677	604
Rezerwa na zakup uprawnień do emisji CO ₂	671	365
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań	429	301
Różnica między bilansową a podatkową wartością praw do użytkowania	171	-
Straty podatkowe	160	37
Pozostałe rezerwy	151	131
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	146	65
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	89	61
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	21	24
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura i otrzymane opłaty przyłączeniowe	31	34
Pozostałe	14	12
AKTYWA Z TYTUŁU ODROCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	6.947	4.168

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego – aktywa

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	4.168	4.370
Zmiany w korespondencji z wynikiem finansowym	2.474	(151)
Zmiany w korespondencji z zyskami zatrzymanymi	-	(73)
Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami	49	42
Ujęcie odroczonego podatku dochodowego w związku z podziałem jednostek zależnych	254	-
Pozostałe zmiany	2	(20)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	6.947	4.168

Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami dotyczą zmiany podatku odroczonego od części rezerwy na świadczenia pracownicze dotyczącej świadczeń po okresie zatrudnienia. Pozostałe zmiany każdej pozycji zostały ujęte w wyniku finansowym.

14.2 Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	5.281	4.265
Uprawnienia do emisji CO ₂	476	302
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	447	399
Różnica między bilansową a podatkową wartością zobowiązań leasingowych	169	-
Należności z tytułu rozpoznanych rekompensat – Ustawa o cenach prądu	58	23
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową praw majątkowych pochodzenia energii	25	48
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań finansowych	12	47
Pozostałe	81	148
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODATKU ODROCZONEGO	6.549	5.232

Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego – zobowiązania

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	5.232	5.101
Zmiany w korespondencji z wynikiem finansowym	1.127	180
Zmiany w korespondencji z zyskami zatrzymanymi	-	(4)
Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami	(65)	(28)
Ujęcie odroczonego podatku dochodowego w związku z podziałem jednostek zależnych	254	-
Pozostałe zmiany	1	(17)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	6.549	5.232

Zmiany w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami dotyczą zmiany podatku odroczonego od wyceny instrumentów zabezpieczających. Pozostałe zmiany każdej pozycji zostały ujęte w wyniku finansowym.

Grupa nie tworzy zobowiązania na podatek odroczone od dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone ponieważ nie jest prawdopodobne aby różnice uległy odwróceniu w przewidywalnej przyszłości i jednostka dominująca jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych. Dodatnie różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone wynosiłyby 2.744 mln PLN a zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego wynosiłoby 521 mln PLN.

Podatek odroczonego grupy po skompensowaniu aktywów i zobowiązań w poszczególnych spółkach i podatkowej grupie kapitałowej

Aktywa z tytułu podatku dochodowego	1.318	552
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	(920)	(1.616)

15. Zapasy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się:

- materiały,
- produkty,
- półprodukty i produkty w toku,
- prawa pochodzenia energii - zakupione, wytworzone lub otrzymane prawa majątkowe pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, prawa majątkowe pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji oraz prawa majątkowe do świadectw efektywności energetycznej,
- towary (w szczególności przeznaczone do dalszej odsprzedaży uprawnienia do emisji CO₂).

Zapasy (z wyjątkiem uprawnień do emisji CO₂ nabytych w celu realizacji zysków) są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Uprawnienia nabyte w celu realizacji zysków z tytułu wahań cen rynkowych są ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary (z wyjątkiem uprawnień do emisji CO₂ oraz praw majątkowych) – według metody FIFO;
- uprawnienia do emisji CO₂ – według szczegółowej identyfikacji;
- prawa majątkowe – według szczegółowej identyfikacji.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Stosowane do wyceny na dzień sprawozdawczy ceny nabycia lub koszty wytworzenia zapasów nie mogą być wyższe od ceny netto możliwej do uzyskania tych składników. Odpis aktualizujący wartość zapasów zalicza się do kosztów operacyjnych. W razie odzyskania przez określony składnik zapasów w pełni lub w części poprzednio utraconej wartości urealnia się jego wycenę, poprzez zmniejszenie wartości odpisu aktualizującego.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019			Stan na dzień 31 grudnia 2018		
	Wartość początkowa	Aktualizacja wartości	Wartość księgowa netto	Wartość początkowa	Aktualizacja wartości	Wartość księgowa netto
Węgiel kamienny	1.077	-	1.077	959	-	959
Materiały remontowo-eksploatacyjne	660	(32)	628	683	(43)	640
Mazut	43	-	43	52	-	52
Pozostałe materiały	70	(14)	56	75	(13)	62
RAZEM MATERIAŁY	1.850	(46)	1.804	1.769	(56)	1.713
Prawa majątkowe zielone	1.254	(158)	1.096	736	(160)	576
Prawa majątkowe żółte	-	-	-	171	(2)	169
Pozostałe prawa majątkowe	77	(1)	76	15	(1)	14
PRAWA POCHODZENIA ENERGII	1.331	(159)	1.172	922	(163)	759
Uprawnienia do emisji CO ₂	1.303	-	1.303	4	-	4
Węgiel kamienny	125	-	125	140	-	140
Pozostałe towary	28	(2)	26	17	(2)	15
RAZEM TOWARY	1.456	(2)	1.454	161	(2)	159
POZOSTAŁE ZAPASY	79	-	79	68	-	68
RAZEM ZAPASY	4.716	(207)	4.509	2.920	(221)	2.699

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	(221)	(205)
Utworzenie odpisu	(10)	(36)
Rozwiązanie odpisu	19	14
Wykorzystanie odpisu	1	5
Pozostałe zmiany	4	1
AKTUALIZACJA WARTOŚCI ZAPASÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	(207)	(221)

Jak opisano w nocie 33.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w pozycji Uprawnienia do emisji CO₂ zostały ujęte EUA z dodatkowego przydziału uprawnień do emisji CO₂ za lata 2013-2017. Uprawnienia wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy do wartości godziwej. Ich wartość godziwa wynosi na 31 grudnia 2019 roku 1.300 mln PLN. Uprawnienia te są przeznaczone do działalności tradingowej.

Jak opisano w nocie 25.5 niniejszego sprawozdania finansowego, zapasy o wartości 14 mln PLN stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych.

16. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby

W odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej ujmowane są, przeznaczone na własne potrzeby jednostek wytwórczych, uprawnienia do emisji dwutlenku węgla. EUA otrzymane nieodpłatnie prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości nominalnej, czyli w wartości zerowej. Zakupione jednostki uprawnień do emisji są ujmowane w cenie nabycia. Rozchód uprawnień do emisji CO₂ zakupionych na własne potrzeby wycenia się metodą szczegółowej identyfikacji.

Uprawnienia do emisji CO₂ otrzymują jednostki wytwórcze należące do Grupy Kapitałowej PGE, które są objęte postanowieniami ustawy z dnia 12 czerwca 2015 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Począwszy od 2013 roku bezwarunkowo przyznawana jest tylko część uprawnień EUA na emisje CO₂ wynikające z produkcji energii cieplnej, natomiast na emisje CO₂ wynikające z produkcji energii elektrycznej co do zasady nie ma bezpłatnych EUA. Na mocy art. 10c Dyrektywy 2009/29/WE wprowadzono możliwość czasowego odstępstwa (derogacji) od zasady braku nieodpłatnych przydziałów EUA na emisje CO₂ związane z wytwarzaną energią elektryczną, pod warunkiem realizacji zadań inwestycyjnych ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI). Warunkiem otrzymania bezpłatnych uprawnień EUA na pokrycie emisji CO₂ związanych z wytwarzaną energią elektryczną jest coroczne przedstawienie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań wymienionych w KPI.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

We wrześniu 2018 roku Grupa Kapitałowa PGE złożyła sprawozdania z realizacji inwestycji ujętych w KPI w celu uzyskania przydziałów EUA na emisje CO₂ związane z wytwarzaną energią elektryczną w 2018 roku. Uprawnienia zostały wydane w kwietniu 2019 roku. Grupa otrzymała 14 mln EUA dla roku 2018 oraz dodatkowy przydział uprawnień za lata 2013-2017 w ilości 11 mln EUA (przeznaczone do działalności tradingowej), co zostało opisane w nocie 33.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

W przypadku uprawnień EUA na emisje CO₂ związane z wytwarzaną energią ciepłą harmonogram przydziału jest odmienny – w lutym 2020 roku zostały wydane uprawnienia EUA, które posłużą na pokrycie emisji CO₂ za 2020 rok (1 mln EUA).

We wrześniu 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE złożyła kolejne sprawozdania z realizacji inwestycji ujętych w KPI w celu uzyskania przydziałów EUA na emisje CO₂ dla instalacji wytwarzających energię elektryczną, uzasadnionych wydatkami poniesionymi na realizację zadań inwestycyjnych ujętych w KPI w okresie sprawozdawczym od 1 lipca 2018 roku do 30 czerwca 2019 roku, który stanowi ostatni okres przydziału darmowych uprawnień do emisji w bieżącym okresie rozliczeniowym. Wydanie zawnioskowanych uprawnień na rachunki posiadania operatora w rejestrze Unii powinno nastąpić najpóźniej w kwietniu 2020 roku.

EUA	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Ilość (mln Mg)	3	18	18	19
Wartość (mln PLN)	240	965	1.203	408

EUA	Ilość (mln Mg)	Wartość (mln PLN)
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018		1.442
Zakup	39	1.714
Przyznane nieodpłatnie	17	-
Umorzenie	(70)	(1.311)
Sprzedaż	(11)	(234)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	37	1.611
Zakup	40	1.477
Przyznane nieodpłatnie	15	-
Umorzenie	(70)	(1.803)
Reklasyfikacja do zapasów	(1)	(80)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	21	1.205

17. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe aktywa, w tym rozliczenia międzyokresowe kosztów

Grupa ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i są związane z wpływem korzyści ekonomicznych w przyszłości.

Do pozostałych aktywów zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, zaliczki na dostawy i usługi (w tym zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie), należności z tytułu dywidend.

17.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	550	402
Koszty pozyskania klienta	104	102
Pozostałe aktywa długoterminowe	22	24
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	676	528

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą głównie projektów inwestycyjnych prowadzonych przez segment Energetyki Konwencjonalnej oraz Energetyki Odnawialnej. Koszty pozyskania klienta dotyczą współfinansowania przez PGE Energia Ciepła S.A. inwestycji w rozwój sieci ciepłowniczych.

17.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Koszty pozyskania klienta	44	41
Kontrakty długoterminowe	35	18
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	19	22
Koszty logistyczne związane z zakupem węgla	17	8
Usługi informatyczne	11	9
ZFŚS	7	3
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	13	17
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	338	265
Należności z tytułu akcyzy	32	18
Zaliczki na dostawy	15	8
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	74	49
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	605	458

Kwota należności z tytułu naliczonego VAT związana jest głównie z szacunkiem sprzedaży energii elektrycznej nieodczytanej na urządzeniach pomiarowych na dzień sprawozdawczy. Kwota należności z tytułu akcyzy dotyczy zwolnienia od akcyzy energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii.

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Koszty pozyskania klienta

Koszty poniesione przed zawarciem umowy związane z realizacją jej przedmiotu zaliczane są do pozostałych aktywów i ujmowane jako czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, jeżeli pokrycie w przyszłości tych kosztów przychodami uzyskanymi od zamawiającego jest prawdopodobne.

Na dzień 31 grudnia 2019 oraz na 31 grudnia 2018 roku Grupa rozpoznała następujące koszty do rozliczenia w czasie

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	143	125
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy aktywowane	49	56
Amortyzacja	(43)	(38)
Pozostałe zmiany	(1)	-
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	148	143
Krótkoterminowe	44	41
Długoterminowe	104	102

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy obejmują przede wszystkim prowizje agencyjne z tytułu pozyskania lub utrzymania klienta.

Składnik aktywów jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest powiązany.

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie.

Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymienialnymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, z reguły od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku i kasie	1.093	1.023
Lokaty typu overnight	19	33
Lokaty krótkoterminowe	103	156
Środki na rachunkach VAT	98	69
RAZEM	1.313	1.281
Różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach	(2)	(2)
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	1.311	1.279
Pozostające do dyspozycji limity kredytowe na dzień 31 grudnia	5.309	8.312
<i>w tym limity kredytowe w rachunku bieżącym</i>	<i>1.035</i>	<i>934</i>

Szczegółowy opis zawartych umów kredytowych został opisany w nocie 25.1.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

W wartości środków pieniężnych zawarte są środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 230 mln PLN (98 mln PLN w okresie porównawczym) na rachunkach klientów PGE Dom Maklerski S.A. stanowiące zabezpieczenie rozliczeń z IRGiT, środki na rachunkach VAT w kwocie 98 mln PLN (69 mln PLN w okresie porównawczym) oraz 100 mln z tytułu kaucji i wadium (13 mln PLN w okresie porównawczym).

19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i Pozostałe Fundusze Specjalne

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty). Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt okresu, którego dotyczą.

Aktywa i zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Rzeczowe aktywa trwałe wniesione do funduszu	-	2
Pożyczki udzielone pracownikom	80	84
Środki pieniężne	48	44
Pozostałe aktywa funduszu	-	1
Zobowiązania funduszu	(120)	(124)
SALDO PO SKOMPENSOWANIU	8	7
Odpis na Fundusz w okresie	171	141

Dodatkowo, jak opisano w nocie 22, jednostki należące do Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na świadczenia po okresie zatrudnienia (ZFŚS).

20. Kapitały własne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał podstawowy, kapitał zapasowy oraz pozostałe kapitały rezerwowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są kapitałami jednostki dominującej. Kapitał z wyceny instrumentów finansowych, różnice kursowe z przeliczenia oraz zyski zatrzymane obejmują zarówno kapitały jednostki dominującej jak i odpowiednią część kapitałów jednostek zależnych, ustalonych zgodnie z zasadami konsolidacji. Zadeklarowane, lecz nie wniesione, wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału w wielkości ujemnej.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej kapitał własny prezentowany jest w podziale na:

- Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej,
- Kapitał przypadający udziałom niekontrolującym

Celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej struktury finansowania, uwzględniającej ryzyko operacyjne, nakłady inwestycyjne oraz interes akcjonariuszy i inwestorów dłużnych. Zarządzanie kapitałem odbywa się na poziomie Grupy Kapitałowej PGE.

Zgodnie z powszechnie stosowaną praktyką, Grupa monitoruje wskaźnik długu netto do EBITDA na poziomie Grupy Kapitałowej PGE. Dług netto rozumiany jest jako krótko- i długoterminowe zadłużenie finansowe (oprocentowane kredyty i pożyczki, wyemitowane obligacje i inne papiery dłużne, a także zobowiązania z tytułu leasingu finansowego), pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty, oraz krótkoterminowe lokaty i depozyty. Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania nie są uwzględniane w obliczaniu długu netto.

Celem Grupy jest utrzymanie ratingów kredytowych na poziomie inwestycyjnym. Relacja długu netto do EBITDA jest centralnym elementem sporządzanych przez Grupę prognoz i planów finansowych. W związku z realizowanym programem inwestycyjnym w najbliższych latach planowane jest zwiększanie dźwigni finansowej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wskaźnik zadłużenie netto / EBITDA	1,60x	1,51x
Wskaźnik zadłużenie netto/ kapitał własny	0,26x	0,20x

20.1 Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
1.470.576.500 akcji zwykłych serii A o wartości nominalnej 10,25 złotych każda	15.073	15.073
259.513.500 akcji zwykłych serii B o wartości nominalnej 10,25 złotych każda	2.660	2.660
73.228.888 akcji zwykłych serii C o wartości nominalnej 10,25 złotych każda	751	751
66.441.941 akcji zwykłych serii D o wartości nominalnej 10,25 złotych każda	681	681
RAZEM KAPITAŁ PODSTAWOWY	19.165	19.165

Wszystkie akcje Spółki zostały opłacone.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego Spółki.

Prawa akcjonariuszy - Uprawnienia Skarbu Państwa dotyczące działalności Spółki

Spółka wchodzi w skład Grupy Kapitałowej PGE, w stosunku do której Skarb Państwa posiada szczególne uprawnienia, dopóki pozostaje jej akcjonariuszem.

Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa, które mogą mieć zastosowanie do spółek z Grupy Kapitałowej PGE, przewiduje ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw energii oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz. 2012). Ustawa określa szczególne uprawnienia przysługujące ministrowi właściwemu do spraw energii w spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych, prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych, których mienie zostało ujawnione w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej.

Na podstawie przedmiotowych przepisów minister właściwy do spraw energii, może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikiem mienia stanowiącemu zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem mogą być objęte również uchwały organu spółki dotyczące:

- rozwiązania spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia wchodzącego w skład infrastruktury krytycznej,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciw wyrażany jest w formie decyzji administracyjnej.

20.2 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał głównie z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis oraz z połączeń PGE S.A. z podmiotami zależnymi.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. Kapitał zapasowy w wysokości odpowiadającej jednej trzeciej kapitału podstawowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

Kapitał zapasowy podlegający podziałowi pomiędzy akcjonariuszy na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 13.281 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2018 roku 13.484 mln PLN.

20.3 Kapitał z wyceny instrumentów finansowych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA		83
Zmiana kapitału z wyceny instrumentów finansowych:	(336)	(166)
Wycena instrumentów zabezpieczających w tym:	(336)	(158)
<i>Ujęcie skutecznej części zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie</i>	<i>(438)</i>	<i>(62)</i>
<i>Naliczone odsetki na instrumencie pochodnym przeniesione z kapitału z wyceny i ujęte w kosztach odsetkowych</i>	<i>3</i>	<i>(10)</i>
<i>Rewaluacja walutowa transakcji CCIRS przeniesiona z kapitału i ujęta w wyniku z różnic kursowych</i>	<i>91</i>	<i>(85)</i>
<i>Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat</i>	<i>8</i>	<i>(1)</i>
Wycena pozostałych instrumentów finansowych	-	(8)
Podatek odroczony	65	31
KAPITAŁ Z WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	(323)	(52)
PO UWZGLĘDNIENIU PODATKU ODROZONEGO		

Na kapitał z wyceny instrumentów finansowych składa się w głównej mierze wycena z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

20.4 Różnice kursowe z przeliczenia

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy tj. PGE Trading GmbH i PGE Sweden AB (publ) na PLN w ramach procedur konsolidacyjnych.

20.5 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi to kwoty, które nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi przez jednostkę dominującą:		
<i>Zyski zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym korekty konsolidacyjne</i>	5.037	7.944
<i>Wysokość zysków ujętych przez jednostkę dominującą w zyskach zatrzymanych poprzez pozycję innych całkowitych dochodów</i>	1	2
Zyski zatrzymane z lat ubiegłych, podlegające podziałowi	-	-
Strata okresu netto jednostki dominującej	(1.259)	(203)
ŁĄCZNIE ZYSKI ZATRZYMANE WYKAZYWANE W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	3.779	7.743

Ograniczenia w wypłacie dywidendy z kapitału zapasowego zostały opisane w nocie 20.2 niniejszego sprawozdania finansowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

20.6 Kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitały własne przypisane udziałom niekontrolującym w większości dotyczą akcjonariuszy niekontrolujących nabytych aktywów EDF w Polsce. Nabycie nastąpiło 13 listopada 2017 roku.

Poniżej przedstawiono zmiany kapitałów przypisanych udziałom niekontrolującym w okresach sprawozdawczych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	1.074	1.250
Udział w zysku netto jednostek zależnych	33	13
Udział w zyskach i stratach aktuarialnych	(1)	(1)
Dywidendy uchwalone przez jednostki zależne	(4)	(38)
Nabycie nowych spółek zależnych	8	-
Podwyższenie kapitału i objęcie udziałów	-	18
Zakup udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(262)	(150)
Włączenie spółek do konsolidacji	-	8
Umorzenie udziałów	-	(26)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	848	1.074

Na łączną wartość kapitałów własnych przypisanych udziałom niekontrolującym 80% stanowią kapitały spółki Kogeneracja S.A. Poniżej przedstawiono sumaryczne informacje dotyczące tej jednostki zależnej.

	ZEW Kogeneracja S.A.
UDZIAŁ W GŁOSACH	58,07%
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019*	
Aktywa obrotowe	375
Aktywa trwałe	1.638
Zobowiązania krótkoterminowe	193
Zobowiązania długoterminowe	242
Kapitały własne	1.578
Przychody	670
Wynik z działalności kontynuowanej	13
Dywidendy uchwalone	-

*Dane różnią się od danych statutowych z uwagi na procedury konsolidacyjne

20.7 Zysk/strata przypadający na jedną akcję

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zysk/(strata) netto na akcję

Zysk/(strata) netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku lub straty netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk/(Strata) rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku lub straty netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W bieżącym i porównawczym okresie sprawozdawczym nie wystąpił efekt rozwodnienia zysku/(straty) na jedną akcję.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
ZYSK/ (STRATA) NETTO PRZYSPISANY	(3.928)	1.511
akcjonariuszom jednostki dominującej	(3.961)	1.498
udziałom niekontrolującym	33	13
ZYSK/(STRATA) NETTO PRZYPADAJĄCY NA ZWYKŁYCH AKCJONARIUSZY SPÓŁKI, ZASTOSOWANY DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ	(3.961)	1.498
Liczba akcji zwykłych na początek okresu sprawozdawczego	1.869.760.829	1.869.760.829
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu sprawozdawczego	1.869.760.829	1.869.760.829
ŚREDNIOWAŻONA LICZBA WYEMITOWANYCH AKCJI ZWYKŁYCH ZASTOSOWANA DO OBLICZENIA ZYSKU/(STRATY) NA JEDNĄ AKCJĘ	1.869.760.829	1.869.760.829
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ (W ŻŁOTYCH)	(2,12)	0,80

20.8 Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

W bieżącym i w porównawczym okresie sprawozdawczym Spółka nie wypłacała dywidendy.

21. Rezerwy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Odwracanie dyskonta jest rozliczane w ciężar kosztów finansowych.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia i nagrody jubileuszowe

Zależnie od jednostki pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- deputatów węglowych wydawanych w określonej ilości w naturze lub wypłacanych w formie ekwiwalentu pieniężnego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- opieki medycznej.

Pracownicy spółek Grupy są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat. Wysokość nagród jubileuszowych uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczana przez niezależnego aktuarium.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post ujmuje się w innych całkowitych dochodach w przypadku świadczeń po okresie zatrudnienia oraz w ciężar kosztów operacyjnych bieżącego okresu w przypadku nagród jubileuszowych.

Rezerwa na koszty rekultywacji

Kopalnie należące do Grupy tworzą rezerwy na koszty rekultywacji terenu po zakończeniu jego eksploatacji. Wysokość rezerwy ustala się w oparciu o przewidywany koszt przeprowadzenia prac rekultywacyjnych i zagospodarowania wyrobisk końcowych. Koszt ten dzielony jest na część przypadającą na wydobyty nadkład oraz węgiel. Rezerwę tworzy się:

- dla części przypadającej na wydobyty węgiel: w proporcji odpowiadającej stosunkowi wydobytego węgla na dzień sprawozdawczy do planowanego całkowitego wydobycia węgla ze złoża w całym okresie eksploatacji,
- dla części przypadającej na wydobyty nadkład: w proporcji odpowiadającej stosunkowi objętości odkrywki przypadającej na nadkład na dzień sprawozdawczy do planowanej objętości odkrywki przypadającej na nadkład na zakończenie okresu eksploatacji.

Rezerwa jest aktualizowana w przypadku zmiany szacowanego czasu rekultywacji, zmiany kwot wydatków niezbędnych do przeprowadzenia rekultywacji lub w przypadku zmiany stopy dyskontowej. Oszacowanie rezerwy rekultywacyjnej wymaga przyjęcia założeń techniczno-geologicznych, środowiskowych, prawnych i podatkowych, jak również harmonogramu, zakresu oraz poziomu kosztów procesu rekultywacji. Zmiany w powyższych założeniach wpływają na wartość rezerwy rekultywacyjnej, wartość skapitalizowanych kosztów rekultywacji ujętych w rzeczowych aktywach trwałych oraz na sprawozdanie z całkowitych dochodów.

W przypadku rekultywacji składowisk popiołów (odpadów poprodukcyjnych z produkcji energii elektrycznej) koszt tworzenia rezerwy ujmowany jest w kosztach operacyjnych proporcjonalnie do stopnia zapełnienia składowiska.

Rezerwa na rekultywację terenów po budowie farm wiatrowych tworzona jest w momencie oddania farmy do eksploatacji w wysokości wartości bieżącej szacunkowych kosztów demontażu i wywozu pozostałości urządzeń, konstrukcji i budowli oraz doprowadzenia gruntu do stanu jak najbardziej zbliżonego do stanu sprzed budowy farmy.

Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacji podlegają aktualizacji nie rzadziej niż raz na 5 lat, z tym, że corocznie weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy inflacji, stopy dyskonta oraz odpowiednio wielkości wydobycia węgla lub stopnia zapełnienia składowiska.

Przyrost rezerwy dotyczący danego roku obciąża odpowiednio koszty operacyjne lub jest ujmowany w wartości początkowej środków trwałych. Efekt odwracania dyskonta obciąża koszty finansowe. Zmiana wyceny rezerw wynikająca ze zmiany założeń (np. w zakresie czynników makroekonomicznych, sposobu przeprowadzenia rekultywacji, terminu, itp.), ujmowana jest:

- dla rezerw ujmowanych jako część kosztu wytworzenia środka trwałego: dodaje się lub odejmuje od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia odpowiedniego składnika aktywów, z tym że kwota odjęta od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika aktywów nie powinna przewyższać jego wartości księgowej;
- w pozostałych kosztach operacyjnych lub pozostałych przychodach operacyjnych – dla innych przypadków.

Rezerwa z tytułu niedoboru uprawnień do emisji gazów cieplarnianych

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO₂ jednostki Grupy Kapitałowej PGE ewidencjonują w odniesieniu do niedoboru uprawnień do emisji CO₂ przyznanym nieodpłatnie. Rezerwa tworzona jest w wysokości najbardziej właściwego szacunku nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy. Szacunek wydatków niezbędnych do wypełnienia obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ następuje w oparciu o metodę szczegółowej identyfikacji z uwzględnieniem przyporządkowania zarówno darmowych jak i zakupionych uprawnień do danego roku.

Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w działalności operacyjnej, a ewidencjonowany jako koszt własny sprzedaży w układzie kalkulacyjnym oraz podatki i opłaty w układzie porównawczym.

Rezerwa na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia

Rezerwa jest tworzona w oparciu o wymóg procentowego udziału energii odnawialnej i energii wytworzonej w jednostkach kogeneracji w całkowitej sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego oraz wielkość sprzedaży do końcowego odbiorcy. Do wysokości posiadanych praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia rezerwę ujmuje się w wartości tych praw. Rezerwę w wysokości niepokrytej prawami majątkowymi wycenia się w wiarygodnie oszacowanej kwocie wypełnienia przyszłego obowiązku umorzenia praw majątkowych. Dokonując szacunku uwzględnia się między innymi wysokość opłaty zastępczej oraz ceny rynkowej. Koszt tworzonej rezerwy ujmuje się w kosztach sprzedaży.

Wartość księgowa rezerw przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia pracownicze	2.796	270	2.460	245
Rezerwa na koszty rekultywacji	6.648	1	3.763	3
Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	121	3.411	119	1.802
Rezerwy na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia	-	572	-	423
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	62	10	63	10
Pozostałe rezerwy	25	102	23	125
RAZEM REZERWY	9.652	4.366	6.428	2.608

Zmiany stanu rezerw

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2019	2.705	3.766	1.921	423	73	148	9.036
Zyski i straty aktuarialne	65	-	-	-	-	-	65
Koszty bieżącego zatrudnienia	110	-	-	-	-	-	110
Koszty przeszłego zatrudnienia	5	-	-	-	-	-	5
Koszty odsetek	81	123	-	-	-	-	204
Korekta stopy dyskontowej i innych założeń	300	2.637	-	-	-	-	2.937
Wyłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(200)	(1)	(1.803)	(640)	-	(26)	(2.670)
Rozwiązane rezerwy	-	-	(6)	(6)	(9)	(43)	(64)
Utworzone rezerwy - koszty	-	43	3.419	784	8	49	4.303
Utworzone rezerwy - nakłady	-	75	-	-	-	-	75
Pozostałe zmiany	-	6	1	11	-	(1)	17
31 GRUDNIA 2019	3.066	6.649	3.532	572	72	127	14.018
Zmiana odniesiona w koszty działalności operacyjnej	(214)	(41)	(3.413)	(778)	-	(15)	(4.461)
Zmiana odniesiona w pozostałe przychody/ (koszty) operacyjne	-	(835)	-	-	1	9	(825)
Zmiana odniesiona w pozostałe przychody/ (koszty) finansowe	(81)	(123)	-	-	-	-	(204)
Zmiana odniesiona w aktywa	-	(1.879)	-	-	-	-	(1.879)
Zmiana odniesiona w inne całkowite dochody	(266)	-	-	-	-	-	(266)

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji i	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2018	2.529	3.086	1.453	340	83	151	7.642
Zyski i straty aktuarialne	179	-	-	-	-	-	179
Koszty bieżącego zatrudnienia	94	-	-	-	-	-	94
Koszty przeszłego zatrudnienia	(105)	-	-	-	-	-	(105)
Koszty odsetek	86	103	-	-	-	-	189
Korekta stopy dyskontowej i innych założeń	100	242	-	-	-	-	342
Wyłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(181)	(1)	(1.311)	(769)	-	(17)	(2.279)
Rozwiązane rezerwy	-	(1)	(29)	(9)	(18)	(85)	(142)
Utworzone rezerwy - koszty	-	276	1.808	861	8	94	3.047
Utworzone rezerwy - nakłady	-	58	-	-	-	-	58
Nabycie nowych spółek zależnych	1	-	-	-	-	6	7
Wyjście jednostek z GK PGE	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zmiany	2	3	-	-	-	(1)	4
31 GRUDNIA 2018	2.705	3.766	1.921	423	73	148	9.036
Zmiana odniesiona w koszty działalności operacyjnej	(61)	(38)	(1.779)	(852)	-	(14)	(2.744)
Zmiana odniesiona w pozostałe przychody/ (koszty) operacyjne	-	(146)	-	-	9	(9)	(146)
Zmiana odniesiona w pozostałe przychody/ (koszty) finansowe	(86)	(103)	-	-	1	14	(174)
Zmiana odniesiona w aktywa	-	(394)	-	-	-	-	(394)
Zmiana odniesiona w inne całkowite dochody	(207)	-	-	-	-	-	(207)

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

21.1 Rezerwa na koszty rekultywacji

Rezerwa na rekultywację wyrobisk kopalnianych

Po zakończeniu wydobywania węgla teren kopalni odkrywkowych należących do Grupy będzie zrehabilitowany. Według obecnych planów koszty będą ponoszone w latach 2030 – 2065 w przypadku Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów oraz w latach 2045 – 2092 w przypadku Oddziału Kopalnia Węgla Brunatnego Turów.

Grupa tworzy rezerwy na koszty rekultywacji wyrobisk. Kwota rezerwy prezentowana w sprawozdaniu finansowym obejmuje również wartość FLZG tworzonego zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze. Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 6.127 mln PLN (na 31 grudnia 2018 roku 3.338 mln PLN).

W 2019 roku Grupa dokonała aktualizacji danych na dzień sprawozdawczy w zakresie kwot wydatków niezbędnych do przeprowadzenia rekultywacji, terminów zakończenia wydobywania i rozpoczęcia rekultywacji oraz w zakresie objętości wyrobisk przypisanych do nadkładu oraz do węgla na moment zakończenia eksploatacji poszczególnych wyrobisk.

W szczególności istotne zmiany w założeniach do wyceny wprowadzono w Kopalni Węgla Brunatnego Turów w związku z opracowaniem i przyjęciem nowego Projektu technicznego docelowej eksploatacji złoża "Turów" i wewnętrznego zwałowania nadkładu. Projekt ten zakłada przemieszczenie podczas rekultywacji znacznie większych mas ziemnych niż założenia przyjmowane w poprzednich latach (wzrost o około 130%), co skutkuje również wydłużeniem planowanego całkowitego okresu rekultywacji o 5 lat. W związku z powyższym Grupa zleciła wykonanie nowej wyceny kosztów rekultywacji wyrobiska w Kopalni Turów, która wykazała znaczny wzrost szacowanych wydatków niezbędnych do przeprowadzenia rekultywacji w Kopalni Turów.

Ponadto Grupa skorygowała poziom stóp dyskonta i inflacji użytych do oszacowania bieżącej wartości przyszłych wydatków na rekultywację wyrobisk w obu kopalniach odkrywkowych węgla brunatnego. W poprzednich latach wartość rezerwy była liczona z wykorzystaniem prognozy inflacji na poziomie 2,5% oraz stopy dyskonta w wysokości 3,7%. W 2019 roku Grupa dokonała aktualizacji szacunków prognozowanej inflacji dla dwóch najbliższych lat, tj. dla roku 2020 i 2021, do poziomu odpowiednio 2,85% i 2,58%, przy jednoczesnym pozostawieniu prognozy inflacji w długim okresie na niezmiennym poziomie 2,5% oraz obniżyła stopę dyskonta do poziomu 2,8%.

Największe wydatki rekultywacyjne w kopalniach będą ponoszone w latach 2037 – 2065 (około 95% ogółu wydatków) i stopa dyskontowa powinna być dostosowana do czasu ich ponoszenia. Ponieważ nie istnieją obserwowalne stopy dyskontowe dla płatności o takim terminie wymagalności, Grupa ekstrapoluje stopę rentowności dziesięcioletnich obligacji skarbowych.

Korekta założeń technicznych rekultywacji oraz poziomu stóp dyskonta i inflacji użytych do oszacowania bieżącej wartości rezerwy rekultywacyjnych wyrobisk końcowych w kopalniach odkrywkowych węgla brunatnego spowodowała wzrost wartości rezerwy o 2.563 mln PLN, dodatkowy koszt w wysokości 798 mln PLN oraz zwiększenie aktywów o 1.765 mln PLN.

Szacowane zmiany wartości rezerwy rekultywacyjnej na skutek zmiany stopy dyskonta:

	Wartość w sprawozdaniu	Stopa dyskonta	
		-1 p.p.	+1 p.p.
Rezerwa na rekultywację wyrobisk kopalnianych	6.127	2.204	(1.554)

Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów

Jednostki wytwórcze tworzą rezerwę na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych. Wartość rezerwy na 31 grudnia 2019 roku wynosi 249 mln PLN (195 mln PLN na koniec okresu porównawczego).

Rezerwa na rekultywację terenów po farmach wiatrowych

Spółki będące właścicielami farm wiatrowych tworzą rezerwy na rekultywację terenów. Wartość rezerwy na 31 grudnia 2019 roku wynosi 60 mln PLN (49 mln PLN na 31 grudnia 2018 roku).

Koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Obowiązek przeprowadzenia likwidacji i rekultywacji terenu wynika z „Pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji produkującej energię elektryczną oraz energię ciepłą”, w którym określono sposób restytucji terenu. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 213 mln PLN (184 mln PLN na koniec okresu porównawczego) i dotyczy niektórych aktywów segmentu Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna.

21.2 Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO₂

Jak opisano w nocie 16 niniejszego sprawozdania finansowego, Grupa Kapitałowa PGE jest uprawniona do otrzymania nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ w związku z poniesionymi nakładami na inwestycje zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego. Przy kalkulacji rezerwy uwzględniane są również te uprawnienia.

21.3 Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na wartość praw pochodzenia energii, dotyczących sprzedaży zrealizowanej w okresie sprawozdawczym lub w okresach poprzednich, w części nieumorzonej do dnia sprawozdawczego. Wartość rezerwy na 31 grudnia 2019 roku wynosi 572 mln PLN (423 mln PLN w okresie porównawczym) i tworzona jest głównie przez PGE Obrót S.A.

21.4 Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości

Spółki Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na zgłoszone roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. Kwestia ta dotyczy głównie spółki dystrybucyjnej, posiadającej majątek sieciowy. Rezerwa ujęta na dzień sprawozdawczy wynosi łącznie około 72 mln PLN (w tym 32 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym). W okresie porównawczym wartość rezerwy wyniosła 73 mln PLN (w tym 34 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym).

22. Świadczenia pracownicze

Wartość rezerw aktuarialnych wykazywana w sprawozdaniu finansowym pochodzi z wyceny przygotowanej przez niezależnego aktuarusza.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień sprawozdawczy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,85 w 2020, 2,58 w 2021, 2,5 w 2022 i kolejnych latach	2,3 w 2019, 2,5 w 2020 i kolejnych latach
Stopa dyskontowa (%)	2,0	3,0
Średni zakładany roczny wzrost podstaw (%)	2,1 - 5,0	2,1 - 4,46
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,2 - 12,5	0,0 - 8,4
Przewidywana stopa wzrostu wartości usług medycznych (%)	0,0 - 2,5	0,0 - 1,8
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS (%)	4,0 - 13,0	3,6

- Prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży.
- Umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Grupie odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności.
- Przyjęto ustawowy tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy spełniają warunki wymagane do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 2,0%, (31 grudnia 2018: 3,0%), tj. na poziomie rentowności długoterminowych papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, notowanych na polskim rynku kapitałowym.

Bieżąca wartość księgowa rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i nagród jubileuszowych:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Odprawy emerytalno-rentowe i pośmiertne	553	107	498	90
Deputat węglowy	139	9	131	9
Taryfa energetyczna	806	26	702	25
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	428	14	316	14
Opieka medyczna	64	3	58	2
RAZEM ŚWIADCZENIA PO OKRESIE ZATRUDNIENIA	1.990	159	1.705	140
Nagrody jubileuszowe	806	111	755	105
RAZEM REZERWY AKTUARIALNE	2.796	270	2.460	245

Zmiany stanu rezerw na świadczenia pracownicze

	Odprawy emerytalno- rentowe i pośmiertne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Opieka medyczna	Nagrody jubileuszowe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2019	588	140	727	330	60	860	2.705
Zyski i straty aktuarialne	14	-	(37)	50	(1)	39	65
Korekta stopy dyskontowej	49	12	116	57	6	60	300
Koszty bieżącego zatrudnienia	30	2	20	10	2	46	110
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	(1)	7	(1)	-	-	5
Koszty odsetek	18	4	22	9	2	26	81
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(39)	(9)	(23)	(13)	(2)	(114)	(200)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019	660	148	832	442	67	917	3.066
Zmiana odniesiona w koszty działalności operacyjnej	(30)	(1)	(27)	(9)	(2)	(145)	(214)
Zmiana odniesiona w przychody/ (koszty) finansowe	(18)	(4)	(22)	(9)	(2)	(26)	(81)
Zmiana odniesiona w inne całkowite dochody	(63)	(12)	(79)	(107)	(5)	-	(266)

	Odprawy emerytalno- rentowe i pośmiertne	Deputat węglowy	Taryfa energetyczna	ZFŚS	Opieka medyczna	Nagrody jubileuszowe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	522	147	648	322	65	825	2.529
Zyski i straty aktuarialne	40	11	37	32	9	50	179
Korekta stopy dyskontowej	17	5	39	16	2	21	100
Koszty bieżącego zatrudnienia	26	1	17	7	1	42	94
Koszty przeszłego zatrudnienia	(4)	(21)	(12)	(48)	(16)	(4)	(105)
Koszty odsetek	18	5	22	11	2	28	86
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(33)	(8)	(24)	(10)	(3)	(103)	(181)
Nabycie nowych spółek zależnych	-	-	-	-	-	1	1
Pozostałe zmiany	2	-	-	-	-	-	2
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	588	140	727	330	60	860	2.705
Zmiana odniesiona w koszty działalności operacyjnej	(23)	20	(5)	41	15	(109)	(61)
Zmiana odniesiona w pozostałe przychody/ (koszty) finansowe	(18)	(5)	(22)	(11)	(2)	(28)	(86)
Zmiana odniesiona w inne całkowite dochody	(56)	(16)	(76)	(48)	(11)	-	(207)

Analiza wrażliwości rezerw aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2019 roku na zmianę kluczowych założeń

	Wartość w sprawozdaniu	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
		-1 p.p.	+ 1 p.p.	-1 p.p.	+ 1 p.p.
Odprawy emerytalno- rentowe i pośmiertne	660	56	(48)	(49)	55
Deputat węglowy	148	9	(17)	(17)	9
Taryfa energetyczna	832	149	(108)	(110)	149
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	442	71	(56)	(57)	70
Opieka medyczna	67	8	(7)	(7)	8
Nagrody jubileuszowe	917	66	(58)	(59)	65
RAZEM	3.066	359	(294)	(299)	356

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

23. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne. Dotyczy to w szczególności umorzonych częściowo lub całkowicie pożyczek i kredytów oraz dotacji na zakup rzeczowego aktywa trwałego oraz dofinansowania prac rozwojowych lub zakupu wartości niematerialnych,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych rzeczowych aktywów trwałych.

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych od tych składników majątkowych.

23.1 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
DOTACJE RZĄDOWE		
Otrzymane dotacje z NFOŚiGW	263	258
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	33	36
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	132	123
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Dotacje otrzymane i opłaty przyłączeniowe	35	32
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	95	109
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	58	53
DŁUGOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	616	611

23.2 Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
DOTACJE RZĄDOWE		
Otrzymane dotacje z NFOŚiGW	14	17
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	3	3
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	10	9
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Dotacje otrzymane i opłaty przyłączeniowe	2	1
Darowizny i nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	39	40
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	12	17
KRÓTKOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	80	87

24. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych na poszczególne dni sprawozdawcze.

24.1 Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania z tytułu umowy	56	10
Szacunki na zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	2	5
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, RAZEM	58	15

24.2 Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania z tytułu należnego VAT	176	173
Zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego	35	36
Opłata za korzystanie ze środowiska	213	266
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	292	279
Premie dla pracowników	238	214
Niewykorzystane urlopy	143	132
Zobowiązanie z tytułu Programów Dobrowolnych Odejść	6	14
Nagrody dla Zarządów	27	27
Szacunki na zobowiązania z tytułu innych świadczeń pracowniczych	6	6
Podatek dochodowy od osób fizycznych	89	88
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	276	258
Zobowiązania z tytułu umowy	290	186
Zobowiązania z tytułu dywidend	7	8
Inne	67	60
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, RAZEM	1.865	1.747

Opłaty za korzystanie ze środowiska dotyczą przede wszystkim opłat za zużycie wody oraz emisję gazów w elektrowniach konwencjonalnych oraz opłat eksploatacyjnych wnoszonych przez kopalnie węgla brunatnego.

Pozycja „Inne” w głównej mierze obejmuje wpłaty na Pracowniczy Program Emerytalny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz potrącenia z wynagrodzeń pracowników.

Zobowiązania z tytułu umowy

Zobowiązania z tytułu umowy obejmują przede wszystkim zaliczki na dostawy i przedpłaty dokonane przez klientów za przyłącza do sieci dystrybucyjnej oraz prognozy zużycia energii elektrycznej dotyczące przyszłych okresów.

W 2019 roku, Grupa ujęła przychody w wysokości 119 mln PLN (127 mln PLN w roku 2018), które uwzględnione były na saldzie zobowiązań z tytułu umów na początek okresu.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

25. Instrumenty finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Instrumenty finansowe

Klasyfikacja i wycena

Aktywa finansowe podlegają kwalifikacji do następujących kategorii instrumentów finansowych:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik, dalej.

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na kryterium modelu biznesowym oraz charakterystyce przepływów pieniężnych.

Dłużne aktywo finansowe jest wyceniane według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI).

Dłużne aktywo finansowe jest wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składników aktywów finansowych;
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI).

Instrumenty dłużne, które nie spełniają powyższych warunków wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe są zawsze wyceniane w wartości godziwej. Grupa może podjąć nieodwołalną decyzję o ujmowaniu zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach, o ile instrument nie jest przeznaczony do obrotu. W przypadku instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu, zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Wszystkie standardowe transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym jednostka zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów. Standardowe transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaj obowiązuje na danym rynku.

Model utraty wartości oparty jest na oczekiwanych stratach kredytowych i obejmuje swym zakresem:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie;
- dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- zobowiązania do udzielenia kredytu, jeżeli obecnie występuje zobowiązanie do jego uruchomienia;
- udzielone gwarancje finansowe wchodzące w zakres MSSF 9;
- należności z tytułu umów leasingowych wchodzące w zakres MSSF 16;
- aktywa umowne wchodzące w zakres MSSF 15.

Grupa kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z poniższych kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

25.1 Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

25.1.1 Należności finansowe i pozostałe należności finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności finansowe

Należności finansowe, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi.

Dla należności finansowych Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu.

Grupa wycenia aktywa finansowe według zamortyzowanego kosztu, zgodnie z przyjętym modelem biznesowym.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności z tytułu dostaw i usług	-	3.483	-	3.155
Lokaty, depozyty i pożyczki	174	8	161	7
Należności z tytułu rozpoznanych rekompensat na podstawie Ustawy o cenach prądu	-	304	-	-
Kaucje, wadła i zabezpieczenia	1	771	1	694
Odszkodowania i kary	-	112	-	193
Pozostałe należności finansowe	5	137	6	53
NALEŻNOŚCI FINANSOWE	180	4.815	168	4.102

Kaucje, wadła i zabezpieczenia dotyczą głównie depozytów zabezpieczających i transakcyjnych oraz funduszu gwarancyjnego w obrocie energią elektryczną i CO₂.

Należności z tytułu dostaw i usług (należności handlowe)

Głównym składnikiem należności handlowych są należności wykazywane przez spółkę PGE Obrót S.A. Należności od gospodarstw domowych stanowią około 16% skonsolidowanego salda należności z tytułu dostaw i usług, natomiast należności od klientów korporacyjnych PGE Obrót S.A. stanowią około 61% skonsolidowanego salda należności z tytułu dostaw i usług. Na dzień 31 grudnia 2019 roku udział trzech największych kontrahentów Grupy Kapitałowej PGE wyniósł około 26% salda tej pozycji. Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 26.3.1. niniejszego sprawozdania finansowego.

W należnościach z tytułu dostaw i usług Grupa prezentuje również należności z tytułu doszacowania sprzedaży energii elektrycznej.

Pozostałe należności finansowe

Na wartość pozostałych należności finansowych składają się głównie fundusz gwarancyjny, odszkodowania i należności sporne opisane w nocie 28.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

25.1.2 Instrumenty pochodne i inne instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward, futures oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych IRS oraz transakcje CCIRS zabezpieczające kurs walutowy oraz stopę procentową. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków rachunkowości zabezpieczeń oraz część nieskuteczna powiązań zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie kursu zawarcia do bieżących kursów terminowych (forward) wyliczanych na podstawie danych rynkowych. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest wyliczana na podstawie krzywych dochodowości.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019			
	Odniesiono w wynik	Odniesiono w inne całkowite dochody	Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Forward walutowy	(7)	-	13	16
Forward towarowy	277	-	265	8
SWAP towarowy	(152)	-	11	16
Kontrakty na zakup/sprzedaż węgla	(20)	-	6	1
Transakcje IRS	-	-	-	-
Opcje	(7)	-	5	-
INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE				
Transakcje zabezpieczające CCIRS	(97)	11	18	-
Transakcje zabezpieczające IRS	5	(90)	-	106
Forward walutowy USD	-	(3)	-	-
Forward walutowy EUR	-	(254)	34	332
POZOSTAŁE AKTYWA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	(3)	-	68	-
RAZEM	(4)	(336)	420	479
część krótkoterminowa			327	372
część długoterminowa			93	107

	Stan na dzień 31 grudnia 2018			
	Odniesiono w wynik	Odniesiono w inne całkowite dochody	Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Forward walutowy	2	-	18	11
Forward towarowy	-	-	6	-
SWAP towarowy	-	-	4	46
Kontrakty na zakup/sprzedaż węgla	-	-	2	7
Transakcje IRS	8	-	-	-
Opcje	(12)	-	12	-
INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE				
Transakcje zabezpieczające CCIRS	16	(31)	113	-
Transakcje zabezpieczające IRS	(4)	(109)	4	24
Forward walutowy USD	-	7	2	-
Forward walutowy EUR	-	(25)	4	48
POZOSTAŁE AKTYWA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY				
Jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	1	-	66	-
RAZEM	11	(158)	231	136
część krótkoterminowa			114	110
część długoterminowa			117	26

Forwardy towarowe i walutowe

Transakcje terminowe towarowe i walutowe związane są przede wszystkim z handlem uprawnieniami do emisji CO₂ oraz sprzedażą węgla. Dla ujęcia transakcji terminowych walutowych Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Opcje

20 stycznia 2017 roku PGE S.A. nabyła od Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. opcję call na zakup akcji Polimex-Mostostal S.A. Opcja została wyceniona z wykorzystaniem metody Blacka-Scholesa.

Swapy na węgiel

W bieżącym okresie PGE Paliwa sp. z o.o. w celu zabezpieczenia swojego ryzyka towarowego na cenę węgla importowanego, zawarła szereg transakcji zabezpieczających to ryzyko za pomocą swapów towarowych na węgiel. Ilość i wartość transakcji jest skorelowana z ilością i wartością importowanego węgla. Zmiana z tytułu wartości godziwej ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Kontrakty zakupowe i sprzedażowe z fizyczną dostawą węgla

PGE Paliwa Sp. z o.o. wycenia wszystkie kontrakty na sprzedaż i zakup węgla z fizyczną dostawą w modelu tradera-brokera do wartości godziwej. Na dzień sprawozdawczy Spółka posiada kontrakty, których termin realizacji przypada na 2020 rok.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Transakcje IRS

PGE S.A. zawarła transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową od zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji o łącznej wartości nominalnej 7.030 mln PLN. Dla ujęcia powyższych transakcji IRS Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń na kapitał z aktualizacji wyceny został przedstawiony w nocie 20.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W 2014 roku PGE S.A. zawarła transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową od wyemitowanych obligacji o wartości nominalnej 1 mld PLN. Płatności wynikające z transakcji IRS są skorelowane z płatnościami odsetek od obligacji. Zmiana wartości godziwej transakcji IRS jest ujmowana w całości w wyniku finansowym. W 2018 roku nastąpił wykup obligacji przez spółkę, a transakcja zabezpieczająca IRS została ostatecznie rozliczona.

Transakcje zabezpieczające CCIRS

W związku z zawarciem pożyczek ze spółką PGE Sweden AB (publ), PGE S.A. zawarła transakcje CCIRS, zabezpieczające kurs walutowy spłaty kapitału i odsetek oraz stopę procentową. W transakcjach tych banki-kontrahenci płacą PGE S.A. odsetki oparte na stopie stałej w EUR, a PGE S.A. płaci odsetki oparte na stopie stałej w PLN. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednia część transakcji CCIRS traktowana jest jako zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB (publ).

W bieżącym okresie nastąpił częściowy wykup obligacji PGE Sweden i transakcja ją zabezpieczająca CCIRS została rozliczona

Dla ujęcia powyższej transakcji CCIRS Grupa Kapitałowa PGE stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń został przedstawiony w nocie 20.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym

W poprzednich latach PGE S.A. nabyła od Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych PGE Ventures certyfikaty inwestycyjne, których wartości na dzień sprawozdawczy wynosi 14 mln PLN oraz jednostki uczestnictwa od PGE Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w trzech subfunduszach, których wartość na dzień sprawozdawczy wynosi 53 mln PLN.

25.1.3 Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Kredyty i pożyczki	7.999	1.382	5.768	2.168
Wyemitowane obligacje	1.986	12	592	2.177
Leasing	874	55	1	2
RAZEM KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI, OBLIGACJE I LEASING	10.859	1.449	6.361	4.347

Pozycja walutowa i oprocentowanie

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku

Waluta	Stopa referencyjna	Wartość w walucie	Wartość w złotych	Ostateczny termin spłaty
PLN	Zmienna	8.179	8.179	kredyty, pożyczki – IX 2020 - VI 2034; obligacje – V 2026 – V 2029
	Staća	3.158	3.158	kredyty, pożyczki - IX 2019 - XII 2028 leasing - III 2020 – III 2101
RAZEM PLN		11.337	11.337	
EUR	Zmienna	69	293	kredyty i pożyczki - VI 2024
	Staća	139	595	obligacje - VIII 2029
RAZEM EUR		208	888	
USD	Zmienna	22	83	kredyty i pożyczki - V 2019 - IX 2020
RAZEM USD		22	83	
RAZEM KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE I LEASING			12.308	

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Waluta	Stopa referencyjna	Wartość w walucie	Wartość w złotych	Ostateczny termin spłaty
PLN	Zmienna	7.083	7.083	kredyty, pożyczki - I 2019 - XII 2028;
	Stała	290	290	kredyty, pożyczki - IX 2019 - XII 2028
RAZEM PLN		7.373	7.373	
EUR	Zmienna	90	387	kredyty i pożyczki - VI 2024
	Stała	644	2.769	obligacje - VI 2019 - VIII 2029
RAZEM EUR		734	3.156	
USD	Zmienna	48	179	kredyty i pożyczki - V 2019 - IX 2020
RAZEM USD		48	179	
RAZEM KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE I LEASING			10.708	

Zmiana stanu zadłużenia odsetkowego w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2019 oraz 2018 roku

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	10.708	10.045
WEJŚCIE W ŻYCIE MSSF 16 1.01.2019	895	-
ZMIANA STANU KREDYTÓW W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH	5	582
ZMIANA STANU kredytów, pożyczek, obligacji i leasingu	700	81
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek, leasingu/ emisje obligacji/ zawarcie nowych umów leasingowych	6.737	2.000
Spłata kredytów, pożyczek, leasingu / wykup obligacji	(6.040)	(2.024)
Naliczenie odsetek	302	229
Spłata odsetek	(290)	(221)
Różnice kursowe	(15)	108
Nabycie nowych spółek zależnych	6	-
Pozostałe zmiany	-	(11)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	12.308	10.708

Kredyty i pożyczki

W ramach kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa PGE wykazuje:

Kredytodawca	Instrument zabezpieczający	Data zapadalności	Limit w walucie	Waluta	Stopa procentowa	Zobowiązanie na 31-12-2019	Zobowiązanie na 31-12-2018
Konsorcjum banków	IRS	2023-09-30	3.630	PLN	Zmienna	3.649	3.648
Europejski Bank Inwestycyjny	-	2032-10-26	1.500	PLN	Stała	1.505	-
Bank Gospodarstwa Krajowego	IRS	2027-12-31	1.000	PLN	Zmienna	1.001	1.001
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	IRS	2028-06-06	500	PLN	Zmienna	502	-
Bank Gospodarstwa Krajowego	IRS	2028-12-31	500	PLN	Zmienna	500	500
Europejski Bank Inwestycyjny	-	2032-10-26	490	PLN	Stała	493	-
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	2021-05-31	500	PLN	Zmienna	455	420
Kredyt Rewolwingowy	-	2023-12-17	4.100	PLN	Zmienna	300	-
Nordic Investment Bank	-	2024-06-20	150	EUR	Zmienna	293	387
Bank Pekao S.A.	-	2021-07-03	500	PLN	Zmienna	160	148
Bank Pekao S.A.	-	2020-09-21	40	USD	Zmienna	83	149
PKO BP S.A.	-	2020-04-29	500	PLN	Zmienna	21	-
Bank Ochrony Środowiska SA	-	2020-10-01	136	PLN	Zmienna	5	16
Millennium	-	2021-06-16	7	PLN	Stała	1	2
Konsorcjum banków	-	2019-04-30	1.870	PLN	Zmienna	-	1.171
Nordic Investment Bank	-	2019-05-28	80	USD	Zmienna	-	30
Bank Ochrony Środowiska SA	-	2019-03-31	20	PLN	Zmienna	-	1
Europejski Bank Inwestycyjny	-	2038-10-16	273	PLN	Stała	-	-
NFOŚiGW	-	marzec 2023 – grudzień 2028	243	PLN	Stała	204	203
NFOŚiGW	-	wrzesień 2021 – wrzesień 2024	212	PLN	Zmienna	101	127
WFOŚiGW	-	wrzesień 2020 – wrzesień 2026	70	PLN	Stała	2	69
WFOŚiGW	-	wrzesień 2021 – wrzesień 2028	352	PLN	Zmienna	82	40
Pożyczka wspólników	-	2020-11-06	9	PLN	Stała	9	9
Pożyczka wspólników	-	2021-03-02	14	PLN	Stała	15	15
RAZEM KREDYTY BANKOWE						9.381	7.936

Na 31 grudnia 2019 roku wartość pozostających do dyspozycji limitów kredytowych w rachunku bieżącym istotnych spółek Grupy Kapitałowej PGE wyniosła 1.035 mln PLN. Terminy spłaty przyznanych linii kredytowych w rachunkach bieżących głównych spółek Grupy Kapitałowej przypadają w latach 2020 – 2021.

W 2019 roku ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłat lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

Wyemitowane obligacje

Emitent	Instrument zabezpieczający	Data zapadalności programu	Limit w walucie programu	Waluta	Stopa procentowa	Data emisji transzy	Data wykupu transzy	Zobowiązanie na 31-12-2019	Zobowiązanie na 31-12-2018
PGE SA	IRS	bezterminowy	5.000	PLN	Zmienna	2019-05-21 2019-05-21	2029-05-21 2026-05-21	1.002 401	-
PGE Sweden AB (publ)	CCIRS	bezterminowy	2.000	EUR	Stała	2014-06-09 2014-08-01	2019-06-09 2029-08-01	- 595	2.168 601
RAZEM WYEMITOWANE OBLIGACJE								1.998	2.769

W bieżącym okresie PGE Sweden AB wykupiła obligacje o łącznej wartości 500 mln EUR.

Zobowiązanie z tytułu leasingu **ZASADY RACHUNKOWOŚCI**

Zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązanie z tytułu leasingu leasingobiorca ujmuje w dacie rozpoczęcia

W dacie rozpoczęcia leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

W dacie rozpoczęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące opłaty za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów podczas okresu leasingu, które pozostają do zapłaty w tej dacie:

- stałe opłaty leasingowe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Leasingobiorca po dacie rozpoczęcia wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu, które w każdym terminie w ciągu okresu leasingu są kwotą, w ramach której uzyskuje się stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia wszelkiej ponownej oceny lub zmiany leasingu lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych.

Grupa PGE jest stroną szeregu umów leasingu, najmu, służebności czy dzierżawy. Przedmiotem umów są grunty, powierzchnie infrastruktury technicznej, powierzchnie biurowe i użytkowe, urządzenia, instalacje, pomieszczenia techniczne, a także infrastruktura IT. Umowy zawierane są na czas określony bądź nieoznaczony z określonym terminem wypowiedzenia. Grupa posiada również prawo do korzystania z gruntów w użytkowaniu wieczystym. Grupa każdorazowo szacuje okres leasingu, biorąc pod uwagę istotne fakty i okoliczności, które mogą wpływać na przedłużenie bądź skrócenie okresu trwania umów.

W niektórych umowach występują opłaty zmienne oparte o wskaźnik inflacji, ogłoszony przez GUS za rok poprzedni. Element waloryzacji stanowi o ich zmiennym charakterze- opłaty te uwzględnia się przy wycenie zobowiązania z tytułu leasingu, gdyż oparte są o indeks. W niektórych przypadkach czynsz roczny powiększony jest o inne opłaty o charakterze zmiennym, inne niż opłaty zmienne zależne od stopy lub indeksu. Są to przykładowo płatności z tytułu podatku od nieruchomości bądź podatku od budowli. Opłaty te nie są uwzględniane w wycenie zobowiązań leasingowych. W umowach dzierżawy gruntów pod budowę i eksploatację elektrowni wiatrowych, oprócz czynszu dzierżawnego występują opłaty z tytułu rekompensaty za wyłączenia nieruchomości z uprawy rolnej za okres budowy. Opłaty te nie są uwzględniane przy kalkulacji zobowiązania z tytułu leasingu, gdyż z tytułu ich poniesienia nie są przekazywane korzystającemu żadne prawa do korzystania z aktywów, ani nie są na jego rzecz świadczony usługi. Podobnie traktowane są również opłaty dotyczące rekompensaty z tytułu strat za wejście na teren celem wykonania prac eksploatacyjnych, konserwacyjnych i innych, związanych z funkcjonowaniem parku elektrowni wiatrowej.

Decyzje dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów udzielane są zazwyczaj na czas określony wynoszący 99 lat. Opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntów ustalana jest jako procent wartości gruntu. Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie, tym samym będzie to opłata o charakterze zmiennym zależnym od indeksu lub stawki, która jest uwzględniana w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu.

Grupa leasinguje drobne wyposażenie biurowe (urządzenia drukujące, kserokopiarki, komputery, itp.), które traktuje jako leasingi aktywów o niskiej wartości. Grupa zdecydowała się na zastosowanie zwolnienia i nie ujmowanie praw do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w odniesieniu do tych umów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Grupa zastosowała również praktyczne zwolnienie dla leasingów krótkoterminowych. Dotyczy to głównie decyzji na zajęcie pasa drogowego lub kolejowego, jeżeli decyzja wydawana jest na okres krótszy niż 12 miesięcy.

Grupa korzysta także z uproszczenia dla leasingów krótkoterminowych w przypadku umów najmu nieruchomości na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia poniżej 12 miesięcy, gdzie wynajmowane powierzchnie nie podlegały specjalnym dostosowaniom, nie ma istotnych barier wyjścia (np. kar za wcześniejsze rozwiązanie umowy) i obie strony mają praktyczną możliwość wynajęcia takiej powierzchni na rynku.

25.1.4 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ ze Spółki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Grupa dzieli zobowiązania na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni sprawozdawcze wg zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania niefinansowe.

Gdy skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, zobowiązania prezentowane są w wartości zdyskontowanej.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	1.506	-	1.511
Zakup RAT i WN	3	1.633	6	1.622
Otrzymane kaucje i wadła	21	99	38	83
Zobowiązania z tytułu KDT	432	36	455	11
Ubezpieczenia	-	8	-	17
Rozrachunki związane z transakcjami giełdowymi	-	269	-	278
Inne	19	85	22	91
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	475	3.636	521	3.613
I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				

25.2 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość aktywów oraz zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych, za wyjątkiem obligacji wyemitowanych przez spółkę PGE Sweden AB (publ).

Obligacje wyemitowane przez PGE Sweden AB (publ) są oparte o stałą stopę procentową. Ich wartość wg zamortyzowanego kosztu wykazywana w niniejszym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 139 mln EUR, a wartość godziwa 154 mln EUR. Wskaźniki przyjęte do wyceny należą do Poziomu 1 hierarchii wartości godziwej.

Instrumenty nienotowane na aktywnych rynkach, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe

Kluczowymi pozycjami tej kategorii instrumentów finansowych są udziały i akcje w podmiotach nienotowanych na aktywnych rynkach. Grupa Kapitałowa PGE nie jest w stanie w wiarygodny sposób określić wartości godziwej akcji spółek nienotowanych na aktywnych rynkach, w związku z czym prezentowane są one według ceny nabycia, skorygowanej w razie konieczności o odpisy z tytułu utraty wartości.

25.3 Hierarchia wartości godziwej

Instrumenty pochodne

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe dyskontowe w poszczególnych walutach (obowiązujące również dla towarów, których ceny wyrażone są w tych walutach) pochodzące z aktywnych rynków. Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obecnej w stosunku do PLN.

W kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik Grupa wykazuje instrumenty finansowe związane z handlem prawami do emisji gazów cieplarnianych – forward walutowy i towarowy, kontrakty na zakup i sprzedaż węgla, SWAPy towarowe (Poziom 2).

Dodatkowo Grupa prezentuje instrument pochodny zabezpieczający kurs walutowy oraz stopę procentową CCIRS oraz transakcje zabezpieczające IRS zamieniające zmienną stopę w PLN na stałą stopę w PLN (Poziom 2).

HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Uprawnienia do emisji CO ₂ w działalności tradingowej	1.303	-	140	-
Węgiel kamienny w działalności tradingowej	125	-	4	-
Zapasy	1.428	-	144	-
Forward walutowy	-	13	-	24
Forward towarowy	-	265	-	6
SWAP towarowy	-	11	-	4
Kontrakty na zakup/ sprzedaż węgla	-	6	-	2
Wycena transakcji CCIRS	-	18	-	113
Wycena transakcji IRS	-	34	-	4
Opcje	-	5	-	12
Jednostki uczestnictwa	-	68	-	66
Aktywa finansowe	-	420	-	231
Forward walutowy	-	348	-	59
Forward towarowy	-	8	-	-
SWAP towarowy	-	16	-	46
Kontrakty na zakup/ sprzedaż węgla	-	1	-	7
Wycena transakcji IRS	-	106	-	24
Zobowiązania finansowe	-	479	-	136

Instrumenty pochodne zostały zaprezentowane w nocie 25.1.2 niniejszego sprawozdania finansowego. W okresie sprawozdawczym i okresie porównawczym nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy pierwszym i drugim poziomem hierarchii wartości godziwej.

Warunki poszczególnych instrumentów pochodnych i innych należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019		Stan na dzień 31 grudnia 2018		Zapadalność według stanu na 31 grudnia 2019
	Wartość w sprawozdaniu finansowym w PLN	Nominał instrumentu w walucie oryginalnej	Wartość w sprawozdaniu finansowym w PLN	Nominał instrumentu w walucie oryginalnej	
CCIRS – EUR na PLN	18	- 144	113	514 144	do czerwca 2019 do lipca 2029
IRS – stopa % na PLN	-	-	4	- 1.000	-
Opcje	5	6	12	6	do lipca 2022
Jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	68	66	66	65	n/a
Forward walutowy EUR	43	582	4	203	październik 2022
Forward towarowy PLN	93	1.572 1.479	6	63 57	do grudnia 2022
Forward towarowy PLN	28	298 66	-	-	do marca 2020
Forward towarowy EUR	144	339	-	-	do marca 2020
Forward walutowy USD	4	46	18	133	do stycznia 2021
Forward walutowy USD	-	-	2	7	do lutego 2019
SWAP towarowy USD	11	- 16	4	27 3	do grudnia 2020
Forward walutowy EUR	-	-	-	10	do stycznia 2021
Kontrakty zakupowe USD	6	6	2	3	do czerwca 2020
Kontrakty sprzedażowe USD	-	9	-	18	-
Aktywa finansowe	420	-	231	-	
Forward walutowy - EUR	338	3.089	48	1.222	grudzień 2023
		500			czerwiec 2028
		1.000		500	grudzień 2027
IRS – stopa % na PLN	106	500 3.630 1.000 400	24	3.630	grudzień 2028 wrzesień 2023 maj 2029 maj 2026
Forward walutowy EUR	6	31	7	71	do stycznia 2021
Forward towarowy PLN	8	319 311	-	-	do grudnia 2021
SWAP towarowy USD	16	16 1	46	136 6	do grudnia 2020
Forward walutowy USD	3	36 -	4	108 3	do stycznia 2021
Forward walutowy USD	1	12	-	-	do stycznia 2021
Kontrakty zakupowe USD	1	-	7	-	do grudnia 2020
Kontrakty sprzedażowe USD	-	3	-	1	-
Zobowiązania finansowe	479	-	136	-	

25.4 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe

Rok zakończony 31 grudnia 2019	Środki pieniężne	Pozostałe aktywa finansowe	Udziały i akcje oraz pozostałe instrumenty kapitałowe	Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Pozostałe zobowiązania finansowe	RAZEM
Dywidendy	-	-	1	-	-	-	1
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	12	24	-	-	(53)	(206)	(223)
Aktualizacja wartości	-	-	-	(11)	1	(1)	(11)
Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów	-	(1)	5	-	-	(1)	3
Różnice kursowe	(5)	(16)	-	80	(91)	5	(27)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	-	-	-	-	-	-	-
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	7	7	6	69	(143)	(203)	(257)

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Rok zakończony 31 grudnia 2018 dane przekształcone	Środki pieniężne	Pozostałe aktywa finansowe	Udziały i akcje oraz pozostałe instrumenty kapitałowe	Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Pozostałe zobowiązania finansowe	RAZEM
Dywidendy	-	-	2	-	-	-	2
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	19	22	-	(3)	12	(190)	(140)
Aktualizacja wartości	-	-	-	(10)	(1)	1	(10)
Rozwiązanie/(Utworzenie) odpisów	-	(3)	(1)	1	-	-	(3)
Różnice kursowe	(2)	1	-	1	1	(19)	(18)
Zysk/(Strata) ze zbycia inwestycji	-	-	-	(1)	-	-	(1)
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	17	20	1	(12)	12	(208)	(170)

25.5 Zabezpieczenia spłaty wierzytelności i zobowiązań

Jako zabezpieczenia spłaty kredytów Grupa stosuje wiele instrumentów zabezpieczających oraz ich kombinacje. Do najczęstszych należą umowy przelewu wierzytelności, weksle oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Dodatkowo Grupa wykorzystuje pełnomocnictwa do rachunków bankowych i cesje wierzytelności.

Na dzień sprawozdawczy aktywa o następującej wartości stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Rzeczowe aktywa trwałe	830	881
Zapasy	14	45
Należności z tytułu dostaw i usług	216	62
RAZEM WARTOŚĆ AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ	1.060	988

Rzeczowe aktywa trwałe wykazane w powyższej tabeli stanowią zabezpieczenie zaciągniętych kredytów inwestycyjnych. Najbardziej istotną pozycją na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku jest hipoteka kaucyjna na bloku 858 MW w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów.

Zabezpieczenia ustanowione na zapasach stanowią przede wszystkim zastawy związane z otrzymanymi pożyczkami z funduszy środowiskowych.

Spółki Grupy Kapitałowej PGE, zgodnie z regulaminem IRGIT, są zobowiązane do utrzymywania określonego stanu środków pieniężnych na rachunkach prowadzonych w Bankach PKO BP i Nordea Bank AB oraz do uczestniczenia w funduszu gwarancyjnym. Stan środków pieniężnych wykazywanych jako środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania z tych dwóch tytułów wynosił 256 mln PLN na 31 grudnia 2019 roku (98 mln PLN w okresie porównawczym).

26. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej PGE jest wsparcie procesu tworzenia wartości Grupy dla akcjonariuszy oraz realizacji strategii biznesowej Grupy poprzez ograniczenie i kontrolę ryzyka finansowego do poziomu akceptowanego przez kierownictwo Grupy.

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej PGE spoczywa na Zarządzie PGE S.A. Zarząd określa apetyt na ryzyko, który jest rozumiany jako akceptowalny poziom pogorszenia wyniku finansowego Grupy Kapitałowej PGE mając na uwadze jej aktualną i planowaną sytuację ekonomiczno-finansową. Zarząd decyduje także o alokacji apetytu na ryzyko do poszczególnych obszarów działalności.

Organizacja funkcji zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej PGE jest oparta o zasadę niezależności organizacyjnej jednostki odpowiedzialnej za pomiar i kontrolę ryzyka w Grupie Kapitałowej PGE (Departament Ryzyka i Ubezpieczeń w PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.) od jednostek biznesowych będących właścicielami ryzyk. Raporty ryzyk przekazywane są bezpośrednio do Komitetu Ryzyka, Komitetu Audytu i Zarządu PGE S.A.

W Grupie Kapitałowej PGE funkcjonuje Komitet Ryzyka, sprawujący nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem finansowym i korporacyjnym w Grupie Kapitałowej PGE. Komitet Ryzyka monitoruje poziom ekspozycji Grupy Kapitałowej PGE, ustala limity w zakresie istotnych ryzyk finansowych, akceptuje stosowane metodyki w obszarze ryzyka finansowego wynikającego z działalności handlowej i finansowej, zezwala na rozszerzenie działalności w nowych obszarach biznesowych, a także podejmuje pozostałe kluczowe decyzje w obszarze zarządzania ryzykiem.

Ryzyko finansowe jest zarządzane z perspektywy całej Grupy Kapitałowej PGE w sposób zintegrowany. Proces ten jest realizowany lub nadzorowany w ramach Centrum Korporacyjnego Grupy Kapitałowej PGE, będącego centrum kompetencji w tym obszarze. Ekspozycje na ryzyko poszczególnych obszarów biznesowych są rozpatrywane w sposób kompleksowy, uwzględniający występujące zależności pomiędzy ekspozycjami, możliwości wykorzystania efektów hedgingu naturalnego oraz ich łączny wpływ na profil ryzyka i sytuację finansową całej Grupy Kapitałowej PGE.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Model zarządzania ryzykiem finansowym obejmuje:

- gromadzenie i analizowanie danych rynkowych i danych o ekspozycjach w podziale na poszczególne kategorie ryzyka finansowego;
- kalkulację miar ryzyka finansowego m.in. Value-at-Risk i Profit-at-Risk dla poszczególnych czynników ryzyka i łącznie wszystkich czynników ryzyka;
- zarządzanie skonsolidowaną ekspozycją Grupy Kapitałowej PGE w odniesieniu do kapitału narażonego na ryzyko oraz ustalonych na jego podstawie limitów ryzyka (m.in. poprzez określenie i realizację strategii zabezpieczających).

W kluczowych obszarach występowania ryzyk finansowych Grupa Kapitałowa PGE wdrożyła wewnętrzne regulacje określające zasady zarządzania tymi ryzykami.

Grupa Kapitałowa PGE narażona jest na różne typy ryzyk finansowych:

- ryzyko rynkowe (ryzyko towarowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe);
- ryzyko płynności;
- ryzyko kredytowe.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PGE z tytułu poszczególnych ryzyk finansowych zależy od zakresu prowadzonej działalności na rynkach towarowych i finansowych.

26.1 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje ryzyko towarowe, ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe.

Głównym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie Kapitałowej PGE jest utrzymanie poziomu ryzyka rynkowego wynikającego z działalności handlowej i finansowej na akceptowanym poziomie oraz wsparcie realizacji strategii biznesowej i maksymalizacji wartości Grupy dla akcjonariuszy.

Wdrożone w Grupie Kapitałowej PGE procedury zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka rynkowego w zakresie działalności handlowej i finansowej określają m.in.:

- cel, zakres i zasady zarządzania ryzykiem;
- zakresy odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem;
- procesy zarządcze i operacyjne w ramach zarządzania ryzykiem w działalności handlowej na rynkach energii elektrycznej i produktów powiązanych oraz w zakresie działalności finansowej;
- sposoby identyfikacji źródeł ekspozycji na ryzyko;
- metody pomiaru i monitorowania ekspozycji na ryzyko;

Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym obowiązujące w Grupie Kapitałowej PGE określają ponadto sposób ustalania apetytu na ryzyko rynkowe, limitowania ekspozycji na ryzyko rynkowe w oparciu o miary Profit-at-Risk i Value-at-Risk oraz mechanizmy zabezpieczenia ekspozycji w sytuacji przekroczenia limitów.

26.1.1 Ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe jest związane z możliwością pogorszenia wyniku finansowego wskutek zmian cen towarów.

Ekspozycja spółek z Grupy Kapitałowej PGE z tytułu ryzyka towarowego dotyczy następujących rynków towarowych:

- energii elektrycznej;
- uprawnień do emisji CO₂;
- praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej;
- węgla kamiennego;
- gazu ziemnego;
- biomasy i innych paliw.

W Grupie Kapitałowej PGE znajdują się kopalnie węgla brunatnego, które dostarczają paliwo produkcyjne do dwóch elektrowni działających w ramach Grupy, w związku z tym ekspozycja Grupy na ryzyko cenowe w tym obszarze nie jest istotna.

Wybrane kluczowe rodzaje ryzyka towarowego (w tym również walutowego), na które ekspozycja jest Grupa Kapitałowa PGE

Ryzyko	Charakterystyka	Przykładowe źródła ekspozycji
Ryzyko zmian cen energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ GK PGE ma naturalną pozycję długą ze względu na posiadane aktywa wytwórcze oraz brak możliwości uplasowania na rynku produkcji po z góry ustalonej cenie. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Koszty wytwarzania energii elektrycznej; ■ Ceny kontraktów sprzedaży energii elektrycznej do klientów detalicznych; ■ Ceny transakcji zakupu/sprzedaży energii na rynku hurtowym.
Ryzyko zmian cen praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ GK PGE ma pozycję krótką netto, wynikającą z obowiązku umorzenia praw majątkowych z tytułu sprzedaży energii elektrycznej do klientów końcowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ceny transakcji zakupu/sprzedaży praw majątkowych na rynku hurtowym.
Ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO ₂	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ryzyko dotyczące zmian cen uprawnień do emisji CO₂ w EUR i ryzyko zmian kursu walutowego EUR/ PLN; ■ GK PGE ma krótką pozycję, ze względu na wytwarzanie energii elektrycznej w jednostkach uczestniczących w systemie EU-ETS. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Różne od planowanego wykorzystanie poszczególnych źródeł wytwórczych przy ich zróżnicowanej emisyjności; ■ Niepewność co do wolumenu darmowych uprawnień otrzymanych w systemie EU-ETS; ■ Ceny transakcji zakupu/sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ na rynku hurtowym.
Ryzyko zmian cen paliw (w tym węgiel kamienny, gaz ziemny, biomasa, oleje opałowe)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ryzyko dotyczące zmian cen towarów, w tym towarów denominowanych w walucie obcej (lub indeksowanych do waluty obcej) i ryzyko zmian kursu walutowego; ■ GK PGE ma krótką pozycję, ze względu na konieczności zakupu paliw na rynku. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ceny transakcji zakupu/sprzedaży paliw na rynku hurtowym.
Ryzyko wolumenu w długim terminie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ryzyko dotyczące zmian zapotrzebowania na energię elektryczną w Krajowym Systemie Energetycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sytuacja makroekonomiczna, w szczególności w energochłonnych branżach; ■ Zmiany technologiczne, w szczególności w zakresie efektywności energetycznej; ■ Zmiany klimatyczne; ■ Regulacje, w tym preferencje dla poszczególnych sektorów energetyki; ■ Stopień integracji z zagranicznymi systemami energetycznymi.
Ryzyko wolumenu w krótkim terminie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ryzyko dotyczące zmian planowanego wolumenu sprzedaży energii elektrycznej wskutek zmian zapotrzebowania na energię elektryczną odbiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Trendy wśród klientów detalicznych dotyczące zmian dostawców energii; ■ Regulacje, w tym dotyczące możliwości zmiany dostawcy energii; ■ Krótko-, średnioterminowe zmiany pogodowe; ■ Ryzyko modelu planowania zapotrzebowania na energię i jakość danych źródłowych wykorzystywanych do planowania.

Grupa Kapitałowa PGE realizuje strategię zabezpieczania kluczowych ekspozycji w obszarze obrotu energią elektryczną i towarami powiązanymi adekwatną do poziomu apetytu na ryzyko w horyzoncie średnioterminowym. Poziom zabezpieczenia pozycji otwartej ustalany jest z uwzględnieniem zmienności cen energii elektrycznej i towarów powiązanych, płynności poszczególnych rynków, sytuacji finansowej Grupy i założonych celów wynikających z przyjętej strategii Grupy.

Ekspozycję Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko cen towarów (w zakresie dotyczącym surowców) określa wolumen zakupów zewnętrznych poszczególnych surowców, który został przedstawiony w poniższej tabeli:

TOWAR	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Rok zakończony 31 grudnia 2018	
	Tonaż – zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)	Tonaż – zakup zewnętrzny (tys. ton)	Koszty zakupu (mln PLN)
Węgiel kamienny	11.105	3.465	12.127	3.051
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	39.539	1.477	38.835	1.714
Gaz ziemny [tys. m ³]	1.203.724	918	1.131.074	826
Biomasa	560	144	467	107
Olej opałowy	61	111	60	117
RAZEM		6.115		5.815

26.1.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest związane z możliwością pogorszenia wyniku finansowego wskutek zmian stóp procentowych.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PGE z tytułu ryzyka stopy procentowej wynika głównie z faktu, że spółki Grupy finansują działalność operacyjną i inwestycyjną pozyskując finansowanie oparte na zmiennej stopie procentowej, przede wszystkim w formie kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji w walucie krajowej i obcej oraz z tytułu inwestycji w aktywa finansowe oprocentowane według zmiennej stopy procentowej.

Grupa Kapitałowa PGE kontroluje ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów odnoszących się do maksymalnej potencjalnej straty z tytułu zmian stóp procentowych w odniesieniu do skonsolidowanej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej Spółek z Grupy. Miara ryzyka stopy procentowej oparta jest na metodologii wielkości zagrożonej rozumianej jako iloczyn wielkości pozycji stopy procentowej netto oraz wartości potencjalnej zmiany rynkowych stawek stóp procentowych.

Ponadto Grupa Kapitałowa PGE określa strategię zabezpieczenia w odniesieniu do skonsolidowanej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej Grupy, poprzez współczynniki zabezpieczeń podlegające akceptacji Komitetu Ryzyka i Zarządu PGE SA. Realizacja strategii zabezpieczenia oraz poziom ryzyka stopy procentowej podlegają monitorowaniu i są regularnie raportowane do Komitetu Ryzyka.

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE zawierają transakcje pochodne w zakresie instrumentów opartych o stopę procentową wyłącznie w celu zabezpieczenia zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyko. Regulacje obowiązujące w Grupie Kapitałowej PGE nie pozwalają w zakresie transakcji pochodnych opartych o stopę procentową na zawieranie transakcji spekulacyjnych, czyli takich, które miałyby na celu generowanie dodatkowych zysków wynikających ze zmian poziomu stóp procentowych, jednocześnie narażając spółkę na ryzyko poniesienia ewentualnej straty z tego tytułu.

Obligacje wyemitowane na kwotę 1 mld PLN w ramach Programu emisji obligacji na kwotę 5 mld PLN są obligacjami oprocentowanymi według zmiennej stopy procentowej w PLN. Płatności z tytułu tych obligacji są zabezpieczone za pomocą kontraktów IRS.

Obligacje wyemitowane w ramach Programu Emisji Euroobligacji Średnioterminowych są obligacjami oprocentowanymi według stałej stopy procentowej w EUR. Płatności z tytułu tych obligacji są zabezpieczone za pomocą instrumentów zabezpieczających CCIRS.

Kredyty długoterminowe w łącznej kwocie 1,5 mld PLN w ramach Umów Kredytowych zawartych odpowiednio w dniach 17 grudnia 2014 roku oraz 4 grudnia 2015 roku z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz kredytu konsorcjalnego (transza terminowa) w wysokości 3,63 mld PLN w ramach Umowy Kredytowej z dnia 7 września 2015 roku, są instrumentami oprocentowanymi według zmiennej stopy procentowej w PLN. Płatności z tytułu niniejszych kredytów są zabezpieczone za pomocą kontraktów IRS.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PGE na ryzyko stopy procentowej oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty:

		Rodzaj oprocentowania	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Instrumenty pochodne – aktywa, narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stałe	121	6
		Zmienne	5	16
	Inne waluty	Stałe	-	-
		Zmienne	226	143
Lokaty, środki pieniężne oraz papiery dłużne	PLN	Stałe	983	1.070
		Zmienne	-	4
	Inne waluty	Stałe	511	375
		Zmienne	-	-
Instrumenty pochodne – zobowiązania, narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stałe	(8)	-
		Zmienne	(106)	(24)
	Inne waluty	Stałe	-	-
		Zmienne	(365)	(112)
Kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje, leasing	PLN	Stałe	(3.158)	(290)
		Zmienne	(8.179)	(7.083)
	Inne waluty	Stałe	(595)	(2.769)
		Zmienne	(376)	(566)
Ekspozycja netto	PLN	Stałe	(2.062)	786
		Zmienne	(8.280)	(7.087)
	Inne waluty	Stałe	(84)	(2.394)
		Zmienne	(515)	(535)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach krótszych niż rok. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów.

26.1.3 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest związane z możliwością pogorszenia wyniku finansowego wskutek zmian kursów walutowych.

Poniżej przedstawiono główne źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Grupy Kapitałowej PGE:

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- zadłużenie denominowane w walutach obcych;
- sprzedaż i zakup energii elektrycznej denominowana w walutach obcych;
- opłaty denominowane/indeksowane do kursów walut obcych z tytułu zakupu mocy przesyłowych;
- transakcje zakupu i sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ i gazu oraz transakcje zakupu węgla kamiennego oraz innych paliw denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- wydatki związane z bieżącą eksploatacją środków produkcji denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- aktywa finansowe o charakterze lokacyjnym denominowane w walutach obcych
- pozostałe operacyjne przepływy denominowane lub indeksowane do walut obcych.

Grupa Kapitałowa PGE kontroluje ryzyko walutowe poprzez system limitów odnoszących się do maksymalnej potencjalnej straty z tytułu zmian kursów walutowych w odniesieniu do skonsolidowanej ekspozycji na ryzyko walutowe Spółek z Grupy. Miara ryzyka walutowego oparta jest na metodologii wielkości zagrożonej rozumianej jako iloczyn bezwzględnej wielkości pozycji walutowej netto oraz wartości potencjalnej zmiany kursu walutowego.

Ponadto Grupa Kapitałowa PGE określa strategię zabezpieczenia w odniesieniu do skonsolidowanej ekspozycji na ryzyko walutowe Grupy, poprzez współczynniki zabezpieczeń podlegające akceptacji Komitetu Ryzyka i Zarządu Spółki. Realizacja strategii zabezpieczenia oraz poziom ryzyka walutowego podlegają monitorowaniu i są regularnie raportowane do Komitetu Ryzyka.

Spółki z Grupy Kapitałowej PGE zawierają transakcje pochodne w zakresie instrumentów opartych o walutę wyłącznie w celu zabezpieczenia zidentyfikowanej ekspozycji na ryzyko.

Regulacje obowiązujące w Grupie Kapitałowej PGE nie pozwalają w zakresie transakcji pochodnych opartych o walutę na zawieranie transakcji spekulacyjnych, czyli takich, które miałyby na celu generowanie dodatkowych zysków wynikających ze zmiany kursów walutowych, jednocześnie narażając spółkę na ryzyko poniesienia ewentualnej straty z tego tytułu.

Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych

	Łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019			
		EUR		USD	
		waluta	PLN	waluta	PLN
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe:	4.995	148	629	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.313	117	498	2	8
Instrumenty pochodne, w tym:	420	1.108	4.718	62	237
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	368	490	2.087	62	237
<i>Instrumenty zabezpieczające</i>	52	618	2.631	-	-
AKTYWA FINANSOWE	6.728	1.373	5.845	64	245
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	12.308	209	888	22	83
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5.040	18	73	39	147
Instrumenty pochodne, w tym:	479	3.120	13.287	53	203
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	40	234	997	41	157
<i>Instrumenty zabezpieczające</i>	439	2.886	12.290	12	46
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	17.827	3.347	14.248	114	433

Wartość księgową instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalną w walucie. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych CCIRS stanowi wartość w walucie zdyskontowanych przepływów pieniężnych nogi walutowej.

	Łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018			
		EUR		USD	
		waluta	PLN	waluta	PLN
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe:	4.270	34	145	2	6
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.281	21	89	1	3
Instrumenty pochodne, w tym:	165	913	3.926	142	532
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	42	11	47	135	506
<i>Instrumenty zabezpieczające</i>	123	902	3.879	7	26
AKTYWA FINANSOWE	5.782	968	4.160	145	541
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	10.708	734	3.156	48	179
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4.137	48	205	17	65
Instrumenty pochodne, w tym:	136	1.296	5.573	122	459
<i>Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	64	74	318	122	459
<i>Instrumenty zabezpieczające</i>	72	1.222	5.255	-	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	14.981	2.078	8.934	187	703

Wartość księgową instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalną w walucie. Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych CCIRS stanowi wartość w walucie zdyskontowanych przepływów pieniężnych nogi walutowej.

26.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności finansowej dotyczy sytuacji, w której podmiot nie może wykonać swoich zobowiązań (krótko- lub długoterminowych) płatniczych w dacie ich wymagalności.

Głównym celem zarządzania płynnością finansową w Grupie Kapitałowej PGE jest zapewnienie i utrzymanie zdolności spółek do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań finansowych, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności Grupy Kapitałowej PGE polega m.in. na planowaniu i monitorowaniu przepływów pieniężnych w krótkim i długim okresie w zakresie prowadzonej działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej oraz na podejmowaniu działań mających na celu zapewnienie środków na prowadzenie działalności Grupy Kapitałowej PGE przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów tych działań.

Okresowe planowanie i monitorowanie płynności Grupy Kapitałowej PGE pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej, zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami z Grupy Kapitałowej PGE (mechanizm cash pooling), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących.

Zarządzanie ryzykiem płynności w długim horyzoncie czasowym pozwala na określenie zdolności Grupy Kapitałowej PGE do zadłużania się i wspiera decyzje dotyczące finansowania długoterminowych inwestycji.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

W Grupie Kapitałowej PGE obowiązuje centralny model finansowania, zgodnie z którym co do zasady umowy finansowania zewnętrznego zawierane są przez PGE S.A. Spółki zależne w Grupie Kapitałowej PGE korzystają z różnych źródeł finansowania wewnątrzgrupowego takich jak: pożyczki, obligacje czy umowy konsolidacji rachunków bankowych oraz umowy zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków (cash pooling rzeczywisty).

Grupa Kapitałowa PGE korzysta z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak: kredyty w rachunku bieżącym, pożyczki terminowe i inwestycyjne, emisje obligacji krajowych i euroobligacji.

W ramach oceny swojej płynności Grupa monitoruje wykonanie wskaźnika zadłużenia netto/ EBITDA na poziomie gwarantującym utrzymanie ocen wiarygodności kredytowej (ratingów) na poziomie inwestycyjnym i w konsekwencji możliwość finansowania ambitnego programu inwestycyjnego Grupy. Wskaźnik wyliczany jest na podstawie skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej PGE. Wartość wskaźnika zadłużenia został przedstawiony w nocie 20 niniejszego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia wymagalność zobowiązań finansowych Grupy na dni sprawozdawcze według daty wymagalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

STAN NA 31 GRUDNIA 2019	Wartość w sprawozdaniu	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty i pożyczki	9.381	10.407	1.089	471	6.057	2.790
Wyemitowane obligacje	1.998	2.545	-	62	246	2.237
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	4.111	4.111	3.578	58	470	5
Zobowiązania z tytułu leasingu	929	2.241	19	56	240	1.926
Instrumenty pochodne	479	483	157	109	198	19
RAZEM	16.898	19.787	4.843	756	7.211	6.977

STAN NA 31 GRUDNIA 2018	Wartość w sprawozdaniu	Razem płatności	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty i pożyczki	7.936	8.554	1.957	335	5.296	966
Wyemitowane obligacje	2.769	2.974	18	2.185	71	700
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	4.134	4.134	3.402	211	63	458
Zobowiązania z tytułu leasingu	3	3	1	1	1	-
Instrumenty pochodne	136	137	24	67	46	-
RAZEM	14.978	15.802	5.402	2.799	5.477	2.124

26.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, jedynie częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstępstwa od warunków kontraktowych (w tym w szczególności braku realizacji dostawy i odbioru uzgodnionego towaru zgodnie z zawartą umową i ewentualnego braku płatności odszkodowawczych i kar umownych).

Spółki Grupy Kapitałowej PGE narażone są na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- podstawowej działalności spółek - źródłem ryzyka kredytowego są m.in. transakcje zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz ciepłej, transakcje zakupu i sprzedaży praw majątkowych do świadectw pochodzenia energii elektrycznej oraz uprawnień do emisji CO₂, transakcje zakupu paliw itp. Dotyczy to między innymi możliwości i braku dokonania płatności przez kontrahentów i odbiorców Grupy Kapitałowej PGE lub realizacji ich zobowiązań dostawy w stosunku do spółki Grupy Kapitałowej PGE, jeżeli wartość godziwa transakcji jest dodatnia z punktu widzenia Grupy;
- działalności inwestycyjnej spółek - ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;
- lokowania wolnych środków pieniężnych spółek - ryzyko kredytowe powstaje na skutek lokowania wolnych środków pieniężnych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE w instrumenty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym tj. inne instrumenty finansowe niż emitowane przez Skarb Państwa.

W Grupie Kapitałowej PGE występuje koncentracja ryzyka kredytowego związana z należnościami z tytułu dostaw i usług. Udział trzech największych kontrahentów wyniósł około 26% salda należności z tytułu dostaw i usług.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Grupy Kapitałowej PGE jest równa wartościom księgowym tych pozycji.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	4.995	4.270
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.313	1.281
Instrumenty pochodne - aktywa	420	231
MAKSYMALNA EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE	6.728	5.782

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

26.3.1 Należności z tytułu dostaw i usług. Pozostałe pożyczki i należności finansowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności finansowe

Należności finansowe, w tym należności z tytułu dostaw i usług, wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi.

Grupa nie monitoruje zmian poziomu ryzyka kredytowego w trakcie życia instrumentu. Oczekiwana strata kredytowa szacowana jest do terminu zapadalności instrumentu.

Spółki stosują następujące zasady szacowania i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości należności finansowych:

- dla należności od istotnych klientów, którzy objęci są procedurą oceny ryzyka kredytowego, Spółki szacują oczekiwane straty kredytowe w oparciu o model służący do oceny tego ryzyka bazujący na ratingach przypisanych poszczególnym kontrahentom; ratingom przypisywane jest prawdopodobieństwo upadłości, które jest korygowane o wpływ czynników makroekonomicznych;
- dla należności od klientów masowych lub nieobjętych procedurą oceny ryzyka kredytowego Spółki szacują oczekiwane straty kredytowe w oparciu o analizę prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych w poszczególnych przedziałach wiekowania;
- w uzasadnionych przypadkach Spółki mogą oszacować wartość odpisu indywidualnie.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe są wykazywane w wartości bieżącej (zdyskontowanej).

Wskaźniki przyjęte do oszacowania wartości oczekiwanych strat liczone według macierzy rezerw:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Wartość odpisu	% odpisu	Wartość odpisu	% odpisu
Należności nieprzeterminowane	482	0,0 - 71,43/ 100	457	0,01 - 71,43/ 100
Przeterminowane <30 dni	5	0,0 - 37,63	16	0,0 - 37,63
Przeterminowane 30-90 dni	9	0,0 - 96,09	13	0,0 - 96,09
Przeterminowane 90-180 dni	15	0,0 - 100,0	8	7,02 - 97,63
Przeterminowane 180-360 dni	25	24,80 - 100,0	28	24,8 - 94,86
Przeterminowane >360 dni	281	10,0 - 100,0	294	10,0-100
RAZEM AKTYWA FINANSOWE	817		816	

Odpis dotyczy należności objętych odpisem wyliczonym wg macierzy oraz odpisem indywidualnym (100%).

Wskaźniki przyjęte do oszacowania wartości oczekiwanych strat liczone według modelu dla kluczowych klientów:

Poziom ratingu	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Wartość odpisu	% odpisu	Wartość odpisu	% odpisu
Najwyższy				
Najwyższy AAA do AA- wg S&P i Fitch oraz Aaa do Aa3 wg Moody's	-	-	-	-
Średniowysoki				
A+ do A- wg S&P i Fitch oraz A1 do A3 wg Moody's	-	-	-	-
Średni				
BBB+ do BBB- wg S&P i Fitch oraz Baa1 do Baa3 wg Moody's	<1	100,0%	<1	100,0%
RAZEM AKTYWA FINANSOWE	<1		<1	

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 2-3 tygodniowe terminy płatności. W 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE oczekiwała średnio na spłatę należności 34 dni (wskaźnik szybkości obrotu należności w głównych spółkach w Grupie Kapitałowej PGE wahał się w przedziale od 11 do 73 dni). Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedanej energii i usług dystrybucji. W ocenie kierownictwa Grupy Kapitałowej PGE brak jest dodatkowych ryzyk braku spłaty należności, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Grupa Kapitałowa PGE ogranicza i kontroluje ryzyko kredytowe związane z transakcjami handlowymi zgodnie z jednolitymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym, wdrożonymi we wszystkich istotnych spółkach handlowych Grupy Kapitałowej PGE. W przypadku transakcji handlowych, które ze względu na wysoką wartość mogą generować znaczące straty w wyniku niewywiązania się kontrahenta z umowy, przed zawarciem transakcji przeprowadzana jest ocena kontrahenta uwzględniająca analizę finansową, historię kredytową kontrahenta i inne czynniki. Na podstawie oceny Grupa Kapitałowa PGE nadaje wewnętrzny rating lub korzysta z ratingu nadanego przez niezależną renomowaną agencję ratingową. Na podstawie ratingu wyznaczany jest limit dla kontrahenta. Zawieranie kontraktów, które powodowałyby wzrost ekspozycji powyżej limitów, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia zgodnego z obowiązującymi w Grupie Kapitałowej PGE zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym. Poziom wykorzystania limitów jest regularnie monitorowany i raportowany do Komitetu Ryzyka, a w przypadku pojawienia się istotnych przekroczeń, jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem kontrahenta zobowiązane są do podjęcia działań zmierzających do ich zlikwidowania. Grupa Kapitałowa PGE na bieżąco monitoruje płatność należności oraz stosuje wczesną windykację, przy uwzględnieniu terminów wynikających z prawa energetycznego i wysokiego poziomu spłaty należności o krótkim terminie przeterminowania. Współpracuje także z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

W ujęciu geograficznym ryzyko kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Saldo należności	Udział %	Saldo należności	Udział %
Polska	3.460	99%	3.081	98%
Wielka Brytania	23	1%	74	2%
RAZEM	3.483	100%	3.155	100%

Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2019 roku część aktywów finansowych była objęta odpisami aktualizującymi. Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

2019 rok	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Obligacje	Razem aktywa finansowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(190)	(240)	(386)	(816)
Wykorzystanie odpisów	16	53	-	69
Rozwiązanie odpisów	8	15	-	23
Utworzenie odpisów	(30)	(63)	-	(93)
Pozostałe zmiany	4	(4)	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(192)	(239)	(386)	(817)
Wartość przed odpisem aktualizującym	3.675	1.751	386	5.812
Wartość pozycji netto (wartość księgową)	3.483	1.512	-	4.995

Większość odpisów aktualizujących należności handlowe dotyczy segmentu obrotu i dystrybucji. Łączna kwota odpisów aktualizujących należności handlowe tych spółek na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 189 mln PLN (w 2018 roku 143 mln PLN).

Grupa nie posiada istotnych pozycji należności, które na dzień sprawozdawczy były znacznie przeterminowane, lecz nie objęte odpisem aktualizującym, za wyjątkiem należności spornej z Enea S.A. opisanej szczegółowo w nocie 28.4 niniejszego sprawozdania finansowego.

2018 rok	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Obligacje	Razem aktywa finansowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(170)	(203)	(386)	(759)
Wykorzystanie odpisów	17	9	-	26
Rozwiązanie odpisów	7	20	-	27
Utworzenie odpisów	(44)	(54)	-	(98)
Pozostałe zmiany	-	(12)	-	(12)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(190)	(240)	(386)	(816)
Wartość przed odpisem aktualizującym	3.345	1.355	386	5.086
Wartość pozycji netto (wartość księgową)	3.155	1.115	-	4.270

Poniżej przedstawiono analizę wiekowania należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości:

	31 grudnia 2019 roku			31 grudnia 2018 roku		
	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto	Brutto	Odpisy aktualizujące	Wartość księgowa netto
Należności nieprzeterminowane	4.955	(482)	4.473	4.250	(457)	3.793
<i>Przeterminowane <30 dni</i>	<i>218</i>	<i>(5)</i>	<i>213</i>	<i>240</i>	<i>(16)</i>	<i>224</i>
<i>Przeterminowane 30-90 dni</i>	<i>54</i>	<i>(9)</i>	<i>45</i>	<i>53</i>	<i>(13)</i>	<i>40</i>
<i>Przeterminowane 90-180 dni</i>	<i>47</i>	<i>(15)</i>	<i>32</i>	<i>28</i>	<i>(8)</i>	<i>20</i>
<i>Przeterminowane 180-360 dni</i>	<i>55</i>	<i>(25)</i>	<i>30</i>	<i>54</i>	<i>(28)</i>	<i>26</i>
<i>Przeterminowane >360 dni</i>	<i>483</i>	<i>(281)</i>	<i>202</i>	<i>461</i>	<i>(294)</i>	<i>167</i>
Należności przeterminowane, razem	857	(335)	522	836	(359)	477
Razem aktywa finansowe	5.812	(817)	4.995	5.086	(816)	4.270

Na dzień 31 grudnia 2019 roku powyżej 36% salda przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, które nie zostały objęte odpisami aktualizującymi, dotyczą sprzedaży energii do odbiorców końcowych.

26.3.2 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa PGE zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadający rating na poziomie co najmniej inwestycyjnym, a także dysponujące odpowiednim wskaźnikiem wypłacalności i kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Udział trzech głównych banków, w których Grupa Kapitałowa PGE posiada największe salda środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił około 81% (70% w okresie porównawczym).

26.3.3 Instrumenty pochodne

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa Kapitałowa PGE zawiera transakcje pochodne działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające rating inwestycyjny, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Na dzień sprawozdawczy Grupa Kapitałowa PGE posiadała zawarte transakcje pochodne, szczegółowo opisane w nocie 25.1.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

26.3.4 Udzielone gwarancje i poręczenia

Gwarancje i poręczenia udzielone przez spółki z Grupy Kapitałowej PGE zostały przedstawione w nocie 28 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

26.4 Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości

Grupa Kapitałowa PGE narażona jest głównie na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN i USD/PLN oraz na ryzyko zmian referencyjnych stóp procentowych PLN, EUR i USD. Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa PGE wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, tj. scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę odnośnie kształtowania się czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na skonsolidowane wyniki finansowe. W zakresie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa Kapitałowa PGE stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałyby odniesiony w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów do pozycji przychodów/kosztów odsetkowych lub do pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

W kolejnych tabelach przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa Kapitałowa PGE jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Wartość ekspozycji na ryzyko walutowe dla instrumentów pochodnych (forward) stanowi ich wartość nominalna wraz z naliczonymi do dnia sprawozdawczego odsetkami, przeliczona na PLN według kursu zamknięcia na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku, bez uwzględnienia dyskonta. Z kolei wartość księgową tych instrumentów pochodnych stanowi wycena do wartości godziwej.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość instrumentów finansowych na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy niezmiennych pozostałych czynnikach ryzyka.

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2019 ROKU			
			EUR/PLN		USD/PLN	
			wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+10%	-10%	+10%	-10%
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	4.995	629	63	(63)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.313	504	50	(50)	1	(1)
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik	300	2.324	(208)	208	24	(24)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	18	796	61	(61)	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(9.381)	376	(29)	29	(8)	8
Wyemitowane obligacje	(1.998)	595	(60)	60	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(4.111)	220	(7)	7	(15)	15
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik	(40)	1.154	(73)	73	(16)	16
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			(203)	203	(14)	14
Instrumenty zabezpieczające	(386)	11.251	1.026	(1.026)	-	-
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			1.026	(1.026)	-	-

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU			
			EUR/PLN		USD/PLN	
			wpływ na wynik finansowy/kapitały		wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+10%	-10%	+10%	-10%
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	4.270	151	15	(15)	14	(14)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.281	92	9	(9)	-	-
Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik	42	553	5	(5)	50	(50)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	123	3.032	283	(283)	3	(3)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(7.936)	(566)	(39)	39	(18)	18
Wyemitowane obligacje	(2.769)	(2.769)	(277)	277	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(4.137)	(270)	(21)	21	(7)	7
Instrumenty pochodne	(136)	(777)	(32)	32	(46)	46
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			(57)	57	(4)	4
Instrumenty zabezpieczające	69	(1.376)	(421)	421	-	-
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			(421)	421	-	-

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość instrumentów finansowych na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2019 ROKU			
			WIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		EURIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+50pb	-50pb	+25pb	-25pb
Instrumenty pochodne w wartości godziwej przez wynik - aktywa	420	208	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(9.381)	7.152	(34)	34	(1)	1
Wyemitowane obligacje	(1.998)	1.403	(7)	7	-	-
Instrumenty pochodne	(479)	471	-	-	-	-
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			(41)	41	(1)	1
Instrumenty zabezpieczające	(387)	387	183	(178)	(17)	17
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			183	(178)	(17)	17

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu w PLN	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU			
			WIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały		EURIBOR wpływ na wynik finansowy/kapitały	
			+50pb	-50pb	+25pb	-25pb
Instrumenty pochodne w wartości godziwej przez wynik - aktywa	42	24	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(7.936)	7.646	(35)	35	(1)	1
Leasing	(4)	4	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	(136)	88	-	-	-	-
WPŁYW NA WYNIK FINANSOWY			(35)	35	(1)	1
Instrumenty zabezpieczające CCIRS	145	145	141	(142)	(20)	21
WPŁYW NA KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			141	(142)	(20)	21

Analiza wrażliwości na ryzyko zmian cen towarów

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian cen towarów, w tym surowców do produkcji energii elektrycznej i Konwencji z aktywów wytwórczych Grupy.

Poniższa tabela przedstawia analizę wrażliwości zmian kosztów zakupu wybranych towarów w oparciu o 10% zmianę ceny:

TOWAR	NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2019 ROKU			NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU		
	Koszt zakupu towarów	Wpływ na wynik finansowy		Koszt zakupu towarów	Wpływ na wynik finansowy	
		+10%	-10%		+10%	-10%
Węgiel kamienny	3.465	347	(347)	3.051	305	(305)
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	1.477	148	(148)	1.714	171	(171)
Gaz ziemny [tys. m ³]	918	92	(92)	826	83	(83)
Biomasa	144	14	(14)	107	11	(11)
Olej opałowy	111	11	(11)	117	12	(12)
RAZEM	6.115	612	(612)	5.815	582	(582)

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

26.5 Rachunkowość zabezpieczeń

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość zabezpieczeń

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne CCIRS oraz IRS odnoszone są do kapitału z aktualizacji wyceny w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do rachunku zysków i strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do rachunku zysków i strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na rachunek zysków i strat. Alternatywnie, w przypadku gdy zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązań niefinansowych, Grupa wyłącza kwotę z kapitałów i włącza ją do początkowego kosztu nabycia lub innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązań niefinansowych.

W związku z zawarciem pożyczek ze spółką PGE Sweden AB (publ), PGE S.A. zawarła transakcje CCIRS, zabezpieczające kurs walutowy. W transakcjach tych banki-kontrahenci płacą PGE S.A. odsetki oparte na stopie stałej w EUR a PGE S.A. płaci odsetki oparte na stopie stałej w PLN. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednia część transakcji CCIRS traktowana jest jako zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB (publ).

PGE S.A. zabezpiecza ryzyko zmian przepływów pieniężnych wynikające z kursów walutowych w związku z zawartymi kontraktami forwardowymi nabycia uprawnień do emisji dwutlenku węgla, których cena wyrażona jest w EUR.

PGE S.A. stosuje również rachunkowość zabezpieczeń do transakcji IRS, zabezpieczających stopę procentową w związku z zaciągniętymi zobowiązaniami finansowymi w ramach umów kredytowych takich jak Umowa Kredytowa z konsorcjum banków zawarta w dniu 7 września 2015 roku. oraz Umowa Kredytowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego zawarta w dniu 17 grudnia 2014 roku. W ramach zawartych transakcji IRS banki – kontrahenci płacą PGE S.A. odsetki oparte na stopie zmiennej w PLN a PGE S.A. płaci odsetki na stopie stałej w PLN.

Dla ujęcia powyższych transakcji Grupa Kapitałowa PGE stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Źródłem nieefektywności w przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest wyłącznie transakcja CCIRS, zabezpieczająca kurs obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019
WARTOŚĆ POZYCJI ZABEZPIECZANEJ NA 1 STYCZNIA	2.768
Wykup obligacji	(2.141)
Naliczenie odsetek	35
Spłata odsetek	(53)
Różnice kursowe	(14)
WARTOŚĆ POZYCJI ZABEZPIECZANEJ NA 31 GRUDNIA	595

Informacja o instrumentach zabezpieczających – struktura terminowa zapadalności na dzień 31 grudnia 2019 roku. Płatności otrzymywane przez Grupę są wykazane ze znakiem „minus”, a płatności dokonywane przez Grupę są wykazywane ze znakiem „plus”.

Instrument pochodny	Waluta	Do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
CCIRS	EUR	11	41	(83)
IRS	PLN	21	71	19
Forward walutowy	EUR	179	124	-

Grupa ocenia, że wpływ nieefektywnej części zabezpieczenia, wynikająca z kursu EUR oraz zmiany WIBOR i odnoszona do rachunku zysków i strat nie będzie miała istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania.

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń na kapitał z aktualizacji wyceny został przedstawiony w nocie 20.3 niniejszego sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

27. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

27.1 Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

(Zysk)/ strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wycena memoriałowa instrumentów pochodnych	(254)	(15)
(Zysk)/ strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(18)	(18)
(Zysk)/strata na zbyciu finansowego majątku trwałego	1	21
Pozostałe	7	(2)
(ZYSK)/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ, RAZEM	(264)	(14)

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności finansowych	(725)	(590)
Korekta o zmianę stanu lokat i depozytów	13	14
Korekta o nabycie nowych spółek zależnych	-	28
Pozostałe	(8)	(5)
ZMIANA STANU NALEŻNOŚCI, RAZEM	(720)	(553)

Zmiana stanu zapasów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu zapasów	(1.810)	(809)
Korekta o nabycie nowych spółek zależnych	-	6
Pozostałe	(1)	-
ZMIANA STANU ZAPASÓW, RAZEM	(1.811)	(803)

Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług i pozostałych zobowiązań finansowych	(23)	524
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych	161	29
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	8	(221)
Korekta o nabycie nowych spółek zależnych	-	(9)
Pozostałe	24	16
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ, RAZEM	170	339

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO₂

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu pozostałych aktywów	(295)	(70)
Zmiana stanu CO ₂	406	(169)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów	(2)	(455)
Korekta o rozliczenie opłat przyłączeniowych w zyski zatrzymane (wpływ MSSF 15)	-	414
Korekta o zmianę stanu zaliczek na środki trwałe w budowie	137	(30)
Korekta o zmianę stanu dotyczącą działalności finansowej/inwestycyjnej	(26)	(25)
Pozostałe	(11)	2
ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH, ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH I UPRAWNIENI DO EMISJI CO₂, RAZEM	209	(333)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu rezerw	4.982	1.394
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych odniesioną w inne całkowite dochody	(266)	(207)
Korekta o zmianę stanu rezerw rekultywacyjnych odniesioną w aktywa	(1.879)	(394)
Korekta o nabycie nowych spółek zależnych	-	(7)
Pozostałe	(1)	3
ZMIANA STANU REZERW, RAZEM	2.836	789

27.2 Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

W 2019 roku największe wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały poniesione przez segmenty:

- Energetyka Konwencjonalna 3.610 mln PLN w tym:
 - Oddział Elektrownia Opole – budowa bloków nr 5 i 6 – około 776 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – budowa nowego bloku energetycznego – około 762 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – modernizacja bloków 1-3 – około 171 mln PLN,
 - Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów i Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów – wydatki na odtworzenie maszyn podstawowych i budowy przenośników w kopalniach spółki – około 372 mln PLN
- Dystrybucja 2.181 mln PLN – przyłączenia nowych odbiorców oraz modernizacja i rozbudowa sieci, stacji i linii.

W 2018 roku segment Energetyka Konwencjonalna poniósł wydatki o wartości 4.159 mln PLN, a segment Dystrybucja 1.849 mln PLN.

Nabycie aktywów finansowych

Wydatki poniesione w 2018 roku w wysokości 114 mln PLN dotyczyły głównie inwestycji w Polską Grupę Górniczą, Bank Ochrony Środowiska S.A., ElectroMobility Poland oraz Fundusze Inwestycyjne.

Założenie i rozwiązanie lokat powyżej 3 miesięcy

Spółki z segmentu Energetyki Konwencjonalnej są zobligowane do posiadania środków pieniężnych funduszu likwidacji zakładu górnictwa (FLZG) gromadzonych i lokowanych zgodnie z wymogami ustawy prawo górnictwa i geologiczne.

27.3 Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Zwiększenie udziału w spółkach GK

W 2019 roku PGE EC S.A. nabyła 49,96% udziałów w PGE Gaz Toruń sp. z o.o. i została jedynym udziałowcem tej spółki. W efekcie przeprowadzonej transakcji nastąpił wypływ środków z Grupy Kapitałowej PGE w kwocie 275 mln PLN.

Ponadto PGE EC S.A. dokonała skupu 25.634 udziałów spółki PGE Ekoserwis sp. z o.o. od wspólników mniejszościowych. Następnie pomiędzy PGE S.A. jako kupującym oraz PGE EC S.A. jako sprzedającym zawarte zostały dwie umowy sprzedaży dotyczące wszystkich posiadanych przez PGE EC S.A. udziałów spółki PGE Ekoserwis sp. z o.o. W wyniku tej transakcji nastąpił wypływ środków z Grupy Kapitałowej PGE w kwocie 7 mln PLN.

W 2018 roku Grupa nabyła dodatkowe udziały w spółkach zależnych PGE EC S.A. oraz KOGENARACJA S.A. Cena zapłacona za akcje wyniosła odpowiednio 13 mln PLN i 98 mln PLN.

Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek i kredytów

W bieżącym okresie sprawozdawczym PGE S.A. zaciągnęła kredyty w łącznej wysokości 5.287 mln PLN (2.438 mln PLN w 2018 roku). Dodatkowo spółki segmentu Energetyka Konwencjonalna otrzymały kredyty i pożyczki zaciągnięte w funduszach środowiskowych o wartości około 70 mln PLN (106 mln PLN w 2018 roku).

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Wpływy z tytułu emisji obligacji

W bieżącym okresie sprawozdawczym PGE S.A. wyemitowała dwie transze obligacji o łącznej wartości 1.400 mln PLN. Wykup obligacji nastąpi w 2026 roku i 2029 roku.

Splata pożyczek, kredytów i leasingu finansowego

W bieżącym okresie sprawozdawczym PGE S.A. spłaciła kredyty o łącznej wartości 3.537 mln PLN.

Poza powyższym, pozycja obejmuje głównie spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych w funduszach środowiskowych przez segment Energetyka Konwencjonalna o łącznej wartości około 182 mln PLN w bieżącym i 200 mln PLN w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Wykup wyemitowanych obligacji

W bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił częściowy wykup obligacji o wartości 2.139 mln PLN przez PGE Sweden AB (publ), jednostkę zależną PGE S.A.

Odsetki zapłacone

W bieżącym okresie sprawozdawczym w pozycji wykazane są głównie odsetki od pożyczek i kredytów w wysokości 196 mln PLN, od obligacji w wysokości 75 mln PLN oraz od instrumentów finansowych (CCIRS i IRS) w wysokości 41 mln PLN, od zobowiązań z tytułu leasingu w wysokości 15 mln PLN.

W 2018 roku w pozycji wykazane są głównie odsetki od pożyczek i kredytów w wysokości 148 mln PLN, od obligacji w wysokości 65 mln PLN oraz od instrumentów finansowych (CCIRS i IRS) w wysokości 87 mln PLN.

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

28. Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania warunkowe

Stosując się do zapisów MSR 37 w zakresie rozpoznawania i wyceny rezerw oraz zobowiązań warunkowych dokonywana jest ocena prawdopodobieństwa wystąpienia potencjalnych zobowiązań. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia jest prawdopodobne, ujmowana jest rezerwa w odpowiedniej wysokości. Jeżeli wystąpienie niekorzystnego zdarzenia jest możliwe, lecz nie jest prawdopodobne, ujawniane jest zobowiązanie warunkowe.

28.1 Zobowiązania warunkowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych	505	756
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	248	222
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	1.846	177
Roszczenia pracowników	-	1
Inne zobowiązania warunkowe	37	36
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	2.636	1.192

Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych

Zobowiązania przedstawiają wartość możliwych przyszłych zwrotów środków otrzymanych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE z funduszy środowiskowych na wybrane inwestycje. Zwrot środków będzie musiał nastąpić, jeżeli inwestycje, na które otrzymano dofinansowanie, nie przyniosą oczekiwanego efektu środowiskowego.

Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych

Spór z Worley Parsons

Zobowiązanie warunkowe dotyczy głównie sporu z WorleyParsons, który wystąpił z pozwem o zapłatę kwoty 59 mln PLN tytułem należnego w ocenie powoda wynagrodzenia oraz zwrotu kwoty, zdaniem powoda nienależnie pobranej przez PGE EJ 1 sp. z o.o. z gwarancji bankowej, a następnie rozszerzył powództwo do kwoty 104 mln PLN (tj. o kwotę 45 mln PLN). W dniu 31 marca 2018 roku spółka złożyła odpowiedź na rozszerzone powództwo WorleyParsons. Grupa nie uznaje zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń, a ewentualne ich zasądzenie przez sąd uważa za mało prawdopodobne.

Roszczenia dotyczące umów sprzedaży praw majątkowych zawartych z Energa-Obrót S.A.

Począwszy od października 2017 roku PGE EO S.A. była stroną sporów sądowych z powództwa Energa-Obrót S.A. dotyczących ustalenia nieistnienia stosunków prawnych, które powstały wskutek zawarcia w 2009 roku ramowych umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej z FW Kisielice, FW Koniecwałd (Malbork) oraz FW Galicja. Żądania wszystkich pozwów Energa-Obrót S.A. opierała na zarzucie zawierania umów wykonawczych (umów sprzedaży konkretnych praw majątkowych) z pominięciem ustawy Prawo zamówień publicznych. Alternatywnie, w przypadku uznania, że umowy ramowe są umowami o udzielenie zamówienia publicznego, Energa Obrót S.A. zarzucała w pozwie bezwzględną nieważność umów, gdyż zostały one zawarte z naruszeniem ustawy Prawo zamówień publicznych.

Energa-Obrót S.A. powołując się na nieważność umów z 2009 roku odmawiała nabycia praw majątkowych powstałych w związku z produkcją energii elektrycznej odnawialnej w FW Kisielice, FW Koniecwałd (Malbork) oraz FW Galicja, co stanowiło naruszenie postanowień umów ramowych i spowodowało powstanie roszczeń z tytułu kar umownych w wysokości 80 mln PLN (z tego 35 mln PLN ujęte jako przychody w bieżącym okresie, a 45 mln PLN jako przychody w latach poprzednich).

Dodatkowo wnioskami z września 2017 roku Energa-Obrót S.A. wezwała PGE EO S.A. i PGE Energia Natury sp. z o. o. (przejęta przez PGE EO S.A.) do ugodowego rozwiązania sporów o zapłatę roszczenia z tytułu nienależnie uiszczonych świadczeń na podstawie nieważnych umów z 2009 roku. Na posiedzeniach, które odbyły się w listopadzie i grudniu 2017 roku nie doszło do zawarcia ugód.

Przez cały czas trwania sporów Grupa PGE nie uznawała zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń.

W dniu 27 lutego 2020 roku zawarta została ugoda pomiędzy PGE EO S.A. i Energa-Obrót S.A., która w sposób polubowny zakończyła wszelkie spory dotyczące ramowych umów sprzedaży praw majątkowych. Zawarta ugoda nie wpływa na wyniki ujęte w sprawozdaniach finansowych GK PGE.

Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych

Zobowiązania przedstawiają wystawione przez banki gwarancje wniesione jako depozyt celem zabezpieczenia rozliczeń na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Na dzień 31 grudnia 2019 roku łączna kwota gwarancji wystawionych przez banki wynosiła 1.846 mln PLN (177 mln PLN w okresie porównawczym).

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Inne zobowiązania warunkowe

Na inne zobowiązania warunkowe składa się w głównej mierze wartość potencjalnego powództwa WorleyParsons, co opisano powyżej, w wysokości 33 mln PLN.

28.2 Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Jak zostało przedstawione w nocie 21.4 Grupa Kapitałowa PGE tworzy rezerwę na spory dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości służących działalności dystrybucyjnej, które zostały zgłoszone w postępowaniu sądowym. Ponadto w Grupie Kapitałowej PGE występują spory na wcześniejszych etapach postępowania, a także nie można wykluczyć zwiększenia liczby i wartości podobnych roszczeń w przyszłości.

Zobowiązania kontraktowe dotyczące zakupu paliw

Zgodnie z zawartymi umowami na zakup paliw (głównie węgla i gazu), Grupa Kapitałowa PGE zobowiązana jest do odebrania określonej minimalnej ilości paliw, a także do nieprzekroczenia określonej wielkości maksymalnej poboru gazu w poszczególnych okresach. Brak odebrania minimalnych ilości paliw określonych w umowach może skutkować koniecznością uiszczenia odpowiednich opłat (w przypadku paliwa gazowego ilości nieodebrane przez poszczególne elektrociepłownie, ale opłacone, mogą być odebrane w ciągu kolejnych trzech lat umownych).

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE warunki dostaw paliw do jednostek wytwórczych w przytoczonym powyżej zakresie nie odbiegają od warunków dostaw do innych elektrowni stosowanych na polskim rynku.

28.3 Należności warunkowe

Na dzień sprawozdawczy Grupa Kapitałowa posiada należności warunkowe na kwotę 33 mln PLN z tytułu niezbilansowania zakupu i sprzedaży energii na rynku krajowym (27 mln PLN w okresie porównawczym) oraz z tytułu potencjalnego zwrotu nadpłaty podatku akcyzowego na kwotę 72 mln PLN. Grupa oczekuje na orzeczenie NSA, jaka stawka akcyzy winna być zastosowana do rozliczenia ulgi w akcyzie z tytułu umorzenia Praw Majątkowych wytworzonych w odnawialnych źródłach energii przed 1 stycznia 2019 roku.

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE do rozliczenia przedmiotowej ulgi winna być zastosowana stawka obowiązująca w momencie sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii do nabywcy końcowego, tj. 20 zł/MWh. Stanowisko to zostało potwierdzone wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 8 października 2019 roku.

W dniu 20 listopada 2019 roku organ podatkowy złożył skargę kasacyjną od wyżej wymienionego wyroku WSA.

28.4 Inne sprawy sądowe i sporne

Kwestia odszkodowania dotyczącego konwersji akcji

Byli akcjonariusze PGE GiEK S.A. występowali do sądów z wnioskami o zawezwanie PGE S.A. do prób ugodowych o zapłatę odszkodowania z tytułu nieprawidłowego ich zdaniem ustalenia parytetu wymiany akcji spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. na akcje PGE S.A. w procesie konsolidacji, jaki miał miejsce w 2010 roku. Łączna wartość dotychczasowych roszczeń wynikających z zawezwań do prób ugodowych skierowanych przez byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A. wynosi ponad 10 mln PLN.

Niezależnie od powyższego 12 listopada 2014 roku spółka Socrates Investment S.A. (nabywca wierzytelności od byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A.) złożyła pozew sądowy o zasądzenie odszkodowania w łącznej kwocie ponad 493 mln PLN (plus odsetki) za szkodę poniesioną w związku z nieprawidłowym (jej zdaniem) ustaleniem parytetu wymiany akcji w procesie połączenia spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. z PGE S.A. Spółka złożyła odpowiedź na pozew i obecnie toczy się postępowanie sądowe w pierwszej instancji. 20 listopada 2018 roku odbyła się rozprawa dotycząca tematu powołania biegłego. Brak wyznaczonego terminu następnego posiedzenia sądu.

Ponadto z podobnym roszczeniem wystąpiła spółka Pozwy sp. z o.o., nabywca wierzytelności byłych akcjonariuszy spółki PGE Elektrownia Opole S.A. Spółka Pozwy sp. z o.o. pozwem wniesionym do Sądu Okręgowego w Warszawie przeciwko PGE GiEK S.A., PGE S.A. oraz PwC Polska sp. z o.o. (dalej jako Pozwani) wniosła o zasądzenie od Pozwanych na zasadzie in solidum, ewentualnie solidarnie na rzecz Pozwy sp. z o.o. odszkodowania w łącznej kwocie ponad 260 mln PLN wraz z odsetkami z tytułu rzekomo nieprawidłowego (jej zdaniem) ustalenia stosunku wymiany akcji PGE Elektrownia Opole S.A. na akcje PGE GiEK S.A. w procesie łączenia tych spółek. Pozew ten został do PGE S.A. doręczony 9 marca 2017 roku, zaś termin na złożenie odpowiedzi na pozew został wyznaczony przez sąd do 9 lipca 2017 roku. Spółki: PGE S.A. i PGE GiEK S.A. 8 lipca 2017 roku złożyły odpowiedź na pozew. Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 28 września 2018 roku ogłosił wyrok w pierwszej instancji - pozew spółki Pozwy sp. z o.o. skierowany przeciwko PGE S.A., PGE GiEK S.A. oraz PwC Polska sp. z o.o. został oddalony. W dniu 8 kwietnia 2019 roku do PGE S.A. wpłynął odpis apelacji złożonej przez powoda w dniu 7 grudnia 2018 roku. Odpowiedź na apelację została sporządzona w dniu 23 kwietnia 2019 roku.

Spółki z Grupy PGE nie uznają żądań Socrates Investment S.A., Pozwy sp. z o.o. oraz pozostałych akcjonariuszy występujących z zawezwaniami do prób ugodowych. Zdaniem PGE S.A. roszczenia te są bezzasadne, a cały proces konsolidacji był przeprowadzony rzetelnie i prawidłowo. Sama wartość akcji spółek podlegających połączeniu została określona przez niezależną spółkę PwC Polska sp. z o.o. Dodatkowo plany połączenia ww. spółek, w tym parytety wymiany akcji, były badane w zakresie poprawności i rzetelności przez wyznaczonego przez sąd rejestrowy biegłego, który nie stwierdził żadnych nieprawidłowości. Następnie sąd zarejestrował połączenia ww. spółek.

Na zgłoszone roszczenie Grupa PGE nie utworzyła rezerwy.

Pozwy o stwierdzenie nieważności uchwał Walnych Zgromadzeń

29 stycznia 2019 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o uchylenie uchwał nr 7, 9 oraz 20 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki podjętych w dniu 19 lipca 2018 roku. 28 lutego 2019 roku została przez Spółkę złożona odpowiedź na pozew.

Na rozprawie w dniu 27 listopada 2019 roku powód wycofał pozew o uchylenie uchwał nr 7, 9 oraz 20 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 19 lipca 2018 roku, w wyniku czego Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w przedmiotowej sprawie.

Wypowiedzenie umów sprzedaży praw majątkowych przez Enea S.A.

W październiku i listopadzie 2016 roku spółki PGE GiEK S.A., PGE EO S.A. oraz PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. (przejęta przez PGE EO S.A.) otrzymały z Enea S.A. oświadczenia o wypowiedzeniu długoterminowych umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł tzw. „zielonych certyfikatów”. W uzasadnieniu wypowiedzeń Enea S.A. twierdziła, że spółki poważnie naruszyły postanowienia tych umów w postaci nieprzystąpienia do renegocjacji postanowień umów w trybie kontraktowym zgodnie z klauzulą adaptacyjną, o których przeprowadzenie wystąpiła Enea S.A. w lipcu 2015 roku w związku z rzekomą zmianą regulacji prawnych mających wpływ na wykonywanie tych umów.

Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE, oświadczenia o wypowiedzeniu umów przedstawione przez Enea S.A. zostały złożone z naruszeniem warunków umownych. Spółki podjęły stosowne kroki w celu dochodzenia swoich praw. Wobec odmowy wykonywania długoterminowych umów przez Enea S.A. w postaci nabywania praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia otrzymanych przez spółki z Grupy PGE w związku z produkcją energii elektrycznej odnawialnej, PGE GiEK S.A. oraz PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. wystąpiły przeciwko Enea S.A. z żądaniem zapłaty kar umownych, a PGE EO S.A. z żądaniem zapłaty odszkodowania z tytułu poniesionej z tego tytułu szkody. Postępowania we wszystkich sprawach są w toku.

W związku z tym, że zdaniem Grupy Kapitałowej PGE, oświadczenia o wypowiedzeniu umów przedstawione przez Enea S.A. zostały złożone z naruszeniem warunków umownych, na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa rozpoznała należności z tytułu kar umownych i odszkodowań w wysokości 153 mln PLN (z tego 19 mln PLN ujęto w przychodach bieżącego okresu). Zdaniem spółek Grupy Kapitałowej PGE, opierając się między innymi na dostępnych opiniach prawnych, korzystne rozstrzygnięcie powyższych sporów jest bardziej prawdopodobne niż rozstrzygnięcie niekorzystne.

Szacowany wolumen zielonych certyfikatów, objętych umowami z Enea S.A., wynosi około 2.675 tys. MWh. Powyższa wielkość została obliczona za okres od daty wypowiedzenia umów do końca pierwotnie zakładanego okresu obowiązywania umów.

Dodatkowo, PGE GiEK S.A., PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. (przejęta przez PGE EO S.A.) oraz PGE EO S.A. wystąpiły z powództwami przeciwko Enea S.A. o zapłatę należności w łącznej wysokości 47 mln PLN z tytułu wystawionych na rzecz Enea S.A. faktur sprzedaży praw majątkowych na podstawie umów. Enea S.A. odmówiła zapłaty tych należności twierdząc, że je skutecznie potrąciła ze swoimi wierzytelnościami wobec spółek z Grupy z tytułu odszkodowania naliczonego w związku z rzekomą szkodą powstałą wskutek nieprzystąpienia przez spółki do renegocjacji umowy w trybie kontraktowym. Zdaniem spółek Grupy potrącenia są bezskuteczne, ponieważ wierzytelności Enea S.A. o zapłatę odszkodowania nigdy nie powstały, brak jest również podstaw do uznania stanowiska Enea S.A., że doszło do naruszenia przez spółki jakichkolwiek postanowień umownych. Postępowania są w toku, a kolejne rozprawy zostały wyznaczone na kwiecień, czerwiec i wrzesień 2020 roku.

29. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie około 4.572 mln PLN. Kwoty te przeznaczone będą głównie na budowę nowych bloków, modernizację majątku jednostek Grupy oraz zakup maszyn i urządzeń.

	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Energetyka Konwencjonalna	2.363	3.694
Dystrybucja	1.405	1.199
Energetyka Odnawialna	363	177
Ciepłownictwo	227	114
Obrót	1	-
Działalność pozostała	213	187
PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE, RAZEM	4.572	5.371

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Najbardziej istotne przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczą:

- Energetyka Konwencjonalna:
 - Oddział Elektrownia Opole – budowa bloków nr 5 i 6 – około 202 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Bełchatów – modernizacja instalacji odsiarczania spalin – około 299 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – modernizacja bloków 1-3 – około 115 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – budowa nowego bloku nr 7 – około 907 mln PLN.
- Dystrybucja – zobowiązania inwestycyjne związane głównie z majątkiem sieciowym w łącznej wysokości około 1.405 mln PLN,
- Energetyka Odnawialna – zobowiązania inwestycyjne związane głównie z zaprojektowaniem i budową farm wiatrowych Starza, Rybice i Karnice II – około 176 mln PLN,
- Działalność pozostała, PGE EJ1 sp. z o.o. – umowa na usługi doradztwa technicznego w procesie inwestycyjnym związanym z budową pierwszej polskiej elektrowni jądrowej, zakres podstawowy 152 mln PLN. Opcjonalny zakres umowy uwzględnia kwotę około 1.120 mln PLN.

PGE EJ 1 sp. z o.o. jest spółką Grupy Kapitałowej PGE, odpowiadającą za bezpośrednie przygotowanie procesu inwestycyjnego polegające na przeprowadzeniu badań środowiskowych i lokalizacyjnych oraz uzyskaniu wszelkich niezbędnych decyzji warunkujących budowę pierwszej polskiej elektrowni jądrowej oraz realizację inwestycji. Decyzje o realizacji Programu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej będą podejmowane w kontekście decyzji administracji rządowej dotyczących roli energetyki jądrowej w miksie energetycznym Polski, trybu pozyskania technologii dla elektrowni jądrowej, modelu finansowania inwestycji oraz kształtu zaktualizowanego Programu Polskiej Energetyki Jądrowej. Aktualny zakres Programu prowadzonego przez PGE EJ 1 sp. z o.o. zakłada przeprowadzenie prac badań lokalizacyjnych i środowiskowych w dwóch potencjalnych lokalizacjach Lubiatowo – Kopalino, Żarnowiec oraz wykonanie Raportu Oceny Oddziaływania na Środowisko oraz Raportu Lokalizacyjnego. Grupa PGE zamierza w dalszym ciągu udzielać wsparcia finansowego spółce PGE EJ 1 sp. z o.o. niezbędnego do kontynuowania prac w ramach aktualnego zakresu prac. Decyzja o samej realizacji inwestycji polegającej na wybudowaniu elektrowni jądrowej uzależniona jest m.in. od przygotowania dedykowanego modelu finansowania takiej inwestycji.

W dniu 30 stycznia 2020 roku PGE GiEK S.A. zawarła umowę, której przedmiotem jest realizacja w formule „pod klucz” budowy dwóch bloków gazowo-parowych w PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra. Wartość umowy na budowę bloków wraz z opcją samostartu wynosi 3.701 mln PLN.

30. Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2019 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, dla małych przedsiębiorców możliwa jest stawka 9%, podstawowa stawka podatku VAT - 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Podatkowa Grupa Kapitałowa

18 września 2014 roku została zawarta na okres 25 lat umowa podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą „PGK PGE 2015”, dla której PGE S.A. jest spółką reprezentującą.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 75%, brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 2% (liczonego dla całej PGK) oraz zawieranie transakcji z podmiotami spoza PGK wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

Mechanizm podzielonej płatności w VAT

Grupa Kapitałowa wykorzystuje środki otrzymywane od kontrahentów na rachunkach VAT do płatności swoich zobowiązań zawierających podatek VAT. Wysokość środków na rachunkach VAT w danym dniu zależy w głównej mierze od tego, jak wielu kontrahentów Grupy Kapitałowej skorzysta z mechanizmu oraz relacji między terminami płatności należności i zobowiązań. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo środków pieniężnych na rachunkach VAT wynosiło 98 mln PLN.

Raportowanie schematów podatkowych (MDR)

Od 2019 roku zaczęły obowiązywać nowe przepisy prawne, które wprowadziły obowiązkowe raportowanie schematów podatkowych (tzw. „MDR”, ang. Mandatory Disclosure Rules). Co do zasady jako schemat podatkowy należy rozumieć czynność, w wyniku której osiągnięcie korzyści podatkowej jest główną lub jedną z głównych korzyści. Ponadto jako schemat podatkowy wskazane zostały zdarzenia posiadające tzw. szczególne lub inne szczególne cechy rozpoznawcze, zdefiniowane w przepisach. Obowiązkiem raportowania zostają objęte trzy typy podmiotów: promotorzy, wspomagający i korzystający. Regulacje MDR są w wielu obszarach złożone i nieprecyzyjne, co powoduje wątpliwości interpretacyjne odnośnie ich praktycznego stosowania.

Podatek akcyzowy

W związku z nieprawidłową implementacją przepisów unijnych do polskiego systemu prawnego w spółce PGE GiEK S.A. w 2009 roku rozpoczęły się postępowania w zakresie uzyskania zwrotu nienależnie uiszczanego podatku akcyzowego w okresie styczeń 2006 – luty 2009 roku. Nieprawidłowość polegała na opodatkowaniu energii elektrycznej na pierwszym etapie jej sprzedaży, tj. przez producentów, podczas gdy powinna być opodatkowana sprzedaż na rzecz tzw. nabywców końcowych.

Sądy administracyjne rozpatrując skargi spółki w zakresie roszczeń restytucyjnych na wydawane przez organy podatkowe decyzje odmawiające stwierdzenia nadpłaty akcyzy orzekały, iż spółka nie poniosła ciężaru ekonomicznego nienależnie uiszczanego podatku akcyzowego (co w świetle uchwały NSA z dnia 22 czerwca 2011 roku sygn. akt I GPS 1/11 wyklucza możliwość zwrotu nadpłaty). Zdaniem NSA roszczenia, które spółka wykazała, w szczególności za pomocą analiz ekonomicznych, mają charakter kompensacyjny i w związku z tym mogą być dochodzone wyłącznie przed sądami cywilnymi. W związku z powyższym PGE GiEK S.A. podjęła decyzję o wycofaniu się z postępowań w zakresie roszczeń restytucyjnych. Obecnie działania w zakresie nadpłaty podatku akcyzowego prowadzone są na drodze cywilnej. W dniu 10 stycznia 2020 roku Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie z powództwa PGE GiEK przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Finansów. Sąd oddalił powództwo. Spółka 3 lutego 2020 roku złożyła skargę na wyrok pierwszej instancji do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Z uwagi na istotną niepewność odnośnie ostatecznego rozstrzygnięcia powyższej kwestii Grupa nie ujmuje w sprawozdaniu finansowym żadnych skutków związanych z ewentualnym uzyskaniem odszkodowania na drodze cywilnej w związku z nienależnie uiszczonym podatkiem akcyzowym.

Podatek od nieruchomości

Podatek od nieruchomości stanowi istotne obciążenie niektórych spółek Grupy Kapitałowej PGE. Regulacje dotyczące podatku od nieruchomości w niektórych obszarach są niejasne i budzą szereg wątpliwości interpretacyjnych. Organy podatkowe, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, często wydają niespójne interpretacje podatkowe w podobnych merytorycznie sprawach. Powyższe powoduje, iż spółki Grupy Kapitałowej PGE były i mogą być stronami postępowań dotyczących podatku od nieruchomości. Jeżeli Grupa uznaje, że w wyniku postępowania korekta rozliczeń jest prawdopodobna, tworzy odpowiednią rezerwę.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej stabilnym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie niezasadzonego dzielenia operacji, angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiąmane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi. Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

31. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje Grupy Kapitałowej PGE z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia.

31.1 Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Łączna wartość transakcji, sald z jednostkami stowarzyszonymi i współkontrolowanymi została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Sprzedaż do jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	13	20
Zakupy od jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	2.394	2.085
	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Należności handlowe od jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	3	7
Zobowiązania handlowe wobec jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	164	120

Wartość zakupów oraz saldo zobowiązań wynika z transakcji z Polską Grupą Górniczą sp. z o.o. oraz Polimex-Mostostal S.A.

31.2 Spółki zależne od Skarbu Państwa

Dominującym właścicielem PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. jest Skarb Państwa, w związku z tym zgodnie z MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółki Grupy PGE identyfikują szczegółowo transakcje z około 40 najważniejszymi spółkami zależnymi od Skarbu Państwa.

Łączna wartość transakcji, sald z powyższymi jednostkami została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	2.016	2.114
Zakupy od podmiotów powiązanych	5.585	4.702
	Stan na dzień 31 grudnia 2019	Stan na dzień 31 grudnia 2018
Należności handlowe od podmiotów powiązanych	266	230
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych	612	682

Największe transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa dotyczą spółek Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., PKP Cargo S.A., PKO Bank Polski S.A., Grupa LOTOS S.A., Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A., PKN Orlen S.A., TAURON Dystrybucja S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego.

Ponadto Grupa Kapitałowa PGE dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zakup i sprzedaż za jej pośrednictwem nie są traktowane jako transakcje z podmiotem powiązanym.

31.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Główna kadra kierownicza obejmuje Zarząd i Radę Nadzorczą jednostki dominującej oraz istotnych spółek zależnych.

tys. PLN	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	34.214	36.163
Świadczenia po okresie zatrudnienia	1.672	4.624
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA GŁÓWNEJ KADRY KIEROWNICZEJ	35.886	40.787
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	22.875	19.664
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	58.761	60.451

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

<i>tys. PLN</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zarząd jednostki dominującej	7.201	7.858
<i>w tym świadczenia po okresie zatrudnienia</i>	199	-
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	733	685
Zarządy - jednostki zależne	24.348	29.211
Rady Nadzorcze - jednostki zależne	3.604	3.033
RAZEM	35.886	40.787
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	22.875	19.664
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	58.761	60.451

W spółkach GK PGE (pośrednio i bezpośrednio zależnych) realizowana jest zasada, że członkowie zarządów zatrudniani są na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania. W nocie 7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tego tytułu są prezentowane w pozycji pozostałe koszty rodzajowe.

32. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania jednostkowego sprawozdania finansowego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. za rok 2019 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE za rok 2019 jest spółka Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. na podstawie umowy zawartej 26 kwietnia 2019 roku. Spółka Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. jest również podmiotem uprawnionym do badania rocznych sprawozdań finansowych wybranych spółek z Grupy Kapitałowej PGE.

Podmiotem uprawnionym do badania jednostkowego sprawozdania finansowego PGE S.A. za rok 2018 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego GK PGE za rok 2018 była spółka Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp. k. na podstawie umowy zawartej 17 lipca 2017 roku. Spółka Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp. k. dokonywała również badań rocznych sprawozdań finansowych wybranych spółek z Grupy Kapitałowej PGE.

Wysokość wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w odniesieniu do PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. oraz jednostek zależnych Grupy Kapitałowej zawarte jest w poniższej tabeli

<i>tys. PLN</i>	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenie firmy audytorskiej za:		
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	3.278	3.187
Inne usługi atestacyjne, w tym przegląd śródrocznych sprawozdań finansowych	792	1.358
RAZEM	4.070	4.545

33. Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

33.1 Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

W dniu 28 grudnia 2018 roku została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta ma na celu ustabilizowanie cen sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego w 2019 roku. Ustawa o cenach prądu została dwukrotnie znówelizowana: ustawą z dnia 21 lutego 2019 roku oraz ustawą z dnia 13 czerwca 2019 roku. Ponadto w dniu 19 lipca 2019 roku została uchwalona ustawa o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, która wpływa na Ustawę.

Kluczowe postanowienia znowelizowanej Ustawy o cenach prądu są następujące:

- Z dniem 1 stycznia 2019 roku podatek akcyzowy na energię elektryczną został obniżony z 20 zł do 5 zł za MWh. Obniżona została również o 95% opłata przejściowa, płacona co miesiąc przez odbiorców energii elektrycznej.
- Spółki obrotu zostały zobowiązane do oferowania w 2019 roku odbiorcom końcowym energii elektrycznej w cenach ustalonych zgodnie z Ustawą. Zasady ustalania cen i krąg beneficjentów Ustawy są odmienne w pierwszym i drugim półroczu 2019 roku.
- W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku ceny za energię elektryczną dla odbiorcy końcowego mają odpowiadać cenom stosowanym w dniu 31 grudnia 2018 roku ustalonym w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa URE albo cenom stosowanym 30 czerwca 2018 roku – jeżeli ceny dla odbiorców końcowych zostały określone w sposób inny niż w taryfie. Do utrzymania cen z 2018 roku uprawnieni są wszyscy odbiorcy końcowi. Wyjątek od tej zasady dotyczy przedsiębiorstw energochłonnych, które w terminie do 12 września 2019 roku złożyły stosowne oświadczenie o zrzeczeniu się do uprawnienia do korzystania z obniżonych cen i opłat za energię elektryczną z Ustawy.
- W okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2019 roku:
 - Dla gospodarstw domowych (w tym również budynków mieszkalnych, garaży, domków letniskowych i ogródków działkowych) obowiązują ceny z 2018 roku. Z kolei dla mikro i małych przedsiębiorców, szpitali, jednostek finansów publicznych, państwowych jednostek organizacyjnych warunkiem obowiązywania cen z 2018 roku jest złożenie odpowiedniego oświadczenia przez beneficjenta. Termin składania oświadczeń upłynął 13 sierpnia 2019 roku.
 - Średnie i duże przedsiębiorstwa – nie są uprawnione do utrzymania cen z 2018. Podmioty te mogą wystąpić z wnioskiem o dofinansowanie z tytułu wzrostu cen energii elektrycznej do Zarządcy Rozliczeń S.A. zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej de minimis.
 - Przedsiębiorstwa energochłonne – nie są beneficjentami Ustawy o cenach prądu w tym okresie. Przedsiębiorstwa energochłonne mogą skorzystać ze wsparcia na podstawie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych.
- Przedsiębiorstwa sprzedaży detalicznej (jak PGE Obrót S.A.) są uprawnione do otrzymania rekompensat z tytułu obniżenia ceny. Wysokość rekompensat zależy przede wszystkim od średnioważonych cen energii elektrycznej i pozostałych kosztów jednostkowych przedsiębiorstw obrotu publikowanych przez Prezesa URE – oraz zrealizowanego wolumenu. Rekompensaty przyznawane są na wniosek przedsiębiorstwa.

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa PGE dostosowała ceny sprzedaży energii elektrycznej dla gospodarstw domowych korzystających z cen taryfowych lub pochodnych oraz w cennikach taryfowych A, B, C, R zgodnie z Ustawą. W przypadku innych beneficjentów Ustawy o cenach prądu, w pierwszym półroczu 2019 roku Grupa Kapitałowa PGE stosowała ceny wynikające z zawartych umów, ponieważ zmiana ceny sprzedaży dla tych beneficjentów Ustawy jest uzależniona od wydania przepisów wykonawczych, które zostały opublikowane po 30 czerwca 2019 roku. W konsekwencji spółki obrotu zostały zobowiązane do dostosowania cen dla wszystkich odbiorców końcowych do dnia 13 września 2019 roku ze skutkiem od 1 stycznia 2019 roku.

Skutki sprawozdawcze

Oceniając skutki sprawozdawcze dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa uwzględniła w swojej analizie w szczególności:

- Różnicę pomiędzy przychodami oszacowanymi zgodnie z Ustawą i nieuniknionymi kosztami wypełnienia obowiązku wypełnienia kontraktów na poziomie poszczególnych spółek – w tym głównie PGE Obrót S.A.
- Dodatni bilans energetyczny pomiędzy wartością wytworzenia energii elektrycznej i sprzedaży do odbiorcy końcowego.
- Wartość należnych rekompensat zarówno za pierwsze jak i drugie półrocze 2019 roku.
- Niepewności związane z oszacowaniem obniżki przychodów oraz należnych rekompensat.

Analizując kwestię tzw. umów rodzących obciążenia w rozumieniu MSR 37 zdaniem Grupy takie umowy nie występowały na 31 grudnia 2018 roku oraz w trakcie 2019 roku na poziomie skonsolidowanego sprawozdania finansowego z uwagi na dodatnią marżę realizowaną pomiędzy kosztem wytworzenia energii a jej sprzedażą do odbiorcy końcowego. W konsekwencji skonsolidowane wyniki Grupy PGE nie uwzględniają zawiązywania i rozwiązywania odpowiednich rezerw.

Z kolei w segmencie Obrót różnica pomiędzy przychodami oszacowanymi zgodnie z Ustawą i nieuniknionymi kosztami wypełnienia obowiązku wypełnienia kontraktów na dzień 31 grudnia 2018 roku została oszacowana na kwotę 261 mln PLN (nadwyżka kosztów nad przychodami). Przy czym do kosztów co do zasady zalicza się wyłącznie koszty bezpośrednio związane z kontraktem, których jednostka by uniknęła, gdyby nie realizowała kontraktu. Ustalenie straty na kontrakcie w rozumieniu MSR 37 nie obejmowało przyszłych strat operacyjnych. Rezerwa ta została rozwiązana w wynikach segmentu Obrót w ciągu 2019 roku.

Za okres od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 Grupa ujęła przychód z otrzymanych i oczekiwanych rekompensat w łącznej wysokości 1.148 mln PLN, z czego do dnia sprawozdawczego otrzymała 845 mln PLN, a kolejne 286 mln PLN do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Ostateczna wartość rekompensat będzie zależała od faktycznego zużycia energii przez odbiorców końcowych w 2019 roku, określonego na podstawie odczytów liczników odpowiednio za okresy od 1 stycznia do 30 czerwca oraz od 1 lipca do 31 grudnia 2019 roku a także po zakończeniu procedury URE związanej z uznaniem indywidualnych kosztów własnych Spółki. Wartość ta może się różnić od szacunków Grupy.

33.2 Umowy rodzące zobowiązania wynikające między innymi z zatwierdzenia taryfy dla klientów grupy taryfowej G

W dniu 3 stycznia 2020 roku Prezes URE zatwierdził taryfę dla spółki PGE Obrót S.A. dla klientów grupy taryfowej G niekorzystających z ofert wolnorynkowych na sprzedaż energii elektrycznej na okres od 18 stycznia 2020 roku do 31 marca 2020 roku. Zatwierdzony poziom cen nie pokrywa w pełni cen zakupu energii elektrycznej, praw majątkowych oraz kosztów własnych prowadzonej działalności regulowanej powodując utratę rentowności sprzedaży prowadzonej przez spółkę PGE Obrót S.A. do klientów grupy taryfowej G niekorzystających z ofert wolnorynkowych na sprzedaż energii elektrycznej oraz klientów z tej grupy taryfowej korzystających z ofert wolnorynkowych, gdzie cena sprzedaży jest skorelowana z ceną zatwierdzaną przez Prezesa URE.

Skutki sprawozdawcze

Analizując kwestię tzw. umów rodzących obciążenia w rozumieniu MSR 37 zdaniem Grupy takie umowy nie występowały na dzień 31 grudnia 2019 roku z uwagi na dodatnią marżę realizowaną pomiędzy kosztem wytworzenia energii a jej sprzedażą do odbiorcy końcowego. W konsekwencji skonsolidowane wyniki Grupy PGE nie uwzględniają zawiązywania odpowiednich rezerw.

Z kolei w segmencie Obrót na 31 grudnia 2019 roku oszacowano rezerwę na umowy rodzące obciążenie w kwocie 336 mln PLN.

Oszacowana wartość rezerwy na umów rodzących zobowiązania w związku z zatwierdzeniem taryfy dla gospodarstw domowych została wyznaczona przy założeniu obowiązywania tych stawek w okresie od 18 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku (w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 17 stycznia 2020 roku zgodnie ze stawkami obowiązującymi w 2019 roku). Przy czym do kosztów co do zasady zalicza się wyłącznie koszty bezpośrednio związane z kontraktem, których jednostka by uniknęła, gdyby nie realizowała kontraktu.

Ponadto analiza przychodów wynikających z pozostałych kontaktów zawartych przez spółki segmentu Obrót i nieuniknionych kosztów ich wypełnienia na dzień 31 grudnia 2019 roku wykazała istnienie kontraktów spełniających kryteria ich kwalifikacji jako umowy rodzące zobowiązania w rozumieniu MSR 37.

Rezerwa rozpoznana na poziomie segmentu Obrót nie ma wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej PGE.

33.3 Przyznanie dodatkowych uprawnień do emisji CO₂ dla instalacji PGE

W wyniku rozliczenia nakładów inwestycyjnych dokonanych w Grupie PGE, aktywa wytwórcze nabyte od grupy EDF w 2017 roku otrzymały w kwietniu 2019 roku dodatkowy przydział uprawnień do emisji CO₂ za lata 2013-2017 w wysokości około 11 mln ton uprawnień. Uprawnienia te są przeznaczone do działalności tradingowej.

Otrzymane uprawnienia zostały ujęte w pozycji Zapasy (nota 15) oraz Pozostałe przychody operacyjne (nota 7.3). Uprawnienia wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy do wartości godziwej. Ich wartość godziwa wynosi na 31 grudnia 2019 roku 1.300 mln PLN a wycena związanych z nimi kontraktów terminowych (towarowych i walutowych) wynosi łącznie 146 mln PLN.

33.4 Utworzenie Funduszu Eko-Inwestycje

W dniu 30 lipca 2019 roku spółki PGE S.A., PGE EC S.A., PGE GiEK S.A. oraz PGE EO S.A. zawarły umowę inwestycyjną z Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych Energia S.A. które planuje utworzyć fundusz inwestycyjny zamknięty aktywów niepublicznych pod nazwą „Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych Eko-Inwestycje”.

Fundusz będzie koncentrował działania na realizacji projektów inwestycyjnych o charakterze komplementarnym w stosunku do podstawowej działalności GK PGE, zgodnych z jej strategią, nakierowane na rozwój nowych linii biznesowych. Polityka inwestycyjna Funduszu przewiduje określone kategorie lokat Funduszu, obszary rynkowe oraz kryteria, jakimi będą się kierować zarządzający aktywami Funduszu przy wyborze tychże lokat. Fundusz będzie realizować cel inwestycyjny przez lokowanie środków w podmioty działające w obszarach rynkowych związanych z:

- elektromobilnością,
- zwiększeniem elastyczności i optymalizacją systemów energetycznych,
- usługami efektywności energetycznej,
- ograniczaniem emisyjności energetyki, poprawą jej sprawności, niezawodności i elastyczności wytwarzania, w tym inwestycje w wysokowydajne źródła wytwarzania,
- wykorzystaniem technologii cyfrowych do poprawy efektywności kosztowej procesów produkcyjnych i wspierających w energetyce.

Zakładany horyzont inwestycyjny obejmuje okres co najmniej 5 lat, o ile szczegółowe warunki inwestycji nie będą uzasadniały krótszego okresu.

Inwestorzy zobowiązani będą do dokonania wpłat do Funduszu w łącznej kwocie nie mniejszej niż 1,5 mld PLN do końca okresu dostosowawczego Funduszu, tj. do końca 36 miesięcy od daty rejestracji Funduszu, na podstawie harmonogramu określonego w umowie, przy czym większość wpłat przypada na rok 2020. Środki przekazywane do Funduszu będą pochodziły między innymi ze sprzedaży części dodatkowych uprawnień do emisji CO₂. Fundusz został utworzony na czas nieokreślony. Rozwiązanie Funduszu może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 7 lat od wpisania Funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych.

33.5 Zdarzenia po dniu sprawozdawczym

PGE S.A. na bieżąco identyfikuje czynniki ryzyka jakie będą potencjalnie wpływać na wyniki Grupy w związku z pandemią COVID-19. Natomiast dynamika sytuacji i brak realnych przewidywań dotyczących czasu trwania oraz wpływu gospodarczego sprawia, że na obecnym etapie nie jest możliwe precyzyjne oszacowanie finansowego wpływu pandemii na Grupę PGE. Wybuch pandemii pociągnął za sobą oczekiwania spowolnienia gospodarczego w 2020 roku w gospodarce światowej i w Polsce. Uwidaczniają się one między innymi w korekcie prognoz rynkowych PKB, produkcji przemysłowej i inwestycji.

Aktualnie w związku z obniżonym poziomem aktywności gospodarczej Grupa Kapitałowa identyfikuje ryzyko dalszego obniżenia krajowego zużycia energii elektrycznej, które może spowodować spadek przychodów i marży z tytułu wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży energii w segmentach Dystrybucji, Obrotu oraz Energetyki Konwencjonalnej i Ciepłownictwa. W przypadku działalności produkcyjnej większość sprzedaży została zakontraktowana w okresach poprzednich, dlatego w krótkim terminie negatywny wpływ niższych wolumenów produkcyjnych segmentu Energetyka Konwencjonalna powinien być w dużym stopniu ograniczony. Negatywny wpływ powinien być związany z potencjalnymi redukcjami ze strony Operatora Systemu Przesyłowego, skutkujący niższą produkcją realizowaną z węgla brunatnego, która charakteryzuje się relatywnie stałą strukturą kosztów. Grupa PGE spodziewa się natomiast wpływu na wolumeny i ceny kontraktacji dla kolejnych okresów, przy czym na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie tego wpływu. Faktyczny wpływ uzależniony będzie od profilu konsumpcji, zmian konsumpcji w poszczególnych grupach taryfowych oraz długości trwania pandemii, czy jej wpływu na globalne spowolnienie gospodarcze.

Jednocześnie Grupa PGE identyfikuje ryzyko wzrostu przeterminowanych należności w związku z przewidywanym pogorszeniem sytuacji płynnościowej klientów PGE. Uzależniona ona będzie od skali ograniczenia aktywności gospodarczej oraz od efektów działań osłonowych dla przedsiębiorców ze strony rządu.

Grupa PGE posiada zakłady strategiczne z punktu widzenia utrzymania niezakłóconej produkcji i dostaw energii elektrycznej i ciepła. W wielu przypadkach wiąże się to z dodatkowymi kosztami wynikającymi ze zmiany organizacji pracy i zakupu materiałów ochronnych.

Niezależnie od wpływu na wyniki finansowe może pojawić się większe zapotrzebowanie na środki pieniężne wynikające z konieczności zwiększania depozytów zabezpieczających w związku z transakcjami zakupu uprawnień do emisji CO₂. Prawdopodobne jest, że wskaźnik rotacji należności ulegnie pogorszeniu. Powyższe efekty spowodują konieczność zaciągania dodatkowych zobowiązań finansowych, co może również znajdować odzwierciedlenie w kosztach finansowych ponoszonych przez Grupę PGE.

Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne istotne zdarzenia po dniu sprawozdawczym, których wpływ bądź ujawnienie nie zostały uwzględnione w niniejszym sprawozdaniu.

34. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd dnia 31 marca 2020 roku.

Warszawa, 31 marca 2020 roku

Podpisy Członków Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Prezes Zarządu **Wojciech Dąbrowski**

Wiceprezes Zarządu **Paweł Cioch**

Wiceprezes Zarządu **Paweł Strączyński**

Wiceprezes Zarządu **Paweł Śliwa**

Wiceprezes Zarządu **Ryszard Wasilek**

Podpis osoby
odpowiedzialnej za
sporządzenie
sprawozdania
finansowego

Michał Skiba
Dyrektor Departamentu
Sprawozdawczości i
Podatków

35. Słownik pojęć i skrótów

Poniżej zamieszczono wykaz pojęć i skrótów najczęściej używanych w treści niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skrót	Pełna nazwa
CCIRS	Kontrakty na zmianę stóp procentowych oraz kursów (Cross Currency Interest Rate Swap)
CGU	Ośrodki wypracowujące środki pieniężne (Cash Generating Unite)
EBIT	Wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem (Earnings Before Interest and Taxes)
EBITDA	Wynik na działalności operacyjnej przed opodatkowaniem powiększony o amortyzację (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)
EUA	Uprawnienia do emisji CO ₂ (European Union Allowances)
FLZG	Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego
Grupa Kapitałowa PGE, Grupa PGE, Grupa, GK PGE	Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
IRGIT	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.
IRS	Kontrakty na zmianę stóp procentowych (Interest Rate Swap)
KDT	Kontrakty długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej
KIMSF	Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej
KOGENARACJA S.A.	Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENARACJA S.A.
KPI	Krajowy Plan Inwestycyjny
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
MSSF UE	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NI	Nieruchomość inwestycyjna
OSP	Operator Systemu Przesyłowego
PDUA	Prawa do użytkowania składników aktywów
PGE S.A., Spółka, jednostka dominująca	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
PGE EC S.A.	PGE Energia Ciepła S.A.
PGE EO S.A.	PGE Energia Odnawialna S.A.
PGE GiEK S.A.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.
PGE PGK	Podatkowa Grupa Kapitałowa
PWUG	Prawo wieczystego użytkowania gruntu
RAT	Rzeczowe aktywa trwałe
Sprawozdanie finansowe, skonsolidowane sprawozdanie finansowe	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGE
TGE	Towarowa Giełda Energii
URE	Urząd Regulacji Energetyki
Ustawa o cenach prądu	Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw
WACC	Średni ważony koszt kapitału (Weighted Average Cost of Capital)
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WN	Wartości niematerialne
ZFŚS	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Zasady rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część